

לוי יצחק בן יצחק ז"ל
ה'תק"ל

וזה לך תרומת מתנם לכל קדשי בני ישראל

ספר

גדולי תרומה

הוא הספר היקר אף נעים • אשר און וחקר הרב הגאון הגדול מוהר"ר עזריה בנו של הרב המובהק מוהר"ר אפרים פיגו זל"ה • הואיל באר את ספר התרומות • הרב הגאון רבינו שמואל בן הרב המובהק מוהר"ר יצחק הספרדי ז"ל • להפיץ עין אורו ומשיינות חכמתו • עפ"י עומק חרופתו ורב פלפולו • ולבררו וללכנו בנושם הברותיו :

וזה מאה וטשים וממש סנה • אשר הדפיסו הרב המפורסם הנזכר בעולו בחיים חייתו • והגה מלבד אשר לפי רוב השנים מאז לאתו לאור ימעט מציאותו כל מבקשו ייעפו גם אם יחנו את כל הון יקר כסף מקנתו • כי אם גם המלא ימלא • תחת עקד ספרים בבית גלוב • אכן מן הוא בעיני בעליו ולא יכולה בכסף מחירו • ומעט מעט אשר באו לארץ מולדתנו רק ספרי מספר • ושאריו כולם במדינת ספרד :

עד כיום הזה התעורר ה"ה הרבני המופלג המפורסם מוהר"ר אפרים זלמן נכד הרב הגדול המפורסם מוהר"ר מנחם מענדל זלמן וזלמן וזלמן • לוקביר מ"ו ומ"ז דק"ק בראד הבירה • בן לאותו גדול הרב המובהק הסביר המפורסם מוהר"ר אפרים זלמן • לוקביר מ"ו ומ"ז דק"ק זאלקווי :

Gedruckt bei Jnda Maverhoffer, Buchdrucker in Zolkiew.

כריכיציאה

ברפוס הרב הגיד המפורסם מוהר"ר אברהם יהודה ליב מאיר האפער חס"ר מסוויט ז"ל •

לפ"ק

תקס"ט

בשנת

תלאלא טאלא טאלא טאלא

וזה לך תרומת מתנם לכל קדשי בני ישראל

וזה לך תרומת מתנם לכל קדשי בני ישראל

הקדמת הרב המחבר ספר בעל התרומות

אמרות ה' אמרות טהורות • כוונה הרקיע מאירות • והמה
כדרכונות נטועות כמסמרות • כדוני לב יסכלוס אחרי
ולרשות וחקירות • וישימום לראשיהם כעטרות • יעגדום על גרגרותיהם
על לבם המה קשורות • אז ילכו בם במסילות ישרות • ומהם יבנו ערים
גדולות ובגורות • לא יבאו בם כי אם נפשות יקרות • אשר בלרר התכמה
לרורות • היוצעות פשר קלות וממורות • שרי מאות ושרי עשרות • המה
המורים ז"ל אשר כח בהם להורות • ולהבדיל בין המלדק והמרשיע גוזרים
גורות מבורות • בראיות ברורות • אשר לעין נכרות • ובגמרא העלו נרות
זכות וברות והיו למאורות • לפקוח עינים עורות • להבין נפשות נמהרות •
לסכל מהם עלות נבערות • להחל לפתאים ערמה • לנער דעת ומזימה •
זאת היתה מאז מלאכתם • וכך היתה מדתם שבתם וקיומם • להחמיד
חמיד עסק הלמוד • בגמרא הנאה והחמוד • ומגמת פניהם לדעת האחרית •
מה היתה כונתם • אם לחייב אם לפטור הית' תוכן דעתם ויכתבו בפרה' •
ובמגלת סתריהם • כל רב ורב מהם • המתהלש בניהם לדוכב שפת' ישינם
חדשים גם ישנים • ויוסיפו חזק ואומץ להשתדל להתעסק בפסק' הדינים •
אשר על דיני ממונות מסורים ונחונים • יען מקצוע גדול בתורה • אשר
מפנינים יקרה מרוב עינים זכות • הנמצא בהם ובדעתם • כי פעמים יזכה
המוזהב ובהלכה יראה פנים • ובא רעהו וחקרו באותיות נאמנים • על
ממקום הדק יצא הפך הדברים הראשונים ויטען דעת ללול • ורות בני
האלם העולה • לבא אחריהם בחקירה מגולה • עד שידע העלה • ויוציא
הדין לאמתו בעולם חכמתו • ורוב יגימחו • לכן אנו שמואל בר יוחנן
הסרדיי שמי • בדעתו הקצרה • ובדינתו הקצרה • מנחת אל המקום הזה
הנורא • וחלתי ואירא ומלאו חלחלה מחני בעלות מחשבת רעיוני • לבנות
ספר לפני • עד אשר עיפי ישיבני • ויורוני וילמדוני • כבד הבטיחוך
חכמך יודעי העלומך • שמתחבה טובה הקב"ה מנפסה לידי מעשה והוא
יהיה לו למנן ולמחמם יוצל כנפיו יחסה לכן קום נא והתעורר • ומחשבותיך
תברר • בענין לזה ונוסה • ומהם לא תחשה • ולבר' בעדותי ולא תבוש •
ומרכבת קולמי סך תחבש • ואל יעלך דבר • וזרה דכריך והפר • והכר
בנפש משכלת כפי היכלת • ואם ימך הספר הזה מעלתי • או משפלות
ידי • לא תשא עליו תגא שאחד המרבה ואחד הממעט ובלבד שיכוין לבו
לשמים • אז אמרתי הנה באתי במגלת ספר' ולהשלים רצון אלהי חפצתי •
והתאפקתי והתחזקתי ואחר עקבות הראשונים אשר היו לפני התהלכתי
ומן המעט אשר מהם התבוננתי • ומלצריהם אשר למדתי • הנם נא
בניתי • ומים הגמרא משיחיו ואשים בו מכל פרי מגדים אשר על פי
השכל והקבלה יעודים • ותחת ילדים אשר לא טפחתי ורביתי • דברים
אשר יולדו על ברכי גלתי ורוממתי • והוא תרומות לקח • ראשית
אזני וכחי • ובסם גדול העלה חז' העלילה המלמד לאדם דעת ותושיה •
אוחו אתחיל ולו אקוה ויחזיל • לתת לי כת ועצמה • לעלות במסילות
האמת והחכמה • בדרך ישרה ותמימה • לחבר ולפרש הענפים והשקלים •
אשר המה נמצאים מפורשים בדיני הנושים • כאשר קבלתי מרבותי
הקדושים •

והנה חכמים מפורדים בעזרת השוכן מעוני' בספרי הנקרא
זכרונות • הכנוי על סדר פרקים ומסניות • עש כל דברי
הגאונים בעלי תבונה ותושיה • ועתה אהיה שונה • וארים תרומה
מתרומותם כמלה ר"ש עם חלמי' דיו סה' אומר להם בני שני מדותי שמדתי
תרומה מתרומות מדותיו של ר"י עקיבא ואישיך ממנו אורחות נטונות •
אשר מלבבות נסתרות ונעלמות על כן קראתי שמו ספר התרומות ותכרתיו
למלאכת התוספות אשר מסס נחמה ונעלם • למען יהיה כל משפט הבא
בשטרי הלו' על פה ובמשפ' מלו' ולזה במקום אחד נשלים • אשר
פעמים עוסקים ממון הנושים אותם • בנכליהם ובתרתיהם • בשקריהם
ובפתיותם • לטעון טענת הרמאים • ויש אשר מבלתי יכלת המה לשמטים •
מפני זקק העתים • ויש אשר לאחרים נכסיהם משועבדים ונכתבים • ויש
אשר לוים בנשך ובמרבית וזוספין עליהם במלוה קרן ורצית • ומכל זה
נזטלים ממון חביריהם • ויורדים ואוכלים את נכסיהם • פעמים בפתח
פעמים באיסור לזכתיב לזה רשע ולא יטל • על כן חרתי בלבי להביאם
על כל אל' במשפט ולהורות לפניהם הדרך אשר ילכו בה • וחלקתי כל
משפטיהם לשערים והמה סו' לכל מבין והולך דרכי משרים •
וחלקתי השערים לעינים ורמזתי כל דין ודין בראש החבור להיותם לכל
קורא בהם נמצאים ומבוארים •

השער א נחלק לשני ענינים וזהו פרטן • א' כיצד מסדרין
לב"ח • ב' אימתי אין מסדרין • ג' כיצד ממעכנין •
ד' למי אין ממעכנין • ה' מה הן הדברים אשר אין ממעכנין • ו' דין
השבת העבד •

שער ב נחלק לשני ענינים וזהו פרטן • א' לזה או יורש הנחבעין
מיחיד או מרבים או זו שביעה נשבעים אם טוענים שאין
להם כלום • ואם המלוה לריך ליטבע על סמורו וליטול מי מהם נשבע
תחלה • ב' לזה הטוען שכתן כל נכסיו ע"מ להחזיר •

שער ג נחלק לשני ענינים וזהו פרטן • א' דין לזה כשירדין לנכסין
אם תובעין אותו תחלה • וכמה זמן קובעין לו ואימתי • ב'

לזה שנתרסל בזמנו אחר שהודו חובו לפרוע כיצד מסדרין למלוה בנכסי
הלוה או ביורשו הורדתו ושומתו והכרזתו בדין חורין • ג' שומא שטעני • בה
ב"ד או שחולקים עליה • ד' אם אין מגיע ממונה למלוה מפני מיעו' חובו
כשיעור הראוי לו • או שאין משהייר ממנה ללוה כשיעור • ה' שומא שחוזר •
לבעליה • ו' סדר מלוה הורד למשועבדים ולנכסי יתומים ומה דינו
בגביות השבח ובפירות ואימתי יכולין לסלקו במעות ואם מעלה אותו
בכדי קובו אם שומעין לו • ז' לזה הטוען שטר מזויף הוא ואציא ראיה
ואבטלנו כמה ממדינין אותו • ח' הסדרן בנדוניו ובהחרו •

שער ד נחלק לשני ענינים וזהו פרטן • א' לזה המגבה קרקע
בחובו מי מהן טורח במכירתו ואם נודע שיש לו מעות אם
יכול להגבותו קרקע • ואם נסתפק לו אם נשבע אחר שמגבהו קרקע •
ב' אם יש לו קרקעות ומטלטלין ושטרי חובות מאיזה מהן פורעו • ג' מי
שאין לו אלא קרקעות מאיזה מהן מגבהו הוא או יורשו • ד' אם לפרעין
ממשועבדים במקום שם בני חורין • או שמכר יורש נכסי אביו והכית
למלוה נכסי עצמו • ה' לזה והתנה להגבותו מן העליות ומכרו • ו' אם הכית
בני חורין ונשרפו אחר קבלת הלוקח ממילא או בידים • ז' לזה שמכר כל
שדותיו ליהודה ויודה מכרן כלן או מקלקן לזבולון • ח' לזה שאין לו כי
אם עדית או בינוית או זבורית או שיש לו עדית ובינוית • או עדית
וזבורית או בינוית וזבורית ולקוחות שקנו כאחד או בזה אחר זה • או שאין
זמן בשטריהן • ט' לזה שמכר קרקעותיו לאחר בזה אחר זה והיתה עדית
אחרונה והלוקח שייר עדית לפניו ומכר האחרת או שייר בינוית וזבורית
ומכר עדית • י' לוקח ב' שדות כל אחת במאה ואומר למלוה שיקח האחת
במאתים ויסתלק או שיקח ממנו מאתים כשיעור חובו •

שער ה נחלק לשני ענינים וזהו פרטן • א' חלי עסק שהוא מלוה
מה דינו עם יתומי הממעסק אם הוא כשטר או שלא
כשטר • ב' לזה הטוען שהנכסים שהם חתה ידו מע"א או מישראלים הן
או משועבדין למוקדמין הימנו •

שער ו נחלק לשני ענינים וזהו פרטן • א' דין מלוה בנכסים שיש
למסח' הלוה זכות בהם מאחריות כחובתה או ממטלטלין
שהביאה היא או קרקעות כמו חותן שלם • ב' מה דינו בנכסי מלוה שלה
או לוחה היא ביחד עם בעלה • ג' ממון שעשאתו בגולה ממעשה ידיה או
שנתנו לו ע"מ שאין לבעלה רשות בהם • או לעשות בהם מה שתרצה או ע"מ
שלא יזכה בהן מלוה של בעלה • ד' מה דינו בנכסים שכתן לה בעלה אחר
שנשאת קודם שלוח ואימתי יש זכות למלוה • באונ' ושטרות שיוצאו • על
שמה ועל ממון הנמצא תחת ידה •

שער ז נחלק לשני ענינים וזהו פרטן • א' דין כופר בכל או שמשבו
יש לי חלק כגו' תביעהך או מחלת לי • ב' אימתי נקרא
מודה מקצת לחייבו שבויה ואימתי נפטר משבויה אפי' שיודה במקצת •
ג' כופר בכל שהעידו עליו עדי' שחייב במקצת מה שכפר •

שער ח ענין א' וזהו פרטן • א' לזה הטוען פרעתיך מחלה ועדי'
מעידים אותו שפרעו כלו •

שער ט נחלק לשני ענינים וזהו פרטן • א' לזה שכפר בשטר
החתום בעד א' וב' שטרות היעשות ממלוה א' וכל אחד
חתום בעד א' ומביא אחר ע"פ או ב' בכתב ולא נחקים אלא הא' או שמינו
יודע לקרותו האת' •

שער י נחלק לשני ענינים וזהו פרטן • א' לזה שנטבע ב"ד על
טענתו או שנאבד שטר מלוה וטענו על פה והלוה טוען
שפרע ונטבע ואח"כ נמצא השטר או שבאו עדים והכחישו • וכן אם לא
הכחישו עדים אך התובע חפס כלי הנחבע וראה וטען שעל אותו
תביעה שנטבע לו חפס מה דינו בתפיסתו • ב' לזה שנטבע להכחיש על
אחד ואח"כ בא על אחד אחר והעיד לדבריו •

שער יא נחלק לשני ענינים וזהו פרטן • א' לזה שטוען לא היו
דברים מעולם והעידו עדים שלוה ופרע והמלוה אומר
לא נפרעתי • והמלוה ב"ד וטען שביתי בהודאתי • או שבאו עדים והעידו
כדבריו • ב' לזה שכפר בהלוואתו והעידו עדים שמה לו מנה בפניהם
ולא ידעו אם בהלוואה אם במחנה • או שהיו עדים מוכמנים לו מבחוץ
ושמעו שמסרם לו בהלוואה וקבלם בכך •

שער יב נחלק לשני ענינים וזהו פרטן • א' לזה שכפר והוכחש
בעדים או שנחתייב שבויה על טענת פירה וחזר מעצמו
וטען פרעתי או איני יודע • ב' לזה שיצא מב"ד ואמר לו לא תן לו או
חייב אחת ליתן לו וטען פרעתי אחר שיצאתי ולא באו עדים להכחישו
או שבאו עדים והעידו • שלא פרע או שהלוה כופר ואחד מעיד שלוח או
שאמר לו בצד עמוד פלוני הלויתך והשיבו לא עמדתי בו מעולם ובאו
עדים שעמד בכל אלה אימתי הוחזק כפרן • שלא יאמן אם טען פרעתי
ואימתי טוען וחוזר וטוען •

שער יג נחלק לשני ענינים וזהו פרטן • א' דין כתב וזו חתום
בחתמה או בסופו • ג' א' בלא הנופק וטען הלוה שלא
כתבו או שפרעו • ב' אם הוציאו ע' היתומים או שיש בו נאמנות • ג' אם
נתנו בעידי מסירה מה דינו לגבות מן המשועבדים • ד' הטוען על נתינת

520 23V 8032

20 296.54
20 22220
20 22220

מפתחות ספר בעל התרומות ב

ידו של עשה חתימתו על הלואה אלא שהמלוה מלאו וכתב עליה מה שרצה או שטען אמת חתימתו אבל אמנה היה :

שער יד מחלק לעשרה עניינים וזהו פרטן : א' יורשי לזה קטנים אימתי פורעים ואימתי אין פורעים ואימתי החפשה מועלת מהן ומה הן המקומות שזקקין להן אע"פ שהן קטנים : ב' כיצד נפרעים יתומים גדולים מיתומים גדולים בין שמת מלוה בחיי לזה או שמת לזה בחיי המלוה ומת והניח בן או אח שבא להפרע מהם : ג' אם באין להפרע ממסכנא מוחזקת או שלא יד בה : ד' דין מת לזה בחיי מלוה ויש פרע ליתומים מן החוב ויש להם ליתומים גחלה או שאין להם כלום אם יכולין להצוה הערב וכן לקוחות שלהן אם נתן להצוה אם לאו : ה' אם מת לזה בחיי מלוה ויתומי המלוה היה להם אח שמת לאחר מיתת אביהם : ו' מת מלוה והניח יתום קטן ואין שם יורש אחר זולתו או שגדל אחר מיתת האב והיורשים אחרים לא ראו להמיתו : ז' מת מלוה והניח יתומים גדולים ואמר אחד מהם לי זה אבא שטריו פרעו והאחרים הכחישוהו : ח' אימתי נפרעים יורשי מלוה בלא שטרם בלא נאמנות : ט' כמה שבועות מוטלות על היורשים כשנפרעים מן היתומים : י' יורש הלואה שנחבצו בחוב מורישו והשיב שאינו יודע אם לזה אביו והחובצו גם כן אינו יודע אם לזה להם :

שער טו ענין אחד וזהו פרטו : א' לזה שהלך למדינת הים כיצד נפרעים מנכסיו :

שער טז מחלק לשלשה עניינים וזהו פרטן : א' לזה שלא קבע זמן פרעון עם המלוה לאיזה זמן פורעו : ב' אם קבע זמן וטען הוא או היורש שפרעו בזמנו או חוכו או אחריו או שהיה מלוה של שכירות מכליו או מגופו או מקרקעותיו : ג' לזה המבצו נכסיו חוץ זמן שלוה :

שער יז מחלק לב' עניינים וזהו פרטן : א' לזה שמודה בשטר אבל טוען שפרעו אם צריך לקיימו : או האומר שלא כתבו והביא עדים שאל מהם לזייף שטר זה : ב' אם המלוה מודה בדבריו שמעול לא כתבו ושאלו הוא כדבריו אך שטר כשר היה לו ונאבד הימנו :

שער יח הוא ענין א' וזהו פרטו : א' הטוען על שטר מקויים שפרעו : ומלוה משיב אמת כדבריו אבל החוזרים לך שלא היו עובדים לסוחר או הלויים לך פעם שנית :

שער יט מחלק לשלשה עניינים וזהו פרטן : א' דין מלוה החובצו בשטר ולזה משיב פרעתי ובפני עדים והעדים העידו שמתן לו בתורת פרעון ולא פירס על איזה שטר : או שמעידין הם או עד א' שמנה לו בפניהם ולא שמעו על מה והמלוה טוען שטרתי הו : ב' אם היה ממון אחרו שטר שחובצו מעסק פלוני שמכר לו וטען הלואה שאחזק עסק עצמו מכר ופרעו ממנו וכל כלי טען המלוה שכן היה אלא שסטרתי הו : ג' לזה שטוען שפרעו בפירות שמסר לו והיה סוף המדה סך פלוני ומסרתי לך לאותו סך מלות המספיקות לכל הפרעון ובאו עדי' והעידו שלא היה סוף המדה בפרק ההוא כי אם פחות ולפי דבריהם עדיין נשתיר לפרוע מן החוב אם : אמר לומר פרעתי אח"כ :

שער כ מחלק לשני עניינים וזהו פרטן : א' לזה שלוש דברים שטרי חוב וטען שבתם וטען המלוה מאותו שאני כושל בראייתי גביתי : והלואה אומר על האחר היה דעתי : ב' לזה שטען בפירות חתימתי לך מחוב פלוני אני פורע והמלוה טען שעל האחר פרעו :

שער כא מחלק לתשעה עניינים וזהו פרטן : א' אחד מלוה שהוציא שטר בלא נאמנות וטען המלוה שפרעו אם יכול להשיבו ואם ה' לזה החזק בפרן באותו שטר וחייבנו ב"ד לפרוע אם יכול להשיבו למלוה על שטר ואם נפל השטר ליתומים וטען המלוה שפרע לאביהם מה דינו : ב' לזה שטוען שטר שאחזק מוציא עלי' בטל הוא מאלד רבי' או מאלד אמר' או נחלל שבידו והמלוה מכחישו : ג' לזה שטען על תנאי עשיתי שטר זה וקימתי ונפטרתיו ממנו : ואימתי נאמני העדים לומר הנאי היו דברינו או אחד אומר תנאי ואחד אומר בלא תנאי : ד' מלוה הפגום שטרן בעדים או שמפתיחו : ה' אם עד אחד מעיד עליו שהוא פרוע ואין נאמנות בשטרו או לזה שהשיב בחביעת על פה פרעתיך והביא עד אחד שהעיד כדבריו אם יסטר מהיבם או שבא ליפרע מן היתומים או מן הלקוחות וכן מלוה מוקדם הבא ליפרע מנכסיו לזה קודם המאוחר אם משיבין אותו חתלה ואם אמר לו המוקדם ישבע המאוחר חתלה שאינו פרוע ואחר כך אשבע אני למה מהו שומעין ואם יש נאמנות למלוה בשטרו אם יפטר מלהשבע לאלה :

שער כב אין בו כי אם ענין א' וזהו פרטו : א' מלוה שאבד שטר וטען הלואה שפרעו או להדימ ויש עדי' לפניו שזכרין הדין וכחיבתו והוא חוץ זמנו אם כותבין לו אחר חתימו :

שער כג אין בו כי אם ענין א' וזהו פרטו : א' מלוה ולוה שאחזקין בשטר חוב וכל א' טוען שממנו נפל :

שער כד אין בו כי אם ענין א' וזהו פרטו : א' לזה הנחבצו ע"פ והשיב אין לך בידי כלום וכשבקש להשיבו רצה שיבטל חתלה כל שטר ועדות וקנין שיש לו עליו :

שער כה מחלק לג' עניינים : א' לזה בעדים אם צריך לפרעו

בעדים או שקנו עדים ממנו שלום ונשתהה זמן רב ולא נכתב אם יכול לטעון פרעתי ואם יכולין העדים לכתבו אחר שנשתהה : ב' לזה שלום בעדים והתרה המלוה אל הפרעני אלא בעדים או בפני ת"ח והלואה טוען שפרעו בעדים והלכו להם למדינת הים או מחו : ג' אם התרה אל הפרעני אלא בפני פלוני ופלוני וטען שפרעו בפני עדים אחרים ומחו או הלכו להן או שהן כאן ומעידין שפרעו או שטען שפרעתיך בפני אותן פלוני ופלוני שייחדת לי והלכו להם :

שער כו מחלק לד' עניינים וזהו פרטן : א' לזה שהאמין למלוה בלא שום שבועה : אך לא האמינו כשני עדים ובחו עדים שפרעו בפניהם והמלוה מכחישי' או שהאמינו כשרים ושלשה העידו שפרעו או שהאמינו כג' או ד' והעידו ה' שפרעו או שהאמינו : ולא כתב לו בלא שום שבועה ואף לא כשני עדים וטען שפרעו ואין לו עדים : ב' אם יועיל פטור לחרם פסח או שהשטר בנאמנות והחזק כפרן המלוה בשאר חביעו' אם הפסיד נאמנותו שהאמינו הלוא ומי שיש לו נאמנו' בשטרו והביא הלוא עדים שפרעו והמלוה טוען אמת כדבריו אבל שטרתי הו : ב' אימתי נאמן הלוא לטעון שלא נכתב ברשותו הנאמנות ואם מועיל נאמנות אחר שער הזמן או שפרעו ב' פעמים בכח נאמנותו ורוצה להשיבו אחר הפרעונות : ד' מה תקנתו של לזה כשרוצה לפרוע שטר שיש בו נאמנות אם נאבד :

שער כז אין בו כי אם ענין א' וזהו פרטו : א' אימתי מועיל נאמנות לגבות מן היתומים ומלוה שהאמין ללוה מה דינו בשטר כזה אצלו ואצל יורש ולוקח :

שער כח מחלק לר' עניינים וזהו פרטן : א' לזה שפורע חובו על דרך מעמד שלשון ונמנא שהטענה מפני שהיה עני השלישי או הפני אחר : ב' ואם צריך למעמד שלשון כטורו של מלוה : ואם יש חלוק בין אומר הקיפני משלך לאומר מנה לי בידך ובין הקנאות בריא על דרך זו לשכיר מרע : ב' אם השלישי לוי או ישראל ממונה בענין שלשון והשלשון לזהו לתת לו מנה שיש לו בידו : ג' לזה שאמר לנפקד חן לפלוני מנה והוא השיב כן או שאמר לו מכור חטיב שיש לי בידך וכן עשרי' ליגדין לזה אם יכול לחזור בו אם לאו : ד' הקנאת מעמד שלשון אם יכולים לחזור כל זמן שעוסקין באותו ענין או לוי שאמר לנפקד שלו מנה שיש לי בידך תנה לי הודיה זה שיזכר בו לזכרון : ה' שהוא מלוה שלי : ו' מעמד שלשון שטען השלישי שטעה בהודאתו או משטה הייתי וכן אם יכול לכופו להכנס חתת יד מלוה שלו : ז' מי שהפקיד שטרי חובצות לשמעון ורצה לזכותן ללוי אם קנאם זוכה בלא כחיבה ומסירה או אם יכול לחזור המזוכה וכן מי שהיה לו חוב על לוי בשטר ואמר לו מנה שיש לי בידך בשטר תנה לפלוני במעמד שלשון אם חוזרין המענות כמו מלוה על פה ומקנה במעמד שלשון אם יכול לחזור ולמחלו :

שער כט מחלק לד' עניינים וזהו פרטן : א' לזה שמחייב במעות שהקיפו חנוני משלו וזהו לקחוס לפועליו והם אומרים לא נטלנו או שמכחיש לחנוני ואומר שלא נזהר לחתם : ב' בעל הבית שהקדים מעותיו מכיסו לחנוני או לשלוחו וזהו להחם לפועליו או לבעל חובו והם אומרים לא נטלנו : ג' מלוה שהוציא שטר מלוה חתום מכת אחת של שתי כחות המכחישו' זו אחת זו : בעדוה אחרת או שחתם בו אחד מכת זו ואחד מכת זו או שהוציאו בכת אחת ב"ד ראובן ישמעון שני שטרות על שני לוויין חתום כת אחת מהן בשטר ראובן וכת אחת מהן בשטר ישמעון או שהוציא ראובן על שמעון שני שטרות באחד חתום כת אחת והשניות בשני ואינו מכוס אחד או שהן מסכוס אחד או שהיו שני מלוין ללוה אחד וב' שטרות חתום כל אחד באחת משני הכחות והשניות באחד ללוה והוא כופר בשניהם או שהיו ב' לוויין ומלוה א' וב' שטרות ואם הלואה מודה בקן מה דינו אצל מסועבדים : ד' עד א' מעיד בהלואה ניסן וא' מכחישו ואומר שבתשרי היה אם מאטרפין שניהם :

שער ל מחלק לשני עניינים וזהו פרטן : א' באיזה מקום מלוה משתלמת : ב' אם יכול הלוא להכריע למלוה לקבל מעותיו חוץ זמן :

שער לא מחלק לשני עניינים וזהו פרטן : א' אימתי כופין הלוא לפרוע בשובר אם נאבד השטר ואין נוסח כחיבתו וחתימתו : ב' אימתי מועיל שובר על שטר חוב שמוציאין יתומים :

שער לב אין בו כי אם ענין א' וזהו פרטו : א' שטר שכחבו בו אני פלוני לויתי ממך מנה וטען המוציא שהוא הלואה והלוא מכחישו :

שער לד זה מחלק לד' עניינים וזהו פרטן : א' לזה שיש לו שני שמות אי זה מהן כותב ואם היה לוי או כהן אם צריך להזכירו : ב' לזה שטוען איני חייב בשטר זה שרמאי העלה שמו כשמי או שמו של מלוה כשמו וממנו לא לויתי כי אם מאחר : ג' אשה שלוחה והיה ת"ח שד ממנה שאין דרכו להסתכל בצורתה והכחישהו : ד' שנים הדדים בעיר אחת ושמותיהם שוין באיזה ענין מוציאים שטרה על זה או הם על אחרים או אחרים עליהם : וכן אם נמנא לאחר בין שטרותיו שטר מאחד מאלו פרוע אם יהיו שניהם פרועים ואם יש שדה לשניהם בשותפות או שקנו קרקע זה מזה מהו בגבייתו :

שער

מפתחות ספר בעל התרומות

שער לד

נחלק לשלשה עניינים וזהו פרטן • א' שנים שהוליו
שטר זה על זה • ב' שנים שלוו זה מזה ומכר האחד
מזה לזו מה דינו עם הלוקח • ג' אם לקח זה מזה שדה אחת ושען הלזה
חילו הייתי חייב לך היה לך לפדוע משלך אם שומעין לו אם לאו
שער לה נחלק לשני עניינים וזהו פרטן • א' שרש באי זה ענין
נשתעבד ובאי זה לא נשתעבד ואימתי נפרעין ממנו
חללה ואם ערב יכול להכריח הלזה להוליכו מן הערבות ובאי זה לשון
יקרא ערב או קבלן ועל אי זה ענין יתחייב הקבלן וקטן או אשת מים
שנכנסו ערבין או קבלנין במה נשתעבדו ואם יכול קבלן לכופף הלזה
להוליכו מן הקבלנות ולזה שמכר כל נכסיו אם יכול המלוה לטרוף
מלקוחותיו אחר שמונה בני חורין לקבלו • ב' לזה שמח וקדם הערב או
הקבלן ופרע המלוה עכו"ס או ישראל מה דינו עם היתומים ודין ערב
היואל אחר חיתום שטרות :

שער לו

נחלק לג' עניינים וזהו פרטן • א' דין חרש שוטה וקטן
ושומא או אשה ח' ש שלוו או שהלוו בחיובם ובשפועתם •
ב' קטן שמוכר גדול בהלוואת עגמו או בהלוואת מורישו והנחבע בופר בגל
או מודה במקנה או שים לקטן עד אחד שמועיד כדבריו או קטן שהלוה
בקטנותו ותובע בגדלותו ודין קטן שלום או שנחבע בשאר עסקי מלא ומתן
ואם נשבעין היסח על טענת קטן • ג' גדול הבח בטענת חביו בדרית
או בשמא או שטענו מנה לאבא ביד אביך והוא השיבו י' ידענא ותמשיך
לא ידענא והתובע אמר על פי מה שהוגד לו :

שער לז

אין בו כ' אם ענין אחד וזהו פרטן • א' הרב שלום מעבדו
והח' כ' שחררו או בעל שלום מאשטו ואח' כ' גרסה :

שער לח

נחלק לד' עניינים וזהו פרטן • א' לזה שהשיב חמשים
יש לך בידי • והשאר איני יודע אם כרעתך וכן אם
טענו מנה והוא השיבו אין לך בידי חלל חמשים והשאר איני יודע והוא
גלגל לו גלגולין וטען על הגלגולין אין לך בידי כלום אם משלם הגלגולין
אחר שעל העקר השיב איני יודע ואינו יכול ליסבע וכן אם כפר על
החמשים וטען על הגלגולין איני יודע משלם עקר חביעתו אחר שחיו
יודע הגלגולין • ב' לזה שהשיב א' ני יודע אם לויתו ממך מעול או שחבעו כור
חטים והשיבו איני יודע אם הפס או שערירם או שטען בריא לי שפרעתי
נ' ועל כ' איני יודע אם לויתי אותם • ג' מלוה שטען הלוייתך ואיני יודע
כמה או לזה שהשיב לויתי ממך ואיני יודע כמה וכן יורש שהשיב ידעתי
שאבי לזה אך איני יודע אם פרע או שטען איני יודע אם לזה אבי ועל
אחד מעיד שלום • ד' מלוה התובע בבריא והלוה מסתפק אם לזה ועל
אחד מעיד כנגדו שלום ודין מלוה שתובע בשמא ולזה שחשבו בבריא שאין
לו בידו כלום :

שער לט

נחלק לג' עניינים וזהו פרטן • א' לזה שאמר למלוה
מעמנו הלוייתני ואיני יודע אם פרעתך • ב' שנים
שהלוו לאחד זה מנה וזה מחמשים וכל א' וא' אומר שהוא בעל ר' והוא
משיב איני יודע מי מנס היה • ג' שנים שאמרו לו כל א' ממנו נחתיב במנה
והוא אומר ידעתי שהאחד הלוי מנה ואיני יודע מי מנס היה :

שער מ

אין בו פי אם ענין א' וזהו פרטן • א' אם צריך הלזה
לכאור חסותו כשמיש אין לך בידי כלום וכיוצ' בזה :

שער מא

אין בו כי אם ענין א' וזהו פרטן • א' מלוה התובע
על פה ולזה משיב שפרעו בפני עדים והביא עדים ולא
העידו כדבריו או בקסם ולא מלאם :

שער מב

זה נחלק לז' עניינים וזהו פרטן • א' דין צריא שהודה
חובו למלוה בפני עדים או בעל' מוכמנים ושען שמשטה
היה אם שומעין לו אם לאו ואם תפס המלוה בשיעור הולדתו אם יועיל
לו תפיסתו וכן אם טען לא היו דברים שהודתי או פרעתך או שהיו חורין
אוסו קדרשו או עלצרא דשכיב אליגרי והשיב להם למי אני חייב כי אם
לפלוגי וכשתבעו טען שלא להשיב עגמי נחכוונתי ואם מח' אם טוענין
ליחומים טענה זו וכן אם מודה מעגמו אם יכול לטעון השטאה וכן אם
הודה בפני בית דין או שהודה בפני עדים באתם עלי' שאמר הלזה או
המלוה • וכן האומר חייב אני לך מנה בשטר ולא אמר לעדים אתם ירי
או שהודה בפני א' • ב' שכיב מרע שהודה אימתי מתחייבין יורשיו
בהולדתו • ג' דין עדים שטענו מאבקהם שהמעות שהיה מניח בשדה
חיבה ומגדל של פלוגי הם • ד' שכיב מרע שהקדים ואח' הודה שים
לפלוגי בהן מנה • ושכיב מרע שהודה מנה לפלוגי אם יכול לקוור בו ומי
שאני חייב ורואה לחייב עצמו ולזכות לזה מנה דרך הודאה • ה' אם
תבעו ראובן מנה בשביל חברו והודה שהוא חייב לו ואמר ראובן אחס
עדי • או שני שותפין שהודה אחד מהן שהוא ושותפו חייבין והשותף
מכחישו ומלוה שהודה שנתקבל בחובו ורצה להחזיר או שהיתה הולדתו
בקנין והולדה שאין כתוב בה פחזו • ו' מתעסק שהודה לבעל המעות
שכל מה שנתן לו מריות מעותיו היתה ורצה לחזור ולחשבו בקרן לפרעון
מתנה מלוה שהוא עסקא • ז' מי שנשבע על הודאתו וחזר לומר שגיתי
ומשטה הייתי :

שער מג

נחלק לד' עניינים וזהו פרטן • א' אחריות מלוה אימתי
חלה על בני חורין ואימתי על המשועבדי • ודין עשה

שורו אפותיקי או עבדו או מטלטלין אם זכה בהן המוקדם ואם יועיל להם
אם הקנס לו אגב קרקע • והמשועבד באגב כמה קרקע ינטרף להקמותו
ועל אי זה קרקע נכסיו ואם צריך מקום מכויים אם לאו • ב' אם משכן
לו שדה באפותיקי סתם או במפורש ומכרו וטענו נהר ויש לו נכסים בני
חורין וזלזלו • וכן מלוה שמכר קרקע שמכרו לו הלזה לזמן שקבע עמו
אם יכול למכרו בטרם הגיע זמנו או בזמנו כדי להפרע מדמיו • ג'
המוקדם כל נכסיו או שחרר עבדו אחר שלום ושעבדן • ד' המשעבד
נכסיו מעמיד לקנות בלשון דאקנה ושטר שאין כתוב בו דאקנה ומלא
המלוה בשעת הפרעון נכסי הלזה ביד הלוקח על מי לצרר שאותן נכסים
היו ללזה בשעה שגזר ואם לזה וקנה ואין כתוב בשטר דאקנה ובשעת
הפרעון מלאן ביד יורשים אם גובה מהם חובו • וכן בת שירשה מאביה
ועמדה ונשאת והוליתו עליה שטר חוב מאביה בלא דאקנה אם גובה
מבעלה שהוא כלוקח בנכסיה ונתן מה שעתיד לקנות וקבל אחריות
להעמידה בידו או יתחייב בכח האחריות שהוא כשאר חוב וכן ב' מלוין
שאין בטענתן דאקנה וכל א' אומר כי קנה ולזה ממנו חללה על מו לצרר
ושאר דברים שהם ח' עניינים מפני שהם פולס בניינים על דין דאקנה לא
רמיזי למריך לבארם בפרט :

שער מד

נחלק לד' עניינים וזהו פרטן • א' שנים שלוו או שהלוו
או שעבדו • ב' שלשה שאלו לוויין השנים בפייס
השלישי • ג' שנים שלוו והודה האחד וכפר השני או שהיו שלשה ובפלי
האחד והדו השנים או שהיו שלשה וכפרו כולם אם יהיו השנים כמו עדים
על האחד לפרעו • ד' האשה שלוחה עם בעלה במה מתחייבת ואם
מתחשבים היורשים מחמת החוב לחלק כתובתה :

שער מה

אין בו כי אם ענין אחד וזהו פרטן • א' משפטי
השומט כספים :

שער מו

נחלק למ' חלקים וזהו פרטן • א' מלוה שים בה רבית
וכמה הן העוברין עליהן בלאו ואם מופר ללוה ללוות
או להלוות ברבית לישראל משומד • ב' מהו רבית של הורס • ג' מהו
מדברי בופרים ומה אסרו ומה החירו בענין העסק ובנייני משכונות
קרקע ולמי החירו להלוות ברבית לעכו"ס ועד כמה • ד' מה הן הדברים
שהן כמו רבית ואינן אכורין אף מדבריהם • ודין עכו"ס שהלוה לישראל
ברבית ונתגיייר ואימתי מותר להיות ערב לעכו"ס שלום מישראל ברבית
או לישראל שלום מעכו"ס ושלום שנתמנה ללוות ברבית מעכו"ס או
מישראל • ה' באיזה דרך אסרו כולם בשלום ובאיזה ענין החירו •
ו' אם לזה דברים שהם מאכורי הנפה והלוות יוס טוב אם נחנה ליהב
או להניח לו משכון עליה ביום טוב • ז' מעית של עכו"ס המופקדים ביד
ישראל ומעות של ישראל המופקדין ביד עכו"ס ומלוין אותם ברבית
באיזה דרך ישלחם היתר • ח' המלוה מטבע וסוהו המלך והסוף עליו
אם יש בו משום רבית ואם פחתו מה דינו :

שער מז

אין בו כי אם ענין אחד וזהו פרטן • א' אם גובין מן
המשועבדים אותם שמתבטל מכירתם וחוזרים המעון
מלוה ואם הם על אותן מעות כשומר חנם או כשומר דבר :

שער מח

נחלק לש' עניינים וזהו פרטן • א' מלוה שהודה
להלוות מעות ללוה ואחר שכתב לו שטר חובו רצה
לחזור מלהלוות • ב' מלוה הורד לנכסיו לזה הקמנין לו בלשון ואחריו
לפלוגי • ג' לזה שגפל הבית עליו ועל חביו מלוה אומר שהאב מוח חללה
ויורשו הבן וכן הבן אומר שאביו מח חללה והוא יורש קצתו אם נפרע ממנו
חוב אביו • וכן בן הבן שאביו לזה מזהקו ומכר חביו כל נכסיו על עצמו
וראה הבן לטרוף בחוב זקנו :

שער מט

נחלק לז' עניינים וזהו פרטן • א' דין מלוה על
המשכון וגאבד או נגנב או נאנס אם סתם או חובו וכן
אם נאבד ויש מחלוקת ביניהם מדמיו או בכמה משכון לו ושעמים מודה
המלוה במקנת ולפעמים בופר בכל או פועל איני יודע או שהלוה חובע
והמלוה מודה לו במקנת או שהלוה חובע והמלוה משיב איני יודע דמיו
או שמודה לו שותר היה סוה ואינו יודע כמה • ב' אם לא נאבד וחולקין
בכמה הלוח או שגפחת המשכון מדמיו ברשות המלוה • באונס או בפשיעה
וכן מלוה שטען שנאבד ממנו באונס והלוה משיבו אהה מכרהו ולקחת
דמיו • ג' משכנו המלוה ביד אחר ונאבד מיד השני באונס והלוה אומר
שהיה סוה בפליס ממה שלום והלוה אומר אמת פדני' היה סוה יוסר והילך
ואם היה דרכו של לזה להפקיד כליו ביד זה (או שים לו עדים ששמרה
פראוי מה דינו וכן אם פסע השני במשכון ואם משיב לשלמה והלוה היה
רגיל להפקיד כליו בידו אם יפטר הראשון • או יורש שהוצי' שטר שפלוגי
חייב לאביו כך וכך על משכון פלוגי ושען היורש שנאבד המשכון ביד אביו
או מלוה שמת והניח משכון ביד יתומים הלזה אומר בחמשים משכנתים
והיתומים טוענין שאביהם לזה משכנו הוא בידו במאה • ד' משכון שהוא
מן הדברים העשויין להשאל ולהשכיר וראה ויש עדים ומלוה חובע עליו
מנה ולזה כופר מי נאמן מהם • וכן אם הפקיד כליו בלא עדים ולא ראה
והנפקד מודה לו שהפקידו אללו אלא שטוען שחופס בהן בחובו • וכן
האומר לחברו חפץ זה שבידך שלי הוא והוא השיבו הן אכל הלוייתך עליו
ואין לו עדים שהיה שלו • ה' אימתי יכול לבטול לפדו' משכנו הקרקעות

עליה בעד או לזה המעיד שהמלוה זכה בפניו לאחר : ו' אימתי יכול מוכר שטר חובו לחזור ולמולתו הוא ויורשו והמכנס שטר חוב לבעלה וכן כפי מרע טען חובו וכן מוכר שטר מסכונתו או מקנה שטר חובו במעמד שלטון וכן אב במכר חוב שחייב לו בנו בשטר ומה אם יכול הבן למחלו לעצמו : וכן כל אלה והמוכר או היורש שמחלו מה הן בתשלומים ואם לריק להמליך באחריות מכירת שטרות ואם מאלו הלוקח כלום שנמכר לו שהיה עני מה דין וכן גר שמכר או נתן שטר חוב שהיה לו על ישראל ומה הגר מה דין : ז' אימתי אינו יכול המוכר לחזור בו ולמחלו ודין מוכר שטען במכירתו שכבר היה פרוש ממנו וטעה בשמכרו או שמכר שטר שאין בו נאמנות למלוה וטען הלוקח שפרוע הוא : אס וכן המוכר להשבע שאין פרוש : ח' דין הטוען שטר חוב מחברו שנמלא שטרותו שהוא זכה בו מפני שקנאו מעליו באגב או בכחיבה ומסירה : ונאבד שטר קנייתו ומה דין בא' מן האחרין שטוען על שטר שבידו שאינו נכון לו בכחיבה ומסירה : ט' מלוה מעות מכיסו בעד אחד והשטר יוצא מחחת יד זה שהלוקח מכיסו וכן אחין או שותפין או אשה הנשואין : ונחתין בתפיסת הבית ויצא שטר בשמן מה דין :

שער נב

נחלק לב' עניינים והוא פרטן : א' דין שטר חוב הנמלא בשוק על אי זה ענין ימלא שנתן ראו למלוה ואימתי למי פיתן בו סימן ואימתי נתינתו עד שיבא אליהו : ב' דין שטר הנמלא בשוק : ג' שטר חוב היוצא מחחת ידי שלם והלוקח טוען שהוא פרעו על אי זה דרך כאמן השלם על שניהם וכן אם מח השלם ואינו יודע על מה הושלם בידו או שלא מח ונסתפק מה טיבו אללו עם כל ביאור דין פליטות : ד' המחייב עצמו בקנין ומה והנית שטר ביד אחר שהפקידו לו הלוקח : ולא אמר רק שישמרו : ודין שטר הנמלא שהוא חייב עצמו לפלוני ולא פירש מה יעשה בו או שקנה בפני עדים שהוא חייב לפלוני : ולא לזה להם שימכרו לו השטר או שפי' ורובה לחזור :

שער נג

נחלק לב' עניינים והוא פרטן : א' מלוה המחזיק בשטר חובו ונסתפק לו אם הוא פרוש : ב' מלוה או יורשו שנודע אללו שמאלו השטר שחובעין בין שטרות קרועין והם אומרים ברור לנו שאין פרוש או אומרים שאינם יודעים מה טיבו : ג' שטר הנמלא בשוק ביד מלוה או ביד שלם חתום בעדים : או אינו חתום וכן שטר היוצא מחחת יד המלוה מכחיבת ידי הלוקח מה דין : ד' מי שזיה במחלו שטר בין שטרותיו פרוש ואינו יודע אי זהו או שהיו לו ב' שטרות על אדס א' ואמר א' מהן פרוש ואינו יודע אם הגדול או הקטן או שהיו לו על א' ב' שטרות ואמר לזה שוב לך ביד פרוש מה דין :

שער נד

אין בו כי אם ענין אחד : א' דין שטר שלא פי' בו אי זה מטבע היה ולא כתב בו ממטבע מדינה זו אבל פי' מקום ההלואה ואין יוצא שם אלא מטבע א' : וכן אם לא פי' מקומו ולא משקלו והוא חובעו במקום הלואתו או במקום אחר שהמטבע חזק וכן אם פירש מקומו ולא פירש משקלו והיו שם שני מטבעות : וכן שטר שכתב בו דינרין סתם או כסף סתם או כסף דינרין או דינרין כסף או דהב דינרין או דינרין דהב מה דין :

שער נה

נחלק לב' עניינים והוא פרטן : א' דין שני שטרי חוב אחד כתב בו כיסם סתם ואחד בחמשה בו או שנכתבו בשנת העבור אחד כתב בו אדר ראשון או שני ואחד כתב בו סתם : ב' דין המלוה הבא לפרוע ממקבלי מתנות שכיב מרע שזכה לאחד מהתים ולאחד ג' מאות ולא ד' מאות או שכתב להן ואחריו לפלוני כיצד גובה מהן : ג' אחין שחלקו א' נטל קרקע וא' נטל כספים או שלא חלקו אלא קרקעות אם גובה מלוה מאי זה מהן שירצה או השלים מכל אחד ואחד וכן ג' לקוחות שלקחו כאחד והם כלן לפנינו : או מקצתן ממנו מכל אלו נפרע וממנו ידקה :

שער נו

אין בו כי אם ענין אחד והוא פרטו : א' דין שטרי חוב המוקדמים ושטרי חוב המאוחרים ושטר שנכתב ביום ונחשקו באותו ענין כל היום וחתמוהו כלילה וכן עדים שנמסרה להם עדות בקנין במדינה זו ונכתב במקום אחר : אי זה מקום כותבין ואם קנו ונשתאו מלכתבו יום הקנין או יום שהעדים עומדים בו : ושטר מאוחר על אי זה דרך הוכשר ושטר שאינו מבוחר אם הוא מאוחר או מוקדם באיזה מהן נחזיקו :

שער נז

נחלק לב' עניינים והוא פרטן : א' דין שטר חוב שנקרע או שנתקע : ב' נחלק או נטעם או שרופה להוליכו למדינה אחרת אם יכולים ב' להטביעו וכיצד מטפסין אותו ולזה הטוען על הטפסה ב' ד' פרעתי וכן מקבלי עדות מחוב על פה אם יכולין לכתבו בשטר ודין עדים שטענו וכאבו שם הלוקח בחלוף אם יכולין לכתבו פעם אחרת משמו הראשון :

שער נח

אין בו כי אם ענין אחד והוא פרטו : א' דין אשה שלוה ונשתאת מה דין של מלוה אלל הבעל :

שער נט

נחלק לב' עניינים והוא פרטן : א' דין מלוה ששהה זמן רב מלחוב חובו ולזה שמכר והמלוה חתם על מכירתו בעד או שחלק נכסיו בפני המלוה : וכחב לו ביניהן קרקע כל שהוא : ב' שכיב מרע שאמר חנו מנה לפלוני בעל חובו או שפי' בחובו או כראוי לו :

שער ס

אין בו כי אם ענין אחד והוא פרטו : א' דין בכור או בית

אין מטלטלין או שיהא ראוי למכרן : וכן משכן כרמו והזקין או אילנו ויבש מה דין וסטר משכונא לזמן סתם לזה אומר ב' ומלוה אומר ג' או מלוה אומר ג' היו והסתלק ממנה שכבר נשלמו ומלוה אומר ה' וכבש את שטריו על ג' לברר ומי שהחזיק במשכונת קרקע שני חזקה ונאבד השטר מלוה אומר ב' משכנתו ולזה אומר ב' : ז' דין האומר בלי זה שחתת ידך ממני חטפתו והוא הס' ב' הן אבל חובים לי עליו : וכן מי שראוהו עדים שנכנס לבית חברו למשכנו ולא ראו כלים תחת כנפיו וכשיצא ראוהו בכלים תחת כנפיו ולא ידעו כמה : ח' אם ראוהו עדים שנכנס למשכן אבל לא ראוהו בעת שיצא או שיצא בפניהם ולא ראו כל' תחת כנפיו : והוא משיב בטלתי ובחייבי וטלתי או נכנסתי ולא נטלתי כלום : ט' דין מי שנכנס לבית חברו בפני חברו וראו עדי' שיצא וכלים טמונים לו תחת כנפיו באיזה ענין יוציא ומי יהיה האיש שיוציא' ומה יהיו הדברים שיוציא' ומאיזה בעל הבית יהיו הכלים שיוכל לטעון בחובי תפסתי : ואם בא עליו בטענת גבה מה דין בכל אלה : י' ראוהו שיצא וכלים מגולים בידו מה דין : י"א אם היה מפורס' בגבה וראוהו שיצא בכלים טמונים : או ראוהו שנכנס וראוהו שנעל כלים והוציאן או טמונים : או מגולים ולא היה בפני בעל הבית וכן אם לא היה שם בעל הבית וראוהו עד א' שנטל משם כלים ואינו יודע מה הם ובעל הבית טוען יותר ממה שהוא אינו מודה או שטען בחובי תפסתי : י"ב אם אין בעל הבית יודע מה נטל אך שומר שלו : או אשת השומר או סבירו ולקטנו אומרים שכן וכך נטל : אם נשבעין במקומו אם לאו : וכן אם טוען הגבול מן הגזלן דבר שאינו אמוד ממנו מה הוא : י"ג המכיר כליו וספריו ביד אחר וטען אחרים משכונם : לי על איזה ענין נאמן בתפסתו ואימתי עשו בו חקנת הסוק שיטול זה כליו וזה דמיו : או מה שהלוקח בזה ואימתי מפסיד : י"ד משכון מדברים שעושים בהם אוכל כסף או שמשכן אלמנה מה דין אם יש מחלוקת ביניהם : ט"ו דין תופס משכון שאינו שוה מה שהוא חובעו עליו והמחזיק אומר שהפסדו שאלל שוה דמיס הללו : י"ז דין שותף שזבע חוב על מה שתופס : והוא דבר הידוע בשותף בין שניהם ואם חובע המחזיק שיותר מן המחלוקת יש לו באותו שותף שתופס אם נאמן אם לאו : י"ז אם נאמן התופס בעבדים גדולים או קטנים או בשמנות שחוב יש לו עליהן : ודין חובע מלוה על פה על יתומים ותפס משלהן : וכן התופס בשביל פקדונו : שלא החזיר לו הפקד : וכל תופס כשנשבע להשאיר בידו מה שתופס אי זה משבעין אותו : י"ח משכנו של ישראל שהיה ביד גר ומח הגר בלא יורש : או משכון של גר ביד ישראל ובא ישראל והחזיק בו או גר שמתחייב לאחר' : ובא ישראל אחר והחזיק בנכסיו פשמת אם נשבעין כשנפשהין מן כמותק מהן : וכן גר שיש לו על ישראל שטר במשכונת קרקע מוחזקת ומח ובא ישראל והחזיק בשטר או בקרקע מה דין :

שער נ

נחלק לה' עניינים והוא פרטן : א' דין לזה שזרק חובו למלוה או שרפה לתתם לו : ולא רצה לקבלם ונאנסו או נאבדו : ב' דין לזה ששלח חובו ע"י שליח באיזה ענין יתחייב בהם עד שיגיע לידי מלוה : ואם יכול לחזור המשלח וליטול מיד השליח ואם השליח יכול להחזיק בהם בחוב שחייב לזה ששלחו לו : וכן אם הוליקן למלוה ומאלו שנות או שמת לזה קודם שהגיעו ליד המלוה למי נותן השליח : ושלח שאתה שקבלם החזירם לזה מה דין עם המלוה : ג' דין שליח שאמר לו הלוקח הולך מנה זו לפלוני שאני חייב לו : ולא הזהירו לקבל ממנו שטר החוב ופרעו ולא בקשו אם יקרא פוסע בכך : ד' מלוה שטעה שליח להביא לו מלוה אימתי יכול להכריח הלוקח בכך ואם נתיס נשטר : וכן אם משלחין מעות בדיוקני : אם עדים חתומים בו : שהיו דיוקני שלו וכן מלוה שאמר ללוה שליח לי הלואתי ביד פלוני : וכן עשה ונאבדו או נאנסו : וכן אם הרשהו לגרס לו ביד מי שירצה : ומסרים ביד שהחזיק לו בנאמן ונאבדו או שכפר השליח שלא נתנם לו שטען קבלתי ונתתם לו : והוא אינו מודה לו : וכן אם משגרם ממון הלוואה באגרות שלום שכתב בהן שיתן הלוואתו לזה ומה דין אם טען שלא כתב אותה : וכן שליח שאמר ללוה פלוני מלוה שלך שגרני אללך לשלוח לו הלוואתו ונאבדו ביד זה : והמלוה מכחיש דברי השליח או שמת השליח מה דין : וכן אם טען לחמשים דינרין מניתיו וחמשים דינרין הביא לי והלוה אומר מאה אמר לי : ומאה מכרת לי : ואם אין הלוקח הוציא לשלוח לו ע"י שליח אם כופין אותו בכך : ה' שליח טבא בהרשאה פס כל ביאור משפטי הרשאה ואימתי החירו לבא בהרשאה ולמי החירו למנות טוען בתביעתו :

שער נא

נחלק לב' עניינים והוא פרטן : א' דין מי שנושה בחברו מנה וחברו בחברו שמוציאין מזה ומחזקין לזה ואם יכול הראשון למחלו : ב' אם נאמן לומר שפרוע הוא או אגנה מפני שהוא חייב לזה וכן אם חייב לאחרים ולעצמו שהודאחו שהחוב יתר על חוב חברו אם יאמן בכך : ג' על איזה דרך נקנה שטר חוב : או חוב על פה : וכן אם כתחייב לו ע"א בשטר או חוב בכחיבת ידו של לזה : או אם הקנהו שטר חוב באגב או בקנין מה דין : ד' דין מוכר שטר חובו : על דרך שלא זכה בו הלוקח כי אם בגופו של שטר שמסר לו : אם נכספהו להחזירו בדמי קנייה : וכן אם הלך הלוקח אחר שידע שהמלוה מכרו : ופרע המלוה והניח הלוקח : או שמכר שטר ולא מסרו : ופרע הלוקח : ודין שטר משכונת קרקע : או מטלטלין : אם לריק כתוב : ומסיר : להקצאתו : ובא זה דרך מקנה שפיב מרע שטרי חובותיו : ה' קונה שטר חוב מחברו והוא עצמו שקנאם חתום

מפתחות ספר בעל התרומות

מקן כסא מלכות : ג' עני שלום על הצדקה שעתיד לבנות ואחר כך נחשבה מה דינו :

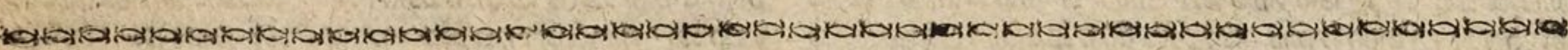
שער סו נחלק לשני עניינים וזהו פרטן : א' דין שני שטרי מלכות היוצאין ביום אחד ואין ללוה קרקע המספיק לשניהם ושני שטרי חוב מסכום אחד על אחד אסד שנעשו זה אחר זה אס על שני את הראשון : ב' מלוח החובע בשני עדים אחד מעיד במנה ואחד מעיד במאחז או שהיו חמשה עדים זה אומר מנה זה אומר מאחז וזה ג' מאות וזה ד' מאות וזה ה' מאות או אחד אומר חבית של יין ואחד אומר חבית של שמן או אחד אומר בדיוטא עליונה ואחד אומר בדיוטא תחתונה על אי זה דרך מלטרפין :

שער סז נחלק לד' עניינים וזהו פרטן : א' דין חוב מאוחר שקדם וגבה קרקע או מטלטלין מלוח עכו"ם או מישראל : ב' דין התופס מעצמו או בשליחות מלוח בנכסי לוח וזה לאחרים באותה חפיסה או במקום שאינו חב לאחרים או חב לאחרים וחב לעצמו וכן אם בא לידו מן הלוח ממון בפקדון ותפסו לזכותו לפרעון חוב הלוח : ג' שני ישראלים שהלוו לעכו"ם אחד והאחד מוקדם בשטר הנעשה בגופן של עכו"ם ובא המאוחר והחזיק במטלטלין או בקרקעות מה דינו : ד' שטר מלוח שנעשה בגופן של עכו"ם מישראל לישראל ועדיו עכו"ם ומסרו בפני ישראל או שכתוב בערבאות שלהם וחותמיהם ישראלים או עכו"ם אימתי הם כשרים ואימתי הם פסולים :

שער סח אין בו כי אם ענין אחד וזהו פרטן : א' שטר בכתוב בו מלמלה מנה ומלמלה מאחז או מלמלה מאחזים ומלמלה מאחזים ומלמלה מנה או שני לשונות מהמעוות בשני פנים ותפס בעדים מה שפס או שלא תפס מה דינו :

שער סט אין בו כי אם ענין א' וזהו פרטן : א' אם כופין את המלוה להפרע מחובו לחלאין ואם הוא משכונת קרקע מה דינה :

שער ע אין בו כי אם ענין אחד וזהו פרטן : א' הפורע חובו של חברו שלא מדעתו או שנחפס עליו במה המלך או שנחפס על חוב חברו והסורך לפרעו בשבילו מה דינו :

הקדמת בעל המחבר ספר גדולי תרומה

דברי הוציר עזריה

אל דעות ה' אשר לו נהגנו עלילות מצעדי גבר ומחשבות אדם יתברך שמו : הוא יודע וע' : כי כמעט שבערתי משנות הילדות והשחרות אשר להיותם ימי ההבל : בלכתי בהם אחרי ההבל באהבה ילדי נכרים למולדים קלוניים ממנינים שונים : תיכף שהגעתי אל ההתלה ראשית בכורי זמן הבשרות : חנני הגומל לחייבים טובות ויש אלי חסד : כי נפתחו עיני סכלותי אשר הופו בשנורים : ואחזה אנכי אשית לבי על מרפת נעורי : בעשותי העיקר טפל והטפל עיקר : בושתי וגם נכלמתי כי רפו ידי מדברי תורה השרשיים למוד הגמרא וכל הסמוך לה : וכל הנראה עמה מכל ספרי המחשבים בה אשר מהם תנא הוראת השגת אושר הללחת הפסח בקיום משפטיה' ולשמור מצותיו על אמתתן כפי דניהם המלודקים כי לכך נולדו : אף דומי בקרבי השם ימם מלטרע על ההתדללות הזה שער : ודואג על העתיד : פו הדבקי תשוקת חבוק חק נכרים : ותמנעני בהחלט חלילה : מלהשתגע מיוז כבוד דדי אילת אהבים ויעלת חן שתהעלה ככתם : טהור לא חסולה :

על כן שמתי פני לגרש את האמה הזאת : ואמרתי לפני שובי אל גברתי הגמרא הערוכה בכל : ואל תמעיטי מלהפוך בה והפוך בה דכולא בה : אולי יתכן ה' כבאות להיות תורתו שעשועי : ולא יזכור חטאת נעורי ופשעי : ומן אז והלאה התזקתי בלמוד עיון הגמרא וכל השיך לה כאשר יוכלון שאת כחות סכלי הקר : אחזתיו ולא ארפנו ולא זזתי מתבצו בשקידת הליכה אל בית ועד לחכמים רבני וגאונים הישיבה פה ויניחא יע"א עיר מולדתי בארבע אמות של הלכה : על אשר כבצו תקופות הימים וחלופי הזמנים ברצון שוכני כינה המניע אותם ומנהיגם יתברך שמו : ויוליאתי ברוח חפצו מן העיר הזאת ויניחתי אל תוך עיר פיס"א יע"א : ומלאתי בה עדה מפוארה ממיומתי עמנו : אשר היה מחמד טוב רלוס וחין ערכם לשים עין משקם בי : מבלי הביט היות לעיר אני לימים וזעיר לחצונה וסמו מערת עבודת הקהל הקדוש ההוא על שכמי הקלות : והחמיד שרתי אללם משך שנים מה : ומאת ה' היה זאת : כי הן אמה הזמנים ההמה שלמים היו תמיד בכל מה חשבה וביד אחת ה' כל היום : אף רע קר היה חסר לי כי לא נמלאו שם לא סופרים ולא פורים לקבוע ישיבה של עיון אשר היה הלמוד האהוב והנכסף אללי : והוכרתי להיות מסתפק במועט המושג ממני ולהסתכן באי לבי בקאת ספרי הפוסקים ז"ל הנמצאים בידי : ובפרט ביותר כוללים שבהם שנחפסו בחפזות הגולה הם הרמב"ם והרב בעל הטורים זכרם לברכה : ונכספה וגם כלתה נפשי כוסף עצמי להכנס חדר לפניו מחדר בהבנת דבריהם : ע"פ שרשיהם מהמקור אשר ממנו חולצו ולישא וליתן פני חולסתי בדקדוקים והיות בחלופי הסברות עם ישובי הסוגיות : ולאשר התפרסם מה שהפליגו ז"ל להזהיר להחשק בדני ממונות : היתה מגמתי למעט עליהם עיקר טרתי : ולכל בהם חיי רותי :

ועלה בדעתי תחלה לקבוע מלאכתי על א' מהצורים הנ"ל : או על הרמב"ם ז"ל : או על הרב בעל הטור ז"ל : ואולם בעבור

הנ

זאת העמדה את עצמי ומנעתי בלכתוב על גוף ספריהם ז"ל : כי אמרתי מה מני יהלוך ומה יחדש יתום כמנוי : אחרי מה שכחו עליהם גדולי עולם ז"ל : וביחוד כי השמש ילא על הארץ אור ישראל וקדושו רב אחד לכלנו באון תפארת עטרת גלותו המופלא דורו מוהרר קארו זלה"ה : וכל מאווי רוחי היו לכתוב על ספר אשר לא כתב עליו זולתי : למען לא יתשב לי לגסות רוח חלילה לדמות בנפשי להוסיף ולחדש בו יותר ממי שקדמני בפירושו עליו : ובהיותי משוטט במחכמתי על זה ראיתי ונתון אל לבי כי בטוב החפוש : מלאמו ראיתי היות רוב רובי הדברים המובאים בחסן המשפט : הם נלקחים מספר הרב בעל התרומות ז"ל : ומשם הם מוצאים לנו שאיהם ועניינם : מלבד כמה וכמה דברים אחרים נמצאים בספר הזה אשר לא באו בחוק ספרות : הן אמרתי הנה באתי אל חכמתי מה שבידתי אליו : ומן שמיא מיהב יסודי כי חננה וחסדא לפחות לי שפרי אורה : ולהעלות על זכרוננו מגלת ספר הכתוב עליו כאשר עש לבבי : אשר ספר זה עש היותו כמעט מקדמונים : אחרו פעמי התפשטותו ע"י הדפוס בכל ישראל : ועוד מעט בשנים שדפה : ולא נודע כי באו אל קרבו מחכמי שלמי ישראל לפרשו ולבררו : באופן שלא נמלא עליו שום פירוש כולל כל דרוש ודרוש :

ורא אכחד כי עש היות ראיתי הספר הזה קודם לאתי מוניחא : הים זה באקראי ולא בשקידה : ובהמלאי כפיהם בעת ובעונה ההוא : נכסוף נכספתי תכף ומיד לשים עיני עליו בהמשכות לדעת היעמדו דברי בחירתי לייסד בו חבור פירושי : אך בעונותי הייתי חסר ממנו : כאשר חסרו לי אז כמה ספרים אחרים עיקריים : וכחכתי לויניחא לאיש סודי מחשבי הרבנים אורה דבק מאת לי נר"ו : אמלא חן בעיניו לשלוח לי ספר התרומות : ולא אחר לעשות הדבר כי חפץ חסד הוא : ובהגיעו לידי : עברתי ושכתי משער לשער במחנה חבורו : ומלאתי עשר ידות ממה שלמתי בדיונים מחודשים בהמלאות מחודדות וסדרות דקות העיון ופולפול עמוק : ושם ראיתי את העניקים אשלי רב רבי מגדולי חכמי ישראל הקדמונים ע"ה כהר"י אבן מיג"ש והר"י אלברללוגי והרב אב ב"ד וזולתם מגאונים עולם קמאי ובתראי בערך דורו זכר כלם לברכה : אשר הרב המחבר ז"ל מביא סברותיהם ודבריהם בכמה ענינים עמוקים : ואשר הליבני יותר : הוא מה שבאו בו ברוב ענין ורוב מגין מחשבות וסברות החיר הגדול רבן של ישראל הרמב"ן ז"ל אשר היה רבו מובהק : וכבר נודע מעולם הפלגת גלגל חכמתו יותר ממה שהפה יכול לדבר : וכמה וכמה נריך להעמיק בכל דבריו הנאמרים באמת ובהעברה ודקדוק עמוס ונורא מאד : והסתכלתי עוד כי במעט מהשנים נדפס שלם פעמים : אשר היא הוראה מוחשת כי כל רואיו לפנים הכירוהו וטעמו טעם חשיבותו וחיס קל מהרה לא נמלא עוד מפראשוני עד שהביא ההכרח להדפיסו פעם ופעמים גם בארצות מע' חכמי אשכנז ופולוניא יע"א אשר להם יד ושם בטיב הכרת ערכי ספרי הפוסקים והמובחרים שבהם להקריבם ולהשתעשע בתורהיהם :

הנ

ה' כר אלה הטעמו ויותר מהמה • הרהיבני בנפשי עז לאמן
 ורעותי להוציא אל הפועל התעוררותי • ולהביא לידי מעשה
באורי על הספר המעולה הזה • אפס כי אז היה קשה עלי מאוד לקרוא
אל המלאכה בעבור מה שהיה מבוחר • לטורח בהפחד למי שיכנס בעיני
כזה • שיהיה אצלו כל חבור הגמרא לראות כל דבר במקומו ושרשו • וגם
רבים מספרי גדולי האחרונים ז"ל אשר ידענו בחור קבוריהם הביאו
מלשונות הראשונים ז"ל ונשארו ונתנו בהם • ואני בעניי הייתי חסר כל
פיה על בלי היות לי כי אם גמרת קמא וסבועות וגזיר • וכן איזה ספר
מהנחברים האחרונים ולא העקריים שבהם • ועכ"ז נשענתי על רחמי
יתברך הוא יגמור בעזי להמליץ לפני כל המטריך • וגמרתו להחיל על
כל פנים במלואו ומן השמים יבייעוני להביא לידי גמר טוב • ובכן בחסדו
הגדול דחקתי ונכנסתי בעול המלאכה • אבל לא יכלתי להסתובב מיד
בשער הראשון ולהחמיר • בערי' הבאים אחריו בסדרן בזה אחר זה
לחברון הגמרות כלדבר המפור • אלא בקשתי מהשערים אשר מקורם
ושרסם היה בגמרות הנמלכות אחי • ועליהם החלתי לכתוב • ועיני
ראו והביטו כפלאות מארת השמחתו יתברך הפרטית • כי על ידי קצת
הסתכלות שהייתי עושה • היה מזמין לידי מזמן לזמן איזו מסכתא אם
בהשאלה מהעיררות הקרובות ואם באופן אחר • וכיוצא בזה איזה הספר
מהספרים החשובים • וכפי מה שיהיה מזמין אללי • הייתי כותב בשערים
בסדר רגיל אחד הנה ואחד הנה • פעם בהקדים הנמלכות • ופעם באחר
הקודם • ומשך העיני כן על השנים אשר הייתי מתגורר בעיר עיסה •
באופן שנעשה שם חלק גדול מהחבור • עד כי מופתן שבתו השגית עלי
הוא יתברך והפליא חסדו לי • והשיבני פה העירה ויביא לעמוד לשבת
לפני העדה הקדושה ראשי אלפי ישראל ק"ק ת"ת הספרדים יע"א • וכאן
היתה שכינת השלמות חבורי לעבודתו יתברך • ובטובו הגדול חסיה נפשי
 יוצאה לאור העולם • ואני ישוב דך בכלם •

ואחרי הודיע קיסט אמרי אמת דברי' בהוייתן מהסתכלות העיני •
 ואין נחלגלג עד שכלו לכלל ישוב והנחה בכתיבת פירושי • הנה
לא אבא להוציא מהלך שבילי משבתי בן • ודרך זו אלך במה שאני כותב •
 והוא כי כל עיקר הסתכלותי היה למדש בפי מכות ערכי • מה סימני עיני
הכל מהקדוקים קושיות ופרוקים משא ומתן שקלא וטריא הרגשים העצרת
 והייתן סתירות וישובים הן בדברי הרב המצטר ז"ל עצמם הן כפי הנהגת
פוגיות הגמרא והשמועות אשר מהם חולטו • וגם מפאת זולתו מן הפוסקי'
 ז"ל ויהיה מהכרח הפוסק והחקירה על דליני' אשר בהם ידבר הרב המצטר
לנקט ולדרוש גם בגדולי המחברי' האחר' כגון רמ"ק והרמב"ם והתוס'
והרשב"א והרא"ש והטור ורבינו ירושם והר"ן והרב המגיד והרב הנמקי
והריב"ש • וכמה גדולים אחרים • יעלו חסידים בכבוד • לראות מה היתה
פצתם בראות הדברים • ואם על דבר איזה מהם • האיר הוא ית' עיני
באיזה דקדוק מתודש • אז אביא הלשון ההוא • ויכתוב מה שהעלתה מלכות
דלי השפל מההתעוררות עליו • וברחתי כל מה שיכלתי מלהרחיק להביא
הלשונות של הפוסקי' ז"ל ולהעתיק הדברי' ככתבן גרידא • כל שלא תוסף
עליהם איזה נוסף מחודש • כי השבח לאל יתברך מלאה הארץ דעה על ידי
מלאכת הדפוס והספרים נמלאים בכל עבר ופניה • ומה לי להגדיל כמות
חבורי ולהרבין מספר קונטרסיו במה שחנן ה' לחלק הרב המצטר ההוא אשר
לא עמלתי בו ולא גדלתי • כי מה שנמלא לגדולים אשר קדמוני מביאים
בחבוריהם דברי זולתם בהוייתן בלי שום חדוש • כאשר הגדיל לעשות עמנו
אני הפעולה רבינו הגדול מוה"ר קארו ז"ל • אינו ענין לאשר לנו בו • כי
הם ע"ה כיונו בזה לא • משני דברים שיהם בא' טובים • לזכות את הרבים
ועל ה' פעלים • הא' לפי שבאותם הזמנים • לא היו כל הספרים נמלאים
כל כך ורובם היו מכתובת יד • ומי היה יכול להשיג ספר א' מהם •
ולכן נחמסד המחבר האחרון להעתיק דברי הספר הנמלא אחר • להועיל
לאשר אינינו בידו • וכבר אמרו שאין הדבר כן בזמננו זה אלא במעוטה
דמעוטה • והב' כי אפי' מן הספר' הנמלאי' ויאלצו לאור הדפוס • יביא
דבריו מי שחבר ספר אחר • להורו' על אמתתו ולהסכי' עמו ממיל' באותה
הסברה ולקבוע הלכה כמותו • כי ע"ה הביאו אותם בסתם מבלי יחלוק
עליהם או ישורר על סתירתם • יודיע דאיהו ומי הכי כ"ל • והוא מבוחר
כי לא יתכן זה אלא למאן דרב מוכריה וגדל כחיו סיה" בעלם מעלת מדרגתו
מה שסיפק מהשיבות לתת חוץ • וקיום לדברי זולתו לשיקובלו להלכה
למעשה במה שהוא מסכים • להביאם בסתם • מה שהוא מפורסם מלכות
שפלותו לא יגויר אפי' בדרך דמיון רחוק להכנס בגדר זה • וא"כ למה זה
איהו עלי' למש' בכבוד החבור ולא אחוש לעורר הכבו' • הן אמת כי לפעמי'
יקרה אשא ואחן לענין פסק הדין בדבר נפל בו מחלוקת בין גדולי הפוסקי'
 ז"ל • ואין זה אלא על זל ההתווכחות בהתחלפות איזה דקדוק והרגש •
 ולא חלמה בכפשי לומר יקבלו דעתי לשמוך עליו לעשות מעשה • ומה גם
בקצת דינים מחודשי' ממש המלכות בעיניתי • אשר באה כנגדם תבנית יד
מורה באמצע שאינו מהנחת' שום מחבר • לא אלתוך להזכיר למעיין • מה
שהוא פשוט מאליו • שלא יקבל דברי בהם כפוסק וגורר חלילה • רק עשה
יעשה כחכמתו אחרי העמיקו מחשבת זמנו • במה שיוכל להעלות מהסכמת
הפוסקי' הראשונים ז"ל • ואני עני וכואב לבי ויחל בקרבי יראה ורעד יבא
בי מפחד חמיד פן ח"ו נוקשתי באמרי פי ונפלתי בא' מב' מכשולות • הא'
שא מתוך הוכוח בהתעוררי על איזה דקדוק או קושי בדברי רבותינו גאוני
חכמי ישראל ראשונים או אחרונים ז"ל • ה"אולי נטתה כתיבת הקולמוס באיזו
מלה • מדרך המורה והכבוד המוטלי' עלינו ולא באו הדברים מסולסלי'
 ענוה ומוסר כראוי לגדולים שכמותם • ועל כן בלב נשבר ונדכה מתעטף

בטלית ההכנעה • הנני משתטח לפני עלמותיו הקדושי' של כל א' מהם •
 ומבקש ממנו מנו ומחילה • אל לא ישת עלי אשם • אס ברא איזה דבר בלתי
 מכון באשרא ללישנא במחלוקת קשה הסופר והוא רחוק יספר • והב' יוצא
 מגדר חסמה ונכנס במעט הכלל הדריא וקרוכ לודאי • כי בעונותי לחסרון
 השגתי ובחכירי מעוט כמות שכלי הכל • כמה הם קררי יד • אני חושד את
 עצמי ותוספתי לי מתעלות השגות והטעות • כי מי ידע אס ח"ו לפעמים
 אטי משבש או בקושי או בחירון וגם בהבנת פסוק הדברי' • ובפרט בהיות
 החבור אינו כל כך מעט הכמו' וברוב דברי' לא יחדל פשע מחסרון ההגעה
 לקול דת האמת וק"ו אס חמסך מזה המעשה מפסק הדין הישרי וגורם להא
 לידי מעשה בהפך המשפט הממודק חלילה חלילה • ויחיה זאת נחמתי כי יגדל
 לא כת חסדו ית' לה ית' למשכן לי למען איהו נקי מה' ומישראל • אס מה'
 כי גלוי וידוע לפני כבודו • כמה וכמה הייתי חמיד מיראי הורא' ובכל
 עת ובכל רגע עומד ודומג מחפלי ומתחנן שלא ילא דבר בלתי מתוקן מחמת
 ידי • ואס ח"ו לאה אינו סגור באורך הכתיבה • כבר ראו עיני השגחתו ית'
 בשמי ממעל • כי לא במרד ולא במעל • ואס מישראל כי בזאת אני בוטח
 בטוב לבב הקורא המוכתר בקנין המעלות המדותיות אל יבהל על פיו ולבו
 אל יפחד להאשימני • כי עשה יעשה לו כנפים לרוץ אל מערכת הסתכלות
 ויהיה לי לפה ולמליץ פרקליט וסניגור • כאשר ישים גדי עיניו כל המולדות
 אותי כאשר מראש בספר דברתי • הן מהיותי ברוב החבור אני לבדי בלי רב
 או גזר • והן מחסרון הספרי' העיקריים המוכרחים • אשר מיד זמנעידן
 היו יוצאי' למקומות ובאי' לקראתי עד שהייתי כותב כפי השעו' מדג על
 השערים מקפץ על השמועות • ומכאן יאחז לזיק דרכו עוד לזון אותי לכך
 זכות • אס אולי בא בחור דברי איזה ענין אפשר ימא' כחוב אשר הגיד אורו
 מחבר זולתי באיזה ספר אחר • ישיב ממריו לו ולזולתו בקיום אמין וחזק
 על הין העדק והאמת כי קרה כן על כי בשע' כתיבתי לא טלטה עיני בספר
 ההוא וכל אורחי וידועי מתמול שלשום מכירים אותי • וידועי' כי מעשורי
 מאסתי פתיחות המדה הגרוע' להסתבש בטלית שאינו שלי ולהתפאר בעמל
 אחרי' • ואס ליה לזרעה להבא ע"ה יהי לברכה זכרו • להתעלם מלומר
 דבר בשם אומרו • וידברו המבין נפוני בזה ית' • הוא העד הוא הדין
 הנאמן • אס יש דברים אינם כל כך מעט המספר • יאלו לאור הדפוס
 כתובס מחברי' בסעריה' בשם עצמם • ואני אני הוא שכתבתי אליהם
 כמשיב מפני הכבוד לאשר אז שאלוני • כאשר בשחתי בחסד אליהם יחנני
 להלפי' ספח תשובתי וכל רוחיהם יכירום • והנני רואה עיני ויגיע כפי ביד
 ז' לתי ובאשר עמלתי אני הוא השליט מבלי אובל גנווה ליל פסוח והמליט
 דא' בן אלכו עמדי • כי אינינו כותב על שמי • כי אס אשר חנן אליהם את
 עבדו • האמנם אס אחרי כתיבי בא לידי אי זה ספר אשר ראיתי בו דבר
 מה מאשר כתיבתי אז לפעמי' כשהייתי זוכר באיזה מקו' השחתי אותו הענין
 אני מזכיר שאלתי כן בספר פלוני • ולפעמים נעלם ממני מקומו וכשארר
 הדברי' בהיותן ומשנה לא זזה ממקומ' וקצת דקדוקי' יאלו מיד על לשונות
 הרמב"ם ז"ל וכשהגיע אלי ספר הרב בעל לחם משנה ז"ל שלא היה חלילה
 אללי ראיתי בו דוגמת אוקרוב אליה • ועיני לשמא נטלת בשבח והודאה
 לפניו ית' אשר זכני בשפל מלכי לכון לדעת גדול שכמותו וכיוצא בזה קרה
 לי עם זולתו מהמחברי' ז"ל כאלו היינו נלמדים • וישר' ה' בפינו ספה אחת
 ודברי' אחדי' • אף לזאת יתחד לפי מתשפת אשמה אחרת שלא במתכוין •
 זה' כי ספר זה נדפס בסלאוויק יע"א ונפלו בו טעו' וסבסו' רבו מספר
 מפסדי' הכונה ומרמקי' מהמעין ההבנה הנכונה • ואללני ההכרח לזאת
 ממחילת שמירת הזהרת ר"ת ז"ל בחתלת ספר הישר שלו אשר הפליג לקרא
 חגר על המגייה' הספרי' מדעת' ולא יכלתי להתאפק מלתקן בהרב מקומו'
 מה שהי' לפי חולשת עיוני מעוטה גמור • אלא שזכרתי כל מה שיכלתי שלא
 להגיה כי אס הדברי' שהיו נראים ומבוארי' מאד מאד עד כי נער יכהבם
 לפשיטותם • ואח היותר הסמרתו על עצמי ולא רייתי להקל למהר לחקנם
 ולשלוח בהם יד הגהתי • והנחתים כמות שהם • המעיין המובהק דאישר
 חילי' ולו זרוע עם גבור יתקן לעצמו ע"פ רוח' שכלו וגמקו עמו • ואס
 ח"ו בדברי' המשובשי' והנמוגי' אשר אנכי חקנתי • לא כינעתי יפה כאשר
 דמיתי ובשחתי לא אמע' ד' ה' יספר בעד • אף זאת ששחתי למשפט מלאכת
 שמים מה שהוספתי על מפתחות הם • כי הרב המחבר ז"ל סדר אותו
 לע' סערי' • וכל סער ושער לחלקי' • ובמפתחות שעשה לא הזכיר אלא
 השערים ונושא כל חלק וחלק מהם • והוא מבוחר כי החלקי' עצמם הם
 כוללים • וכל א' מהם באו בו דינים פרטי' בעיני' שוני' וכסירה המעיין
 למלא איזה דין מיוחד אולי יטריך לקרא חלק א' כלו • אשר לפעמים יהיה
 מהארוכים • ע"כ יאחז לקראת הקור' האהוב והקביב במפתח א' בסוף
 הספר בא לו בארוכ' בסומני כל דיון דין לעצמו הנכללי' בכל חלקי השערי'
 והיה כל מבקש איזה דיון פרטי' בנקל ימלא מבוקשו • ויהיה לזיק אובל
 לשובע נפשו • וידעתי אני ידעתי כי אני בעניי איני מחדש משלי כלום • וכל
 אשר כתיבתי הוא כלול בדברי הרב המחבר ז"ל ודברי אינם אלא פרי מפרי
 וגדולי' שגדל בספר תרומותיו • הנה כי כן זה שמו אשר יקראו לחבורי זה
 גדולי תרומה כי מבטן חכמת תרומת מדותיו של רבינו ז"ל יאלו גדולים
 אלו שהכל שלו • ולדקו בו דברי התנא ע"ה גדולי תרומה תרומה • וגם כי
 מכות ערכי יקטין ומעוט מהות הפעולה עצמה • אולי יתכן ה' בעבור
 מעלת רבינו ז"ל בעל הספר דנפיש זכותה • תקובל ברעון לפני ית' לכל
 הפחות כנתי הגלויה וידוע' לפני כסא כבודו ויזכני ברחמי לאשר הנחתי
 בהחמיר השקודה בעבודתו הקדושה • ויאמרו על הרב ז"ל המוליד אלו
 הגדולים (עם הכירי מזדי כמה אני חסר ואדעה מה חל) • אשרי שזה
 ילד אשרי שזה גדל •

הקדמת המביא לבית הדפוס

אברהם אלהים אשר יענינו אף לילנות כליותינו וסרנוני בראותנו כי כל
בהבל ימי ולא נאמנו מימי כל שגות אדמה לא לתורה ולתעור
כי אם בער דות הזמן על המחיה ועל הכלכלה שנותי ספר וגם תמו בזהל
ועודת מלאכת שמים בטלה ואומר אלה בזה אקדח באשר ישאל אותי
בדבר אלוקים מה העבודה הזאת לכם לכם ולא לו מה אשיב שולחי דבר
ומה אמנא בפי מענה ובמה יזכה נער את ארחו לשמור דרך עץ החיים
לעלו במהיל ההולכת בית אל להיו' לו מהלכי בין העומדים על הפקודי
ולזאת העירותי לבדי לחור ולדרוש ולהתבונן בדרכים לדעת כשרון המעשה
אשר יעשה האדם ימי חיי הבלו וחי בהם וזה תזיתי אורח ללדיק משרים
דרכי התמימים אשר בתורתם חפלים ובתורתו יגויומים ולילה ולא פנו
אל רהבים רהבי הזמן ועסקיו וכאשר אשית לבי אחזה כי דרך זה אינו כבוש
לרבים ולאו כל אדם זוכה כי אם לשרירים אשר ה' קורא עליהם למלא
בתיאם כל טוב ואין להם מחסור פרנסתם סדורה להם בלי שום עסק
ויגיעה המה ירנו בגאון ה' ובעבודתו יתמידו בירא' ה' כל היום ואין להם
דבר המונע לבטל מהם עבודת המקום וכן באותן האנשים אשר מאומה
אין בידם דלים ורשים ומטילים עצמיהם על הליבור להיות פרנסתם משל
אחרים גם הם יכולים לעמוד בזה להיות תורתם אמונתם ויחזיקו אורחות
לשקוד על ללחות פתח בית המדרש כל היום לא כן אנכי עמדי זה דרכי
ומדתי מיום עמדי על דעתי לפרנס עצמי מגיע כפי ומואם אנו בשל
אחר' ומוזנותי קשי' עלי במאוד אחר גדול השתדלות והגיעה כי העושה
הזל' ה' ממני להיות הפרנסה סדורה מהם ואם אבחר דרך התמימים
ונתיבות הישרים באלה מאין תבוא לחמי להמנא טרף ומוון לביתי וזה
זה לא יתקיים בידי ועל אנשים כמוני אמרו חז"ל הרבה עשו כר' שמעון
בן יוחאי ולא עלתה ביד' ופניתי עצמי להיות ישר הולך והכין את לעדי לילך
בדרך טובים אשר יחזיקו עצמם לאחוז בזה וזוה' לקבוע עתים לתורה
במקלט היום ואת כל העודק הניתן להם בעסק מלאכתם וזה הדרך בחרו
מכמינו וז"ל באומרים יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ וכאשר נסיתי בכל
אלה גם זה אינו שום לי ולא זו הדרך משיבת נפשי כי גם אלה לחכמים
דורות הראשונים שהיו מושלים ביצרים והוא כבוש תחת ידם והבחר' חפסית
אלהם כל מה דבעו למעבד עבדי אף בעת עוסקי במלאכתם מני לאמסוכי
ידיהו ולקזור לעבודתם עבודת המקום ומני לאמסוכי איני' לא כן
אנשי דורינו האיש הוא כבול כבולא לעבדא תחת ממשלת היצר והוא סוכן
בנו וכאשר ה' האדם עשות מלאכתם מלאכת הזמן אף כי הכין לבו על
עשה מועטת הנה הוא נאחז בהם בקרניו כי הוא הצד ליד להיות ניצוד
במלכותו וברשתו כל היום ונמשך בנושכות כסיל' לא יעזבו ולא ירפנו
מבלי בא מועד ועת הקבועה לעבודת המקום ולא יפנה עוד לדרך כרמים
כי גם בליה לא שכל לבו מטרדות רעיוניו ולזאת יתדל לבי כי לא מצאתי
לפני איזה דרך יסכן שור להאיר מחוך חשיכה ליאור באור החיים והנני
מנטער על ימים שעברו ודואג על העתיד פן תדבקני הרעה ברוע דרכי
היצר ואין מידו מיל' ויהי בעמדי מרעיד ומשחומם על המראה על מה
זה ברא' ה' את האד' להיות למפגע לוי' השיבני רעיוני הלא עוד יש לך תקוה
כי אמנא לך מקום מנוח להצילך מטרדות הזמן המונע אותך מעבודת
המקום לא ובחור לך מלאכה יפה להיות עיסוקך במלאכת שמי' אשר ממונה
תשביע לחם לנפשך יעם' אז תלך לבטח בדרך וחללת מעצוב אוחז מאחר
שהיא מעלה לך מנוחה ופרנסה וכאשר בינתי בה אמרתי עלת' ה' הוא
תקום ותהי' ואבחר דרכי בהדפסת ספרים קדמונים וישנים מחוברי חבר
אשר תורת ה' היתה בפייהם וכולי עלמא גרידי אבחריהו להיות דבריהם
מייסדים על אלני האמת ובחרתי חמלה בספר יראים אשר תברו האדם
הגדול בענקי' תבריו שבעתי ונוקקים מורינו ורבינו רבן של כל בני הגולה
רבינו אליעזר ממין חד מבעלי התוספת' אשר האיר עיני חכמים בסדר
המאות אשר סדרם על מכונם ועל מספרם ולפי רוב השנים מיום עלותו
בדפוס יותר מאלתי שנה נטלו המאור' כי ספרו תמו ואינם מצוים כלל ביד
כל אדם כי מעטו ואינם במציאות ולזאת העיר' ה' את לבדי לעשות
השתדלות והתאמנות להעלותו בדפוס שנית למען ישיגו החכמים השלמים
תאומם אשר התאוו להיות מצוי בידם ואף שלא הייתי בהשיג יד לתת לפסק
מונא בהוצאות הדפוס מאלתי עצמי כמחויי בדבר לטלטל עצמי בטלטול
דגברא הקשה ולדבר על לב האנשים אשר חפלים למלאות בתיאם בספרי
הקדמונים לבא במגילת ספר כתוב על פנקס שלי לקות את הספ' מידי בעת
גמרן ולתת מעות קדימה ליד איזה סך בכדי שאוכל להוציא מחשבתי ומן
השמים הסכימו על ידי לא בזכותי כי אם בזכות המחבר ובזכות הרבים
להוציא הדבר מכף אל הפועל ולגמור את הספר יראים בשלימות ולמסור
לכל איש ואיש אשר רצה לבו לתת מעות קדימה ספרו המגיע לו ונתתי
חמלה לאל אשר הנחני בדרך אמת להיות עוסק במלאכת שמים במלאכה
הצריכה לגופו כי היא חכין שאר וטרף לגוף ומוון לנפש ולדעתי שזה רמז
בחנא באמרו יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ ולא אמר' ת' ודרך ארץ
לרמז שיהיה מן העסק תלמוד תורה דרך ארץ להיות לו איזה פרנסה מזה
בעצמו וכאשר גמל' ה' עלי לגמור ספר יראים ואתפלל אל ה' בעת ההיא
להחזיק במעו דרכי להמנא לפני עוד ספרים כאלה לקובעם בדפוס למען
היות העסק שלי חמיד בעבודתו עבודת המקום ולא ידח ממני נדח ואשאל
את פי חכמי הזמן אשר עיניהם פקוחים על כל הספרים של הקדמונים הם
יגידו לי מאן חשוב מאן ספון ורבים לריבים לוי' ואינו כי הוא מעט במציאו

ונתנו עיניהם בספר אסיפת זקנים על מס' בזה קמא כי יקר הוא למאור
נעלה בעיני לומדי תורה ואינו מצוי כלל לקנותו בדמים ושכר מזה איכס
בהיותו מזה את הרבים המתאווים לשמות מן בארו ושמעתי לקולם לאסוף
חתימות וגם מעות קדימה מאת כל איש מכרו המכיר ויודע בעצ' חשיבות
של הספר ההוא בכדי להיות יכולת בידי שלא הי' בידי להשיג לימאר ורשיון
הספר לקבועו בדפוס לא עלתה בידי שלא הי' בידי להשיג לימאר ורשיון
מקור' ה' על הדפסתו מפאת חזק' דבר המונע אז רפתה רוחי בקרבי
בראותי שלא נעשה מחשבתי והי' קשה עלי הדבר בזה אמנא מופש' לנפשי
לזאת ידו חובתי נגד האנש' שנתנו לי די מעות קדימו' על קניית ספר אסיפת
זקנים ואף להחזיר דמיהם בשלימות אין בידי כי כבר כלו מהם מקצת
הסך בהוצאות הגיעה מעיר לעיר ולזאת אמרתי אלכה אל הגדולים
אשר בארץ ואשאלה מהם אולי ימציאו לפני איזה ספר אחר דוגמת ספר
אסיפת זקנים הג' ומצאתי מענה בניהם לשכנים עצמי בהדפסת ספר
גדולי תרומה שחיבר מאור הגולה אשר שמו נודע בין החכמים ושמצנו
הולך בכל קלוות הארץ ה' מורינו ורבינו ר' עזריה פיגו אשר הניף ידו
על הנהר רחב ידים הוא ספר התרומות שחיבר רבינו יצחק הש' רדי
והוא יקר מאוד בעיני המשכילים היות כל דבריו מיוסדים על אלני השכל
והאמת ונודע הוא לרבים וכן שלימי אשר יש להם יד לעיין בפוסקים
ראשונים ואחרונים כי כל דבריו נאמרו בהשכל ודעת וגם להמון העם בזה
שחיבר ספר בניה לעתים דרושים נחמדים נודע להם דבר גבורותיו וחזן
עבודתו שיבא טובא בעלמא כי אינו במציאות כלל במדינה זו להיותם
נחפזו כולם במדינות רחוקות כי הם ביחו וסע עלו בדפוס בעיר וויניציאה
ולא באו לכלל מדינה זו כי אם מעט מועד ולא נמנא אף אחד בעיר כי אם
בעירות גדולות אל אנשים יקרים וחשובים מן המהדרין אשר יסימו מגמת
פניהם להדר אחר ספרים ישנים שאינם נמצאים הם מעלין בדמים
לקנותו בדמים מרובים אם יבוא לידם ספר כזה וכסף לא יחשבו ביד
האנשים האלה נמנא לפעמים הספר גדולי תרומה ולא ביד זולתם ואשן
ואומר אליהם אף כי אנכי ידעתי יקר גדול חשיבו בספר הזה אפס כי רב
וכבד הדבר ממני לא אוכל עשוהו כי רב הוא המלאכה מרובה והוא
הדפוס מרובים למאד סך רב ועלו ואיך אוכל לשאת עלי משא כבד כזה
והם חזקו עלי דבריהם באומרים אלי חזק ואמץ ותהי' לאלם גבור חיל ואל
תחוש על ריבוי ההוצאה כי אין מעצור לה' להושיע ברב או במעט וזכותא
דמרן בעל המחבר כי נפיש זכותיה וגם זכות הרבים הנמאיים להגדיל תור'
הם יהיו בעורך ומן השמים יסכימו עלי יד' וגם כאשר תשמיע קולך
ברבים שרונך להעלות בדפוס ספר גדולי תרומה ירבו לך החתימות כפלים
ממה שהיו לפני ועדיין לא נתקרה דעתי כי אמרתי אולי יעכבו עלי
האנשים אשר העלו חתימתם לקות ממני ספר אסיפת זקנים אם יסכימו
לקבל עבדו ספר גדולי תרומה והיה הוא תמורתו וכולם עונים לאמור טוב
הדבר לפנינו ועדיפא לן ואף אם תרצה להוסיף לך על המקח ועל הדמים
דמי הקדימה אנחנו מוכנים והולכים כי נכון הדבר מאוד לפנינו ואחרי
ראותי כי כולם הסכימו עלי וזאת היתה זאת להפין עין אור של
המחבר על פני תבל אז אמרתי הנה באתי במגלת ספר כתוב להעלות
עלי חתימות האנשים המתנדבים לקות את הספר מידי בעת גמורו ולשא
עליו עול מסע לנסוע מעיר לעיר לאסוף דמי הקדימה להספיק הוצאות
הדפוס על חלק אחד מן הספר ותהלה לאל כי עלתה בידי וזה החל ותי
להעלותו בדפוס על נייר יפה ואותיות חדשים ובדפוס נאה ומשובח כאשר
עיניכם תחונה משרים ובה' אשים תקותי כאשר החל להראות חסדו נגדי כן
יגמור בעדי לגמור את הספר בשלימות לתקם בעקב ולהפיץ בישראל
להאיר עיני חכמים מחוך דברי המחבר המאירים כאור נח ומנוחא אור
בהיר הוא בשחקים שבעתים מזוקקים נחמדים ומחוקים והמחבר יפרוש
כנפי זכותו עלי להיות מן השבי' אל ה' בכל לב האמת ובתמים ולהיות יושב
בין התמימים אשר עבודת ה' עליהם בכתף ישאלו כל הימים וידריכני בנתי
מאותי ובקיום תורתיו ולהיות לי מהלכים בין העומדים על הפקודים
אהובים למקום וידידים ויפק רצוני בזה שנסכספה נפשי להעלות בדפוס
חמדה גנוזה שיש לי בבית חיבורים מאבותי הקדושים אשר בארץ המה
והפיצם על פני הארץ היות להם לזכרון ולהיות לזכבות שפתותם בקבר
וכעת איני בהשיג יד על הוצאות הדפוס ואין רצוני להעלותם בדפוס
ע' השתדלות לאסוף חתומים מאת האנשים נדיבי לב כי אין זה דרכי לקבל
חתימות על ספר אשר לא נודע להם ולא חכירו בשבחו והיה כאשר ימנא
יד' להדפיסו במעות שלי אז אמנא חפצי ורצוני להעלותו בדפוס ולהראות
שבחו ומהללו ועל האנשים אשר נדבה רוחם לתת כספם וזהבם במעות
קדימה לצורך הדפסת ספר גדולי תרומה ועל ידם בא הדבר לידי גמר
אשים דברתי ואזנה את ברכתי ברוכים הם לה' יהי שם מבורך ויעלה
נדבתם לרצון לפני המקום וישאו ברכה מאת ה' ויתברכו בעושר
וגבור ויעלו מעלה מעלה כרצונם וכחפסם מלא ימלא משאלותם בני
חיי ומוזני וזכות המחבר יק' עליהם להצילם מכל מכשול יראו זרע
יארצו ימים לנצח ולעולמים אמן דברי האיש הנער המאמאסק בעפר
רגלי החכמים :

ה"ק אפרים זלמן נכד הרב המפורסם מוהר"ר מנחם מענדל זאקוואר
מימדק"ק בראד

הסכמת גאוני הזמן

הסכמת הרב הגאון
הגדול המפורסם
מורה נרד"ר יעקב ארנשטיין
ג' אב"ד דק"ק לבוב הבירה
והגליל :

הסכמת הרב הגאון
הגדול המפורסם
מורה נרד"ר מאיר אב"ד דק"ק
בראד והגליל :

הסכמת הרב הגאון הגדול
המפורסם מזה
יצחק חיים בלומנפערד
אב"ד דק"ק ר' שא והגליל :

הסכמת ש"ב הרב הגאון
הגדול המפורסם
מורה נרד"ר אפרים זלמן כרמל'י
בעהמ"ח ספר בית אפרים
על יורה דעה

הדור אדם ראו דבר ה' אשר
ה' יקר בזמניו זה ספר
בשל התרומות ודברו גאון מובהק
מן הראשונים רבינו שמואל בר
יחזקיה הספרדי תלמיד מובהק של
קדוש ה' הרמב"ן ז"ל עם החונת
סביב למסכתיו ספר גדולי תרומה
שחבר הרב המובהק מ' עזרי' פיגו
עשאו תרומה כשולת מנופה לא
הנית בדק בספר התרומות והרומה
לספרים ולעסוק בדני ממונות שהם
מקצוע גדול מי ומי הבלכים
עלי דרך הישר ונפשו אותה לשמוע
דבר ה' יחפשו ספר התרומות
וגדולי תרומה ככסף וכמטמונים
יבקשו ונפש היפה לו נכספה לדעת
מקור חובל ועל מה אדניו
הוטעו להבין עד תכליתו להחבון
באמירתו ומחל ספר גורתו :
ואמנם לאשר זה רבות בשנים אשר
לא טבעו בעולם וגדול חיבת
בקודש גברו העם המתאווים
להנות מאורו אור כי יכל ומה
גם כי נדפס בריחוק מקום
ממנו בעיר וויניצ'ה במדינות
איטאלי' לזאת דבר ה' יקר בזמנו
זה אין חוץ נערץ במדינתו
לא נמצא ואף אחד בעיר ומעיד
אני על עצמי שאם היות כי נפשי
חשקה לקנות ספר בעל התרומות
עם גדולי תרומה ככסף מלא לא
הגיע לידי עד כעת זול' ס' התרומה
לכד עלי פי' גי'ת בקשו גדול
הקרה ה' לפני ומה נעשה לעם ה'
מבני עניים אשר מהם תלא תורה
ואין לא ידם לבזוז הון שכמעט אי
אפשר בשום אופן להיות עיניו
משוטטת בספרים יקרים כאלו לא
התעורר נפש ידידי הרבני המופלג
מורה נרד"ר זלמן מבראד נכד הרב החסי'
המובהק המפורסם מורה נרד"ר
זאלקוור מ' מ' ו' דק"ק בראד
יהי דעתי למיחדר למקביע בדפ'
נאה ומשובח ועלינו להחזיק טובה
למורה ה' הג' על גדול השתדלותו
למען על ידו ילא לאור עולם ספר'
יקרים הללו ואלים אישים אקרא
משכו וקחו לכם הספר הזה ואים
לקח' ידו כל יטמין הלא גדולת רבים
בשערים נודעת הקודם במעלה
וזמן זה היא בכל בית התלמוד נאמן
ולא חשידי בעיני עדת ישראל להשיג
גבול המופלג מזה ה' הג' : להביא
לזית הדפוס ספר התרומות עם ה'
גדולי תרומה או בלעדי הג' משך
עשרה שנים מיום כלות הדפוס עלי
רשות מורה ה' הג' פי המדבר
לכבוד התורה ולומדי :

יעקב ארנשטיין חופ"ק לבוב

הזיתי איש מהיר במלאכתו
מלאכת שמים ה' ה'
הרבני המופלג בתורה ויראה מור'
אפרים זלמן נכד של כבוד הרב
המורה ג' חריף ובקי חסיד ומפורס'
מור' מעגליל זלל'ה זאלקוור שהי'
מגיד משרים ודורס טוב לעמו
פק"ק בראד וראה ראיתי שכוונתו
לזכות הרבים ועלה בדעתו מתחיל'
להדפי' ספר הקודם שטה מקובלת
וכבר סמכתי ידי עליו בשמיכת
חכמים ונפתי לו הסכמה על ספר
הג' אך כמה סבות עצרוהו ולא
היה יכול להשיג רשיון על ההדפסה
מהנעזר אמת' ופלעזר לא היה
ביכלו להדפיסו בשום אופן
ושמעתי אפרים מתמודד ולבו דוח
עליו על העיניו מהדפסת
ספר הג' וגם הוליא הולאות כך
מהיום על הדפסת ספר
הג' ולא עלתה בידו ולא הועיל
הולאות להפיק רגון מהרומות
אמת וזאת ידי לכל גוראם בעליל
שהדברים המה כנים ואמנים ובא
לפני בקבלת היות שאחיו בני
ישראל המתנדבים צעם כבר נתנו
לו מעות על הדפסת ספר הג'
ואיך אשא פני להראות לפניהם לכן
דברתי על לבו שידפוס ספר הקודם
בעל תרומה וסביב יחנה גדולי
תרומה וביודאי זה הספ' יקרא שיה
לכל נפש זה יחזר משני מאות שנה
שלא נדפס ספר הג' ואינו בנמצא
אף א' בעיר וכבר התחילו קצת
מאחיו בני ישראל להדפיס ספר
הג' ולא עלתה בידם וכבר ראיתי
שכבר הדפיס מור' זלמן הג' חלק
א' מהספר הג' לזאת ראוי וכוון
שכל מי שיגיע יראה ה' בלבד ונפשו
חשקה בתורה כל מי שנתן לו מעות
על הספר שטה מקובל' הג' שלא
יהי להם טינא בלבם על שלא
הדפיס ספר הג' אדרבא יחזיקו לו
טובה על שהכניס א' ע' בדבר גדול
כו לדפוס ספר בעל התרומות
הג' ספר יקר הוא מאוד וגם
הולאה מהדפסת ספר הג' היא
מרובה ולאו בכל יומא מתרחש כדון
יראה לקבל על נפשו להדפיס ספר
זה ומן הראוי להחזיק ידם ברבות
בכל ע' דאפשר והמתחיל במלוא
אומרים לו גמור ובטוח אני בחסד
אל שאי' גוגמר ספר הג' :
כ"ד המדבר לכבוד התורה ולומדיה:
היום יום א' ה' ימים לחודש אלול
תקס"ח לפ"ק :

נאום הקטן מאיר באדמ'
הגאון המנוח מור' צ'ה
זלל'ה ה' חפ"ק הג' והגליל ילו :

הנה ראיתי אפרים מתמודד
נודד הוא ללחם לחמה של
תורה כי נשאו לבו בתכמה וספליא
עלם הגדול חוש' למען יפלו
מעיוות הסכמה מקדמוניו ז"ל
חול' ה' הרבני המופלג הוחזק
מור' אפרים זלמן ג' אשר כבר
האירה חבל מכבודו של הספר
יראים שדפס על ידו ועתה זאת
פנית בדבר רוחו אותו לדפוס ספר
הקודם גדול הערך אשר נתנו
ורבותיו ראשונים ואחרוני' שמחיה
מבארו ה' ספר התרומות
עם פירושו גידולי תרומ' מי כמוהו
מורה דרך עם ה' המתאווים לסתות
בנמצא מים הנאמני' הוליא' ממקור
נובע חב' ותור' אמת מלב רבותיו
הקדמוני' הג' ויחפשו ממטמוניו
ולא נמצא ועתה יודע לעין כל
ושטנו רבים לדעת וטבוחה
ועיניהם יתוו את מוריהם ישמע
ולמדו מתורתם ושומה בפיהם
והנה שוחר טוב יבקש רגון מראשי
עם קודם ומתכניסם שיטבימו על
בהדפסת ספר היקר הג' וכבר
סמכו ידיהם עליו זקנים שבדור
חכמי וגאוני זמנינו ואף ידי חכן
עמו וזרועי הוא סמכתו להיות
סניף להסכים עצמו בהדפסת הספ'
הג' וראוי לכל איש ישראל להיות
בתומכי יד של הרבני המופלג מה'
אפרים זלמן הג' ולמלאות ידו ברלי
כסף בכדי שיהי סיפק בידו להוליא
מתשבתו מכח אל הפועל :

ה' יצחק חיים באדמפלד
אב"ד ק"ק
רישא והגליל ילו :

נכרי נחלי דבש וחלב תחת לשוננו ומעין
היולא בתחלה בני העיר
מסתפקים ובמלאות ספקם הנם במורד אל ארץ אחרת
נראה כבושם הלא בארץ ובעל נפש יפרוש כנפיו לחימו ישאיו יקחם
משם ככסף מלא וזה חרוץ כאשר שמענו אבותינו ספרו לנו כי אף
ז"ל הגאון ק"ק אפי' סך ורכוש יבזור הוא עצמו מחזר עליו
בכדי להנות מגדוליו וישלח ידו ויבואו אליו מארץ אטליא לק"ק
וילנא יע' א' על ידי דואר ובו התפאר וכתב בא בל קורתו
וחדר בוראיתו לקח מראשית כל פרי תבואתו וגידולי תרומתו
עיניו נתן בו והחבון בו בינה ונשא ונתן באמונה וברדיך
והרכיב באמרי אמרתו וספיר גורתו ואידי דמשמשי ידא דכ"ע
בספר השך ובי' שייע ועיילו וזמניו דהש"ך דיוק בליש' דהאי ספרא ג'ת
ונקט בקאורי ואתו כ"ע ושיילו זה לזה שאלים אי' איפוא זאת
התרומה ועל כנפיו עשוי גדולים ונפש היפה לו נכספה ולחיות
מיתו על שולחנו ודיו שעתו למען דעת מה פלשן אומרת ותתחולל
דעתו וכמטמונים יחפשו בימים בהם יבוקש ואינו ואי
מחרמי חד למיקרי ולחקמוי רכטו אבתי' למבלע' ואתו לאנלוי
והמהדרין מן המהדרין מוסיק וסולך וחשב עם קנניה ועלתה ידו
על יד רעבו ומי שוכה בתרומות וגידוליו יעתיור מיליו מנג
ועתה העיר ה' את רוח ילד שארי הרבני המופלג בתורה וביראה
מטעל זאלקוור זלל'ה מגיד משרים דכ"ה דיהיב
ואת כשרון המעשה שמיא לידי תלמוד גדול וזאת
ודבר שפחים אך למורה אל בעלי מדפיסים גורם שמה יעשו
חלילה חולין הוא להם אם יעשו בדבר הזה אשר אין לו שחר
אם לא בנמילת רשות מהרבני מורה ר' זלמן
ישכון בטח שאין דברי זעירא מן תרביית חותם לסדר
הוא השליט הוא המסביר לפ"ק בראד :

אפרים רואה רוח בני אדם
העולים למעלה
התורה ותפלים בתפלה
למלאות ידו לישא וליתן באמונה
ותדבק נפשו בדני ממונות למגד
ולעיונא ונשא חושן המשפט
על לבו ותפעס רוחו בקרב
לאשר לא הביא אלוה בידו
ספר התרומות ולא עמד בסודו
כי ממנו לוקח רובי תורתו של רבינו
הטור בחלק ח"מ ושם שם לו חוקה
בטעמא ונימוקא והספר הוא
יקר במלאות טמון הוא בחובי
יחדי סגולה אשר להם חמדת
שכיות חיברו גאון קדמון רבינו
שמואל בר יחזקיה הספרדי תלמיד
מוצק להרמב"ן ז"ל וכל חופשי
התורה מחזרים בבית הגרמות
לחיות נושא אלומותיו וללקט
שכלים בשמן שדה תרומותיו
אחר הדברים האלה גדל גדולי
תרומה הנשר הגדול אשר לו
הרקמה חבי הסכמה ופאר
הדעת והמיומה מרגל ורבינו מור'
עזרי' פיגו זלל'ה אשר זרחה אור
תורתו בק"ק וויניצ'ה יע' א' קאר
קלידו עשאו כרי והעמיד ערימות
ואמר זכתי לי שדה תרומות
והנה קמה אלומתו גם לנב
כוונות מתוטבה בלפולא חריפת
אפי' שטה ממפה בשלש עשרה
נעם הלך בלילארכה ולרחבה
לא הית זיוות ופינס אשר לא
נשתטת בה ויתן על כל גבוליו
סביב ומלא חן בעיני אלוקים
ואדם אסוב ותביב והספר הזה
נדפס לפני בק"ק וויניצ'ה חס' ג'
לח"ק ויציאתו לעולם עשה רוסס :
ונשכח כל רשבע בארצות אטליא
ואגפי' ואל שוכני ארצו לא הגיע
פי אס זעיר שם כי שם גברו
הסם המתאווים לשאוב ממעין סוב
נכרי נחלי דבש וחלב תחת לשוננו ומעין
היולא בתחלה בני העיר
מסתפקים ובמלאות ספקם הנם במורד אל ארץ אחרת
נראה כבושם הלא בארץ ובעל נפש יפרוש כנפיו לחימו ישאיו יקחם
משם ככסף מלא וזה חרוץ כאשר שמענו אבותינו ספרו לנו כי אף
ז"ל הגאון ק"ק אפי' סך ורכוש יבזור הוא עצמו מחזר עליו
בכדי להנות מגדוליו וישלח ידו ויבואו אליו מארץ אטליא לק"ק
וילנא יע' א' על ידי דואר ובו התפאר וכתב בא בל קורתו
וחדר בוראיתו לקח מראשית כל פרי תבואתו וגידולי תרומתו
עיניו נתן בו והחבון בו בינה ונשא ונתן באמונה וברדיך
והרכיב באמרי אמרתו וספיר גורתו ואידי דמשמשי ידא דכ"ע
בספר השך ובי' שייע ועיילו וזמניו דהש"ך דיוק בליש' דהאי ספרא ג'ת
ונקט בקאורי ואתו כ"ע ושיילו זה לזה שאלים אי' איפוא זאת
התרומה ועל כנפיו עשוי גדולים ונפש היפה לו נכספה ולחיות
מיתו על שולחנו ודיו שעתו למען דעת מה פלשן אומרת ותתחולל
דעתו וכמטמונים יחפשו בימים בהם יבוקש ואינו ואי
מחרמי חד למיקרי ולחקמוי רכטו אבתי' למבלע' ואתו לאנלוי
והמהדרין מן המהדרין מוסיק וסולך וחשב עם קנניה ועלתה ידו
על יד רעבו ומי שוכה בתרומות וגידוליו יעתיור מיליו מנג
ועתה העיר ה' את רוח ילד שארי הרבני המופלג בתורה וביראה
מטעל זאלקוור זלל'ה מגיד משרים דכ"ה דיהיב
ואת כשרון המעשה שמיא לידי תלמוד גדול וזאת
ודבר שפחים אך למורה אל בעלי מדפיסים גורם שמה יעשו
חלילה חולין הוא להם אם יעשו בדבר הזה אשר אין לו שחר
אם לא בנמילת רשות מהרבני מורה ר' זלמן
ישכון בטח שאין דברי זעירא מן תרביית חותם לסדר
הוא השליט הוא המסביר לפ"ק בראד :

חק אפרים זלמן מרגליות מבראד

הכנמת חרב הגאון החסיד המפרטים מיהרר ישראל נ"י פ"מ צדק קאניץ והגליל

היה יומא דקא גרים גרמ' אתראי עבור העוב' סל' המוכחי הרבני המופלג מהו אפרז' למן מק"ק בר אד אשר חפלו חפץ ד' בידו ילית לסדפי' ספר התרומות ומוסדי פירוש גדולי תרומות, והוא דבר שכל ותתם ולא נמצא אפי' אחד בעיר לאת העיר ד'את רות מהר"ו לאדמו"ר אדרא • ואם אנחנו סעל גוף הספר לא לריכא • לדידי ולדכוותי שיתנו הסכמות, רק היות להנאות מרובות • ולסדפיס אין ידו מסוגלת לזאת לא מעבוד נפשי משאול • מאת כל איש אשר ידענו לבו • יראו ישראל ויסמכו • סמיכה בכחם ובמאורם כ"א ואחד • שיבי' אינהו טקן על הנאות וכן תעשו כמואר בפנקס דנא • שתתנו כבר אלשים אפרתים כדי שיפילו מעיינותיו חולה לרבות ולהגדיל תורה ואלתר כ"ד המדבר לכבוד התורה סיום יום א' ג' סיון • דוד שי יחודך כדבת שמרס לפ"ק פק קאזנין יע"א :

נאים ישראל בהמות הר"ר שבתאי ז"ל מ"מ דפ"ק קאזנין :

דברי המאסף

ובטורם הליגי שמות המתחדשים בעם, אשר הריזו ידיהם לבא על החתום לקוח הספר הזה, ובזו כסף ובזו זהב לעמז בתפר הכובד והכורא הזה, חלוצי היא מאת כבודם, לבל ישימו אשם בי, אם יפקד מקומם הנכון לפי כבודם, כי לא המקום יכבד האדם וכו' : רק תמות דעת כל משכיל, בשומי שם ושארית להבא' עב'ת' : להיות להם למזכרת עד עולם, אשר יתמכו לעושי טובה ורודפי צדקה : וגם לי היו למסעף חזק ולזרז מעור, והבאתי צווארי בעול הסדפסם הרבה והנכבדה הזאת, ואשליך טרחי ועמלי מנגד לפאר המלאכה כאשר השיגה ידי, ולא יתנוני השג רוחי, לשכוב ולעייף על סדר ומערכת התחומי' להשיגם בדפוס זא' לפי כבודם ' לכוננו פי אתחנולם, למען יסלחו לי לזאת : וכל לבבי אודה להם, על טוב רוחם ויקר נפשם, יהי שכרם את ד' ופעולתם לפניו, ויברך את חילם, והנחתו יתנם לעולליתם, ולדקתם תהי' לדור דורים :

מתנדבי העם

ר' : ישראל ח'ר משה בר' ז"ס	ר' : פישל אינלענדיר	ר' : רעטביץ
ר' : יעקל שאף באלטור	ר' : פישל מייטעס דער ר' שמעי	ר' : הרב ר' חנוך הענוך אב"ד דק
ר' : ישראל בר' דוב בער סקלעפני	ר' : זבי הירש האלציר	ר' : דעמביץ
ר' : יאיר טארליר	ר' : דערב מקמארני	ר' : הירש קהת
ר' : יוסף יחזק חאומים	ר' : זבי הירש באלטיר	ר' : יוסף יוסקא מדעמביץ
ר' : יעקב ליב פרענקיל	ר' : זבי הירש לימליס	ר' : יעקלי הכסן אינבר
ר' : יסעי פריזיר	ר' : זבי הירש אפרתי	ר' : יסר בער כ"ץ בלאוויט
ר' : ישראל פריזיר	ר' : זבי הירש יאליס בר"ל	ר' : הרב ר' מאיר אב"ד דק"ק ברזא
ר' : יחזק אייזיק פאפירס	ר' : שמחה לאנדי	ר' : והגליל :
ר' : יקותיאל לעווין זאכן	ר' : שמואל חתן הרב אב"ד דפס :	ר' : הרב ר' יעקבא דהגאון מפראג
ר' : יעקב לעבין שטיין	ר' : שמואל מרגליות	ר' : הרב ר' משה אב"ד דק"ק קאסנטיין
ר' : יוסל יוגאליציר	ר' : שלמה העלין	ר' : יסן חתן הרב דמ"ק :
ר' : יוסף עיוור דערב מגאלייר	ר' : שלמה שטאטשיק	ר' : הרב ר' אפרים זלמן מרגליות
ר' : יעקל בר"ל פינקליס	ר' : שול ב"ר יוקיל מוזאלקווי :	ר' : איזק ארי
ר' : יוסל זאקליקווייר	ר' : שלמה פעריל הענדלר	ר' : אנטשיל ווינר
ר' : ליב העלין	ר' : שמעון חלפן	ר' : איזק זלאטקיס
ר' : לאזיל גלאנץ	ר' : דוקרא	ר' : אברהם סאטמיווער
ר' : ליבש נחם	ר' : הרב ר' חיים יעקב שטראס	ר' : אריס בר' נטע דראטישער
ר' : ליבש רויניס	ר' : אב"ד בר"ל	ר' : אברהם מאנדיל
ר' : ליבלי אוסטרוועזיר	ר' : הרב ר' ארי' ליב יפה וואלירשטיין	ר' : אליעזר חר"י באלבאן
ר' : לוי אוכלענדור	ר' : אב"ד דק"ק האלשיץ	ר' : אברהם הירש העלין
ר' : לוי לוקאטשער	ר' : ארי' ליב פייטיל בר' משה יאשיע	ר' : איזק יוסל
ר' : משה בר' זלמן פערילס	ר' : אברהם דערב ר' מאיר	ר' : אברהם באלבן
ר' : מרדכי מאניש וואהל לעדינר	ר' : דוד ליב בר' שמחה לעבנר	ר' : אברהם הולפרדינג
ר' : הוא הגדיל לעשות לקחת 50	ר' : העשיל הילס מלכוב	ר' : איזק כהן
ר' : מאיר לאנדי זלם	ר' : יסר בער מדיקלא	ר' : אשר מוכר יין
ר' : משה באב"ד מטארניפאל	ר' : חתנו ר' יעקב העשיל דערב מגאלגא	ר' : אשר זעליג חלפן
ר' : מאיר בר"ל רעכילס	ר' : יחזק שווארץ מאן	ר' : אשר באלבאן
ר' : משה רייכלס דאמס	ר' : יעקב משה גאלד ליכט מטארני :	ר' : בער לאנדא
ר' : משה בער טאפרייוור	ר' : משה יהושע פייטל	ר' : געליל מעטשיס
ר' : מאיר סגן כהן	ר' : מרדכי בר' יחזק מוזאלקווי חתן	ר' : דוד סטאטשיק
ר' : משה איסר העבין שטרייט	ר' : הרב מדוקלא	ר' : זאב וואלף בערין שטיין
ר' : מאיר שלייאן	ר' : גיסו ר' מרדכי יהושע בר' משה	ר' : זלמן מארגשיס
ר' : משה היילפרין	ר' : חתן הרב מדיקל	ר' : זאב וואלף פינקליס
ר' : מרדכי חתן ר' פישל אוכלענדיר	ר' : נתן נטע מילשנלא	ר' : זאב וואלף בר"ל מראדוויל
ר' : מענדל פרייווס	ר' : שמחה לעבנער מדיקל	ר' : זוסקינד פווינר
ר' : מענדל משולח	ר' : שלמה ברוין פעלד דערב	ר' : זאב וואלף טאטשקיס
ר' : משה מסאסיב דערב ר' דוב	ר' : שמואל זאב גיט מאן	ר' : זאב וואלף רומער בר' ליור פאריזיר
ר' : בער מתדורקיב	ר' : דראבוטש	ר' : חיים בר"א כהנא
ר' : נטע אשכנזי מרומליב	ר' : א	ר' : חיים יונה מדובנא
ר' : נתמן סג"ל העניך	ר' : אלעזר דהנגיד רבי עקיבא :	ר' : חיים ווארט מאן
ר' : נפתלי הירץ דערב ר' משה	ר' : אליעזר ניסן דהגאון משינווי :	ר' : יחזק פשוורסקיר
ר' : אב"ד דק"ק טאטשקיס	ר' : משה ליבר מאן	ר' : יעקל פאסינוור
ר' : נתן חלפן	ר' : משה סורוויץ חר"א	ר' : יעקל פעריל מאן דערב
ר' : נתנאל ווינר	ר' : מרדכי זאב נכד הרב העגיד :	ר' : פאליק טרעטובורג בר"ל באלבן
ר' : סענדר חיים תבואת שור	ר' : ז	ר' : יחזק פשוורסקיר
ר' : זבי הירש אורנייער	ר' : זבי יסודא רומנבערג	ר' : יעקל פאסינוור
ר' : זבי יסודא רומנבערג	ר' : ש	ר' : יעקל פעריל מאן דערב
ר' : שמואל פריד מאן	ר' : שמואל פריד מאן	ר' : פאליק טרעטובורג בר"ל באלבן

מתנדבי חעם

דן **בר' חיים מפלאלק** : ר' מאיר הלוי הרוויץ מוואידוסלב
דוב **בער** **בהרד מרישא** : ר' משה חלפן
דוד **הילל בר' נטע מקראקא** : ר' מרדכי בר' יואל מבריסק
דוד בר' אלכסנדר מפיטערקוב : ר' מאיר מטשיקטשין פארמוט
ה : ר' משה יוסף בר' מלובלין
הירשלי **מלמד בר' אהרן** : ר' משה בר' יהודה לייב
הירשלי בר' דוד ברעסלב : ר' משה בר' יהודה לייב
הירש **חלפן יובעליר מקראקי** : ר' מסמייאטיס
זאב **וואלף מענדל זאסן** : ר' משה בר' אליעזר מסמייאטוטש
זאב **וואלף כסן מלאסק** : ר' משה ח' הרב משידלאווי
זכרי **בר' יעקב מקינל** : ר' מרדכי בר' משה הכסן פונטא
חיים **פייבל בר' מקאמניץ** : ר' משה לייב מלובלין
חיים בר' דוד טעביל : ר' מרדכי מפיעטקוב
חיים לובלין חר' מנאדרזין : ר' משה חלפן מסארנאק
חיים ח' נפתלי מקראקי : ר' מרדכי גאליס מקראקא
יחזקאל מיכל מראווי : ר' מאיר אליעזר בהרב ר' אהרן
ישראל בר' לבי הירש : ר' הכסן
לאכסימונר : ר' מאיר הירש קיילבערג
יהודה לייב מקאמניץ : ר' מרדכי בר' ישראל יעקב
יהושע בתי לעוון בערג : ר' מסארנאק
מוואידוסלב : ר' נפתלי בר' אהרן מרגליות
יוסף בר' משה הכסן : ר' נתן מקינל
מקאלבסוב : ר' נפתלי בר' אהרן מקאסנטין
ישראל קאלישר בר' יהודה לייב : ר' נתנאל בר' ברוך מפראג
יהודה לייב מחעלום : ר' עקיבא בר' עובדי
יחזקאל בר' ח' נפתלי : ר' פ
מקראקא : ר' פייבל בר' לבי דאנקער
יחזקאל איכל מקארוי : ר' לבי הירש בר' לייפאקער
יוסף חר' א' פ' אייטנינגר : ר' לבי הירש בערג מטשיקטשין
ישעי בר' מרדכי פונזר : ר' לבי מנשה ליפשיץ
יהודה לייב בר' מרדכי פונזר : ר' לבי הירש בר' יעקב
יחזקאל בר' מרדכי פונזר : ר' מפשעזבור
יעקב קילס מטיקטין : ר' לבי הירש ח' אינקיל
יחזקאל זיסמאן בר' יחזקאל כילום : ר' לבי הירש בר' יחזקא מפראג
יחזקאל בר' ח' אבדק : ר' נשעלסק
יוסף בר' יחזקאל כ"ץ מפראג : ר' יעקב לבי בר' יהודה לייב כ"ץ
יחזקאל בר' נתן מסמייאטוטש : ר' קלמן מלעוורטוב
יוסף בר' מפראג מלויק : ר' קלמן בר' שלמה חלפן
ישראל יעקב בר' מפראג : ר' מסמייאטיס
יהודה לייב בהרב ר' יעקב : ר' ראובן בר' ש' מיערוסלב
מקאמניץ : ר' שלמה זלמן מיערוסלב
יהודה לייב מפאראווע : ר' שלמה זלמן בר' מרדכי פונזר
יעקב בר' משה הכסן : ר' ח' לייב קאמניר
מטיקטין : ר' שתי קארנגאלד חתן הר"ב
ישראל בר' פנחס מאפט : ר' מקראקי
יחזקאל בר' כ"ץ מסארנאק : ר' שלמה זלמן בר' מרדכי ליפסקר
שפירא : ר' שלמה בהגאון ר' עקיבא איגר
יהודה לייב בר' יעקב מקינסק : ר' שלמה זלמן חלפן מדעמבון
יוסף בר' יעקב קאפל : ר' שמואל בהקדוש ר' מאיר
יחזקאל מיכל כ"ץ משאטטוב : ר' שמחה מוכר יין שרף
יעקב בר' יהודה לייב מפראג : ר' שלום לייפסקר
יעקב יוסף בר' נחום בלוי : ר' שכנא בר' יעקל ברעסלב
יעקב בר' מלובלין : ר'

ליבוס **חלפן גיבו של ר' מיכלי** : ר' הרב ר' לבי הירש אב"ד דק"ק
ראווי : ר' והגליל
ליבוס בהר"ב ר' פייבל : ר' אביש הילל
מבולגערייא : ר' אהרן וואלף
ליב בר' לבי שוחט : ר' בנימין רישר מלינסק
מ : ר' יוסף גינלבורג
מאיר קייל ים מטיקטין : ר' יואל בהרב מטרייביטש
משה מלויזמר : ר' ישראל ענגל מאו"ד
משה ברס"ו מיערוסלב : ר' לייב רוטין בערג

משה גיטמאן גרדע"מ : ר' משה יוסף כ"ץ העניק
משה יוסף כ"ץ העניק : ר' שלמה כ"ץ העניק
זאמשיטש : ר' הרב המגיד ר' מרדכי חרל"ס
הרב ר' שואל אב"ד מטיריבין : ר' הרב ר' יעקב מאיר אב"ד דקק
הרב ר' יעקב מאיר אב"ד דקק : ר' קראסניבראד
אברהם וועלשיר ברמ"ס : ר' אברהם יחזקא בלומין
אברהם יחזקא בלומין : ר' אברהם לייב העליר
אברהם לייב העליר : ר' אברהם אבלי סגן הכסן
אברהם אבלי סגן הכסן : ר' זאב וואלף בער שיק
זאב וואלף בער שיק : ר' יהודה לייב גאלד
יהודה לייב גאלד : ר' יהושע פאליק לייבשיץ רעטער
יהושע פאליק לייבשיץ רעטער : ר' לוי סג"ל הורוויץ קאפילמאן
לוי סג"ל הורוויץ קאפילמאן : ר' משה ערליכר
משה ערליכר : ר' סענדיר שור
סענדיר שור : ר' פינחס שפירא שייגור
פינחס שפירא שייגור : ר' לבי הירש הארץ
לבי הירש הארץ : ר' שמואל בהרב ממוריטש
שמואל בהרב ממוריטש : ר' האלבירשטאם
האלבירשטאם : ר'

זאלקווי : ר' יחזקא אייזיק בר' א' בינס
יחזקא אייזיק בר' א' בינס : ר' יחזקא בלאך סג"ל מקולקוב
יחזקא בלאך סג"ל מקולקוב : ר' יחזקאל יהודה ברוך
יחזקאל יהודה ברוך : ר' לייב ווייז מוכ"י
לייב ווייז מוכ"י : ר' שלמה בר' לבי בער
שלמה בר' לבי בער : ר'

זאלטשוב : ר' הרב ר' חיים זאב אב"ד דק' בוזנב
הרב ר' חיים זאב אב"ד דק' בוזנב : ר' בני ר' נפתלי הירץ מואלקווי
בני ר' נפתלי הירץ מואלקווי : ר' אברהם ליפא אויר באך
אברהם ליפא אויר באך : ר' אברהם דבינישט
אברהם דבינישט : ר' מיכל יעקב אויר באך
מיכל יעקב אויר באך : ר'

טארני : ר' ראובן בר' ש' מיערוסלב
ראובן בר' ש' מיערוסלב : ר' שלמה זלמן מיערוסלב
שלמה זלמן מיערוסלב : ר' שלמה זלמן בר' מרדכי פונזר
שלמה זלמן בר' מרדכי פונזר : ר' ח' לייב קאמניר
ח' לייב קאמניר : ר' שתי קארנגאלד חתן הר"ב
שתי קארנגאלד חתן הר"ב : ר' מקראקי
מקראקי : ר' שלמה זלמן בר' מרדכי ליפסקר
שלמה זלמן בר' מרדכי ליפסקר : ר' שלמה בהגאון ר' עקיבא איגר
שלמה בהגאון ר' עקיבא איגר : ר' שלמה זלמן חלפן מדעמבון
שלמה זלמן חלפן מדעמבון : ר' שמואל בהקדוש ר' מאיר
שמואל בהקדוש ר' מאיר : ר' שמחה מוכר יין שרף
שמחה מוכר יין שרף : ר' שלום לייפסקר
שלום לייפסקר : ר' שכנא בר' יעקל ברעסלב
שכנא בר' יעקל ברעסלב : ר'

יער כלאב : ר' הרב ר' נפתלי הירץ חרין אב"ד
הרב ר' נפתלי הירץ חרין אב"ד : ר' דק"ק יערוסלאב
דק"ק יערוסלאב : ר' הרב ר' ארי' לייב אב"ד דק"ק
הרב ר' ארי' לייב אב"ד דק"ק : ר' בילגרייע
בילגרייע : ר' ישראל בר' פחמי
ישראל בר' פחמי : ר'

ווישניצה : ר' הרב ר' לבי הירש אב"ד דק"ק
הרב ר' לבי הירש אב"ד דק"ק : ר' והגליל
והגליל : ר' אביש הילל
אביש הילל : ר' אהרן וואלף
אהרן וואלף : ר' בנימין רישר מלינסק
בנימין רישר מלינסק : ר' יוסף גינלבורג
יוסף גינלבורג : ר' יואל בהרב מטרייביטש
יואל בהרב מטרייביטש : ר' ישראל ענגל מאו"ד
ישראל ענגל מאו"ד : ר' לייב רוטין בערג

מ : ר' מאיר קייל ים מטיקטין
משה מלויזמר : ר' משה ברס"ו מיערוסלב

מתנרבי העם

[illegible]

שיר נאה לדרב בעל התרומות המחבר זלה"ה

הדרומות קח ושננתם נעומה : ותבגם בס ועורה מתנומה : אני ילד שמואל בן ליתרק :
גדול ועורא : אשר חלם אדמה על בלימה : ובוט ישים בלב רודה בכרי :
שלישים : ויגעתו ויבסלמטיו בעלמה : יבדטיו וחלקתיו לחלקים : וכמה סו"ד לכל יודעי מזימה : ויבאחי דבר מלוח ולוח : צמדפטים מחוקקים
בחקמה : בעת ריבם עלי משאת מאומה : לכל ייד לרעבו בטרמה : לזאת אודה ואחן עוז למלכו : אשר לוח ברוב מורא ורימה שמוט לוק
וכלכל את דבריו : ולא יכון אנוס מול לו במרמה : וישים לב אשר לוכס שכטיו : וסוד מוליא לאזר כל רעלומה : וסוד חוקר לבבות עכלצית :
וכל חמדה במכתבו רשומה : אלקיו לצביו ישר : ויורנו בחורה החמימה :

כתב ה"ר אברהם זאקוט זל"ה ב' יוחסין אשר לו וזה לשונו הרר שמואל הכהן בן ר' יצחק הכהן' תרומות בגדול שנת החקפ"ה לפ"ע זל"ה
הרביעי בשם מוליא לאנת כל תעלומות ויודע ומבין כל התרומות אייל לו ואכתוב התרומות בספר זה כן נקרא בשמות :

יחידתי תני תורה לצורך וברכי לו ולו נאה לצורך ופניו שחרי שחך וערבך להחזיק בך לכל תמעד אחרך ולא יבזה שמוך והגותך וממשה
ופה יקוט יסירך ויטכילך בדת ונשה וחוקיו עבד חסדו אבל לא בטבורך וגילי בו ובשמו הדרכי עון ועודך המלאו אותו בשער
פרך זה תרומות מתרומות ירימנו להנוד לשמן וזכרך ותהגי בו בכל דגע ועונה וכל געע וכל רע לא יגורך זהו יחי' מנחם לך וכוסך בשנתך
בית מלונך וחדרך באל חיי ומפיק מאויו תני כסלך ותקוחך ושכרך בעת יפקוד על כל איש לעדו לקץ ימיו בואת ייטיב שכרך :

שער ראשון חלק א

א עיקר דין הסדור לזה שאין לו כדי פריש כל חובו
למל ה במעות
ב אורס וסדר הסדור ואיזה דברים מניחין לו ממטלטלי
ג אם אין לזה ממטלטלין אלא קרקע כדי חובו כיצד
מסדרין לו
ד אם האשה והבנים נכנסים גם כן כמקנת הסדור לזה
להם מה שצרכים לחזונות ולכסות כמו שנותנים
לבעלה הלוה
ה מה הן הדברים שגובה הבעל חוב מכסות אשת הלוה
ובכיו ומה הן שחינו גובה
ו האב שקנה ספרים לבניו אם הם בכלל כסות או לא
ז בדידים שהאשה לופשת בשכמות וימים טובים וכן מה
שהביאה היא בגדוניה מה יהא דינם
ח אם מניחים לזה ספריו כדרך שמניחים לו תפיליו
ט ר"ת ז"ל חולק בדין הסדור
י אם מסדרין למקדים בין לבדק הפית בין להקלס ח"ג א כ"ד שטעו פסומא
שבזמן הזה
א כשהתנה בפי' בטרם שלא יסדר עמו אי מהני תנאה ח"ב
או על מנת שלא יהא בזה דין סדור
ב האומר כסתם שטעבד לו כל נכסיו אם צריך לפרש
התנאי
ג אם האומר הוא משכר כתף או פונדק וכיוצא אם נכנס
כזה דין הסדור
ח"ג א כשאין הלוה מוציא כליו אם מותר ליכנס לביתו
למשכנו או שניתת המלוה מיד הלוה מה שיש לו
בחזן וכן דין השליח ב"ד בכל זה
ב כשגילה אדם ומעון פניו מלפרוע מה יהא דינו
ג מי הם החייבים שמתר להכנס לביתם
ח"ד א אלמנה שלמה מה יהא דינה בנזות או משכנן
בשעת הלואה ושלל בשעת הלואה
ח"ה א דברים שעושין בהם איכל נפש כגון ריחים
ורכב ודומיהן אם ממשכנן אותם
ב ההפרס בזה בין כלים המטלטלים למחבר' לקרקע
ג דברים אחרים שאם למשכן
ח"ו א איזה מהכלים שמתשכנן מחזירין ללוה ואיזה אין
מחזירים ביום או בלילה
ב אם תלו בדעת ורצין הלוה לידון בדין ממשכנו והשבת
סעבט או הסדור
ג שאר כלים שאינם לאוכל נפש ולא כסות יום או
לילה מה דינם

שער ב ח"א

א אין להכלים הלוה כשאין לו מה לפרוע לעבור לפניו
או לחפש מצד ידו
ב אסור לאסור גופי או לחייבו להביא ראיה שהוא עני
או להשיבו על כך אם לא כשיש לספ' בזה
ג תקנת הגאונים להשיבו הלוה על עונת אין לו
ד כשהדיין רואה שהלוה בשר והמלוה מתכוין להקטנו
ולבישו אין לו להשיבו שבועה וז'
ה אם צריך המלוה לטעון בראי שיש לו ללוה כדי לחייבו
זו השבועה ואם היא כשל תורה או היסת
ו יורש הלוה שטוען שאין בידו כלומר מתורישו אם חייב
שבועה או לא
ז תשובת הראב"י ז"ל בטענות שבין המלוה ובין
יתמי הלוה
ח כשהחייב למלוה רבים אם ישבע לכלם וכן אם המלוה
משביעו יותר מפעם אחת
ט אם מתעבבים להשיבו אחר תביעת המלוה
י כשהמלוה חייב ליסבע וכן הלוה מי קודם

חלק שני

א החייב שטעה מתנה מנכסיו על מנת להחזיר מה דינו
של בעל חוב בהם
ג חלוק בין כשמתנה זו היא עדין ביד המלוה ובין כשהיא
כבר ביד המקבל ובין טען קודם הלוה או אחר כך
וכן בקבע זמן להחזרה או לא קבע והפרס בין אחר
החזרה או לאחרי סתם המתנה
ח קצת מהדינים הנהגים במנידה

שער ג ח"א

א אין יורדין לנכסי לזה קודם שיתבע ללוה עצמו
א על מי מוטל לטרוח במחירת הקרקע

ב כשהתנע שאל זמן לפרוע כותבין לו זמן שלשים יום
אבל לא לחובל
ג אם המבקש זמן אין להשיבו שאין לו במה לפרוע
ד אם התובע רוצה ללכת למקום אחר ואינו יכול
להתעכב כאן עד הזמן אין מחייבין לנתבע לתת
משכון או ערב
ה כשהיתה ההלואה לזמן אם נותנין עוד ללוה זמן
ח"ב א ליה דאית ליה ארעא ומטלטלי אי בעי מלוה
אם לא טרח הלוה לפרוע לזמן בית דין כותבין
עליו מיד אדרכתא ואין כותבין לו זמן אחר
ב הלשון שכותבין באדרכתא כשמורדין לנכסי ב"ס
ג אם ההורדה לקרקע היא בשביל חוב מורישו איזה לשון
צריך לכתוב באדרכתא
ד שומא והכרזה איזו מהן קודמת
ה אופן ההכרזה סדרה וחמנה
ו הדין כשמכרו בלא הכרזה ועל איזה נכסים מכריזין
ז מקום שנהגו למכור שלא בהכרזה וכשמנא לוקח מה
כותבים לו ומה הדין כשלל נמצא לוקח
ב אם הכריזו במקום ובדברים שאין מכריזין עליהם וטעו
ג כיצד יתנגדו כשאין השמאים מסכימים לדעת א'
א כשהחוב הוא מעט ואין בקרקע השער שתקנו
ח"ב
ב שמו למלוה קרקע הלוה בחובו ומה שנשאר אצל הלוה
הוא פחות משעור אם כופין למלוה לקנות השאר
א עד כמה זמן יכול הלוה לפרוע קרקע ששמו ח"ה א כתב לו עדית ומכרה אס גובה ממנה או
למלוה
ב וכן לוקח שנטרף או יורש
ג אם הבע' מ' שמה לפ' מ' ידיה סדרה ללוה ראשון
ד אכנה אדרכתא יהבה במתנה
ה שמו לה לאתתא או מינה ואינוסבא
ו מכרה הלוה למלוה מדעתיה בלא ביה דין
ז המלוה ששמוה לו שנה הבנין אם ימור לו הלוה דמי
הבנין או לא
ח שאל דקני מיניה דלא ליסלקיה לא הדרא
ט הא דשומא הדרא במקרקעו ולא מטלטלי
י קרקע שהשכיר אחר ששמוה או ממ' לא או ממ' הוצא'
יא אין כל המלוה לבוק ללוה שהעשיר לפדות קרקעו
יב הוברר בעדים שבזמן ההודאה היו לו מעות כופין
יג אדרכתא נעשת על המטלטלין כמו על הקרקע
ח"ו א סדר הטרפא ממעבדי ומה כותבים בה
ב שיש למשכס תמלה אחר בני חורין
ג צריך לעיין אם כתוב בטרם בפי' שלא באחריות
ד הדין כשלל נכתב בו אחריות וטוסה הטרפא
ה כשמנא משעבדים באיזה אופן הוא טורף ומה הדין
כשיש שם שבת
ו הטרף ממקבל מתנה מה דינו בשבת
ז אם העומק קבל אחריות המתנה
ח אם הלוקח יכול לסלק המלוה במעות
ט נכס ס' שביד יתומים שהשיבו על מי להביא ראיה
י לוקח וב"מ מי מביא ראיה ביד מי הסב מי
יא מלוה שאומר על קרקע שביד הלוקח או היתומי' שהו'
יב שאלו כשיעור חובו אעפ"י שאינו שוה כך
יג חלו' שטורף היאך נפרע הלוקח ממעותיו
יד האף מתנהגין בטרתי אדרכת' על הלוקח ושאר
שטרות ומה פרטים מעניני הטרפא
ה"ז א קיום השטר ואיזה זמן נותנין לבעל דין לבטלו
ומה דינו כשלל בא' בזמנו
ב כשיש למי' לרמאות הלוה אם שומעין לו גם כשהמלו'
אלס נותנין הממוק ביד שליט ועד כמה זמן
ג כי אחר מרענא לטר' לא כתבי' אדרכתא א' מטלטלי
ד כשהמלוה אלס מאתנין האדרכתא גם למקרקעי
ה מודענין ללו' מחתיב' האדרכת' כשהוא בקרוב
ו קביעות זמן לבא לדין וע' ימי
ז היתים שאין קיבעין זמן לדין
ח"מ א נאמנות השליח ב"ד
ב אימתי קרענין שטר פתיחא לחריבן
ג האומר לא אתינא כתבין עליו אדרכתא לאלתר
ד קביעות זמן לאשה
ה אימתי מנדין ואימתי מחזירימא
ו גדר הדיונים שיכול הבעל דין לסרב מלדון לפנייהם
ז זמן הכ' ומתי מחזירין אותם
ח קצת מהדינים הנהגים במנידה

שער ד ח"א

א שטר כיוס היצא על היתומים מהיגבה מהם
ב אם נשבעין היורש ס' להפטר מחלק הפקדון
ג חלק המלוה מי גובה אותו בעל העסק או ב"ס וא' למנ'
ד הנמצא תחת יד אדם מסתמא הוא עומד בחזקתו
ח"ב א ליה התולה ממנו בעכ"ס
ב טען שנכסיו משועבדין לבעלי חובות מוקדמין

שער ו ח"א

א כל נכסי הבעל משועבדים לכתובת אשתו ואם יכול
לטרף
ב מלוה של בעל שטרף ואכל פירות מה דין האשה
אלס
ג דין מלוה במטלטלין ומע' של בעל שהאחרתאין לכתובת'
ד מטלטלין וקרקעות שהביאה לבעל מ' דון המל' בהם
ה במה שאמרו אצל בעלי מקחו בטל אם הוא מיד או
לכשתתחלמן
ו קרקע נכ' ב' כשמכרו בטל אם שוה יותר אי גבי ב"ס
מהיתרין
ח"ב א איש או אשה שמכרו בנכסי מלוה לא עשו כלום
ב מתה האשה וירשה הבעל בעל חוב גובה מהם ואף
על גב' דלא כתב דאקני
ג כשהאשה נתחייבה עם הבעל פראוי לבעל חוב גובה
אפילו מנ' שדות
ד אי נכסי מלוה משמעבדי לכס' כשלוה הבעל עמה
א

שער ד ח"א

א על מי מוטל לטרוח במחירת הקרקע

סימני פרטי ורדנים כפי מה שחלקם המפרש

ו יתמי חלוא דתפסי נכבשי ויתמי לזה פה דיכס
ח הדין כשים בשטר נאמנית מפורש ליוורסים על היוורסי
ט אס שוין כל הנכבשים ונוטלים לשוים לענין אין אדם
י מוריש שבויה
יא א מה לזה בחייתו ויש משכנתא בנכיתא ביד
המלך

ח"ד א דין הכי ללא לוסיק עלה הוא אפילו בערב
ב אס יס בזה חלוק כשים ליתומים נאמנה וכנסים או לא
ג לקנות של יתומים אס דיכס כערב לענין זה
ד מה הדין בשמ' לזה בחייתו מלויכא מלוא לתבוע את הער'
ח"ה א מה א' מהחייבים שבויה היוורסים באיזה אופן
יגבו האחרים
ח"ו א יתום קטן ללא בר שמינת מצות אביו הוא הלא
יגבה

ב היו לקטן זה אחים ומת הקטן
ג אס יס לזה הקטן אפטרופוס מה יסבע
ח"ז א יורש א' אומר לי צוה והאחר' מכתובי' מה דין כלם
ח"ח א יתומי' שאומר' בשם אביהם שפרע או שלא לזה
ב צוה המוריש ששטר זה אינו פרוע
ח"ט א כמה שבויה נכבשים היוורסים הבאים להפרע
ב המוצא בין שטרות אביו ששטר זה פרוע נפסל דוקא
כשמנחו פין שטרות קרעין
ח"י א אי שבויה היוורסים שייכא נמו כשהם נכבשים
ב הטוען ליוורש מחמת פקדון או משכון שנאבד מיד
המוריש

שער טו ח"א

א דיוי הכא להפרע שלא בפני הלואה
ב שבויה שישבע הנפרע שלא בפניו
ג הדין בזה בדאיכא נאמנות
ד הלך הלואה למדינת הים בתוך זמן שקבע אס נפרע
אחר זמנו בלי שבויה

שער יו ח"א

א כמה זמן פתח הלואה
ב קבועות זמן אינו צריך קטין
ג היתנה לפצוע כשהיה מועיל
ד אס יס מחלקת ביניהם על ויתורם שלוש הזמן
ה נאמנות על כמה יתום נאמנות מהזמן
ו מלוא בשטר שהלוי טוען שקבע לו זמן והמלוה שפרע
ח"ב א הטען שפרע בתוך הזמן והקבע
ב מה הדין כשמבועו ביומא דמשלם וזמנה
ג הדין בזה להפרע מנכסיו ויתומים
ד טעם למה אלהמה אינה גובה בלא שבויה
ה הא דכתב זמן גובה בלא שבויה אס הוא אפי'
כשהלוי מועיל אותה
ו כפתס הלואה להיו זמנה ל' יום לא אחריו לא פרע
בנאמנות
ז היתה התביעה אחר זמן טוען שפרע תוך זמנו מהיומן כמנה
ח היתה התחלקת ביניהם בצעין שכירות איך שיהיה
ט מה הדין בזה בשכירות גובה
י סכור שעבר זמנו אינו נכבש ונוטל
יא ח"ג א מלוא שרואה תוך זמן שהלוי מוכזב מה דינו
במטלטל וקרקע

שער יז ח"א

א מודה במקצת שטר חוב ויש שפרעו בלו מה דינו
ב הדין בזה כשים נאמנות בשטר
ג אס יועיל זה הנאמנות לגבי לקנות

שער יח ח"א

א שטר שנפרע אס שורולוס בו
ב ערב שמוכר ללוה מה שפרע בשטר בשטר
ג אס שטר שיש בו נאמנות ואינו יכול לקיימו
ד טענת חמסה או תנאי וכיוצא אי מהעבא בטענת פרעתי
ה ללוה הטוען מווייף ומכיר עדום שהוסמו לווייף
ח"ב א הוכא דמצו לקיימיה ומודה המלוה ששטר כשר
היה לו ואבד
א טענת פטראי על מה שפרעו בעדים
ב אס היה הפרעון שלא בעדים וטען פטראי
ג טען פטראי על מה שפרע בעד אחד
ח"ב א ה' החוב מחפץ שלקח הלוי ומכרו ופרע לו מדמיו
והלך טעין פטראי

א נשבע היסת ואחר כך בא עד א' אס נשבע על פיו מן
התורה
ד מוכר שמתם משל כתבוע אחר שנשבע ונפטר
ח"ב א נשבע על פי עד א' ואחר כך בא עד שני משל'

שער יא ח"א

א כוסר במלוא ועדים מעידים בהלואה ונפרעון
ב אס אחר שפרע על פי כ"ד טוען שפר' ב"פ
ג אחר שהיה בכ"ד טען ששכח ויש לו עדים שאין לו
אצלו כלום

ח"ב א דיני עדות ראיה ועדות ידיעה
ב פרטי עדות מיוחדת
ג הכמין לו עדים מבחין

שער יב ח"א

א כופר בתביעה ואחר שכלו עדים אומר פרעתיך
ב כשהחזיק כפרן אין נכבשו נשבע
ג אין כפרן אלא בפני כ"ד ובהכנסת עדים
ד החזיק כפרן במלוא וז' לא החזיק כפרן במלוא אחרת
ה פירוש טענת אין כך בידו כלום או חזרה באיזה טענה
אחרת
ח"ב א טענת פרעתי אחר שאמרו כ"ד צא תן לו או
חייב אתה ליתן לו
ב כפר בהלואה ועד א' מכחישו ואחר כך טען פרעתי
משלם

ג באיזה אופן יעדי העדים שלא פרעו
ד טענו מנה הלוייתך כלל עמוד זה והלך אומר לא
עברתי מעולם כלל
ה דין טוען וחוזר וטוען

שער יג ח"א

א מה נקרא כתב ידו ובמה מתחייב
ב פתס למעלה שמו מידו ואחר כך נכתב
אחרים מה דינו
ג כתב יד שים עליו הנפק אס דינו כשטר
ח"ב א כתב יד הלואה שצא על היתומים
ב אס יס ככתב יד נאמנות עליו ועל יורשיו
ג כשלא נתקיים הכתב יד ויש בו נאמנות אס נאמן לומר
פרעתי
ד מודה על מקצת כתב יד אס נשבע עליו
ח"ג א כתב ידו שהחזיק עליו עדים אס דינו כשטר
ב כתב יד שנמסר למלוה בפני עדים דינו כאורך
ג אין מקיימין תחית ידו כשכופר בה
ח"ד א מה הדין במודה על התחיתה וכופר גוף ההלואה

שער יד ח"א

א אימתי נזקקין לנכס יתומים
ב אחר המוריש מנו שדה זו או פתס ובאיזה ענין מעמידין
אפטרופוס
ג שטר של נאמנות גס על יורשיו אס נפרעין אפי'
מהקטנים
ד אס נזקקין כשרבית אוכלת בהם או בשביל כתובה
ה כשים בכתובה נאמנות אס נאמנת בלא שבויה לגבי
קטנים
ו מה הדין כשהתם המלוה בחייתו הלואה או אחר מותו
ז אס נזקקין לעסק שהיה ביד אביהם
ט נאמנות קרקע שאינה שלהם
י קרקע של יתומים שא' טוען שלקחה מאביהן ומכיר עדיו
חזקה
יא דברים שמכריתים היתומים להחזיר
יב דין קטן שתקע בעבד או שדה שמכרו ואיתחזק באכפתיו
או לא

יג א דברים שמכריתים לפרעו והם תוך זמן או הודה
או שמתו ומת כדלוי
יד אע"ג דסתם הלואה ל' יום אס מתבתוס מיינין
לפרעון
ח"ב א יורש גדול אימתי ואיך פורע
ב אופן פרעית יתומים מן היתומים
ג הדין במת לזה בחייתו מלוא
ד אס היוורש אינו בנו אלא אחיו וכיוצא
ה הא דאין אדם מוריש שבויה לנכדו אס הוא אפי' כדעבד
ו באור הדברי' יורש ביתומי' ואיכא פוגם שפרעו

א אס נשבע ואחר כך בא עדים מה דינו
ב טען פרעון ונשבע ואחר כך בא עדים מה דינו
אס נשבע חסור

ח"ג א דין ממון שעשתו סגילה ממעשה ידיה
ב ממון הנמן לאלה ע"מ שאין לבעלה רשות בו אי גבי
צ"ח מיניה

ג אחר הכותב ע"מ שמתעשי בהם כך וכך או מה שתרצי
מה דינא

ד אחר על מנת שאין לב"ח של בעליך רשות בהם
ח"ד א בעל שמכר או נתן לאשתו קרקע
ב אשה שקונה קרקעות מה דין כ' תובעלה בהם

שער ז ח"א

א אין כופר בכל חייב שביעה לאוריתא עד שיודה מקצ'
ב כופר בכל מתחייב שביעת היסת מדרבנן
ג משיב היתבע יס לי בידך כמות או כלים פטור בהיסת
ד עד א' המסייע לכופר הכל א' פטור מהיסת
ה כפירה שבין מנוי או שלמני ובעל הבית איכא שבויה
המשנה

ו המתחייב שבויה אחרים תתלה על הטוען שקר
ז הפרס ותכסוסי השבועות
ח"ב א חייב שבויה התורה במודה מקצת
ב מודה במקצת בטענת ה' כך פטר משבועת התורה
ג הטוען ה' כך ונשתנה ממה שהיה לאו ה' כך היא
ד אס בטענת ה' צריך לתת ממש מיד ליד או לא
ה כשנתן משכון אס יקרא הולך
ו אס טענת ה' כך הוא בערמה אינו נפטר
ז מוכרע ונתבע שנחלקו על הכלי אס הוא
ח צריך שתהיה ההודאה לפחות פרוטה והכפירה שתי
מעין

ט בטענת מלוא והעדאת עד אחד סגי בטענת פרוטה
י כמה משקל של כסף הפרוטה ושתי מעין
יא בתביעת כלים אין משערים את דמיהם
יב הטענה צריכה להיות בדבר שבחדה משקל או מנין
וכן ההודאה

יג בתביעת שטרות ליכא שבויה התורה
יד עדות בקנין דינו כשטר
טו כתב יד אין לו דין שטר לענין מוד' מקצת
יו דין הלואה שהודה מעצמו בלא חובע
יז בענין היות ההודאה ממין הטענה
יח טענו חטים והודה בשעורים פטור אף משעורים
יט אפי' כשים עדים על השעורים פטור
כ דין התפוסה בשעורים
כא בהודאת ופירש מנורה באופנים שונים
כב בטענת כדו שמן והודאה וכפירה בהם
כג מה הדין בטענת מטבע אחד והודאת מטבע אחר
כד תבעו בחוב עצמו ומודה החוב אביו
כה טענו חטין ושעורין והודה בא' מהם
כו טענו חטין והשיב אינו יודע אס חטין אס שעורים
כז טוען מנה מלוא ומודה ל' פקדון או בגווי אחריו
כח מודה מקצת שמכיר כל דמי התביעה כדי שיסבע
המובע היסת

כט שנים טוענין זה לזה ומודים קצת זה לזה
ח"ג א תבעו חמשה וס' עדים מחמשים
ב כ"ד שמכירו מתוך טענותיהם שחייב קצת הוא בעדים
וישבע

שער ח ח"א

א מודה במקצת שטר חוב ויש שפרעו בלו מה דינו
ב הדין בזה כשים נאמנות בשטר
ג אס יועיל זה הנאמנות לגבי לקנות

שער ט ח"א

א דינו גט פשוט וגט מקושר ופסולין
ב אס מועיל תפיסה בשטר שאין בו אלא עד אחד
ג עד א' מתים בכתב א' ועד א' בכתב אחר אסמטרפין
ד נאמא א' מהב' עדים המתומים פסול אסמטרפין
זקק לשבועה
ח"ב א אס מטרפין עד אחד בכתב ועד א' ע"פ
ג כשמטרפין אס טורף ג' מהמשיעבדים
ג אחר המתומים יודע לקרות ולא השני אס מטרפין
טעם וזהו ה' יסבד' וזהו ה' יסבד' וזהו ה' יסבד'

שער י ח"א

א הנשבע ואחר כך בא עדים מה דינו
ב טען פרעון ונשבע ואחר כך בא עדים מה דינו
אס נשבע חסור

כימני פרטי דינים כפי מה שחלקם והמפרש

ב

ו מונות נבין בלא כתובה כשהעל הלך למד"ה אבל לא כשמת
ז' אס נודע שהשט' בעל' אינו נער' ע"י סוב' עד סוב' השפי'
ח ויהר הלוה שלא יכתוב ומקצוב' מו' חשש' שטר מאות'
ח"ב א יתומ' שמוציא' ש"ט של' אבי' ויהל' מוצי' סוב' עליו

שער לב ח"א
א המוציא' ש"ט שכתוב בו אני פלוני לויתי מחך מנה
והלוה אומר שהמלוה הוא אחר

שער לב ח"א
א מי שיש לו שני שמות האך יכתוב בגטי פשוט
ב ומס' פדין בזה בגטי ממון גם כשהוא כהן או לוי
ח"ב א צריך להכיר שמות שני הס כל שלא הוזקן בעיר
ל' ייס: ב לזה שטוען שאחר העלה שמו כשמו או
כשם המלוה

ח"ג א ת"מ נאמן לומר שטעה בהכרת פני אשה
ב סמכין אעדות קרובי' ואשה לענין מכירים
ח"ד א שני יוסף בן שמעון אין מוציאין שטר זה ע"י
ולא אחר עליהם כשאין כאן העדים
ב מה הדין כשהם מוציאין על אחרים
ג מצא בין שטרותיו שטר של יוסף בן שמעון פרוש
ד א' מ' יוסף בן שמעון בהרשאת חברו מוציא מן הלוה
אפי' יס' לו סיכר א'
ה כשים לשיניהם קרקע משותף' שניה זה מזה אס' שרוף
המלוה מצוי ממ' ו' אזה תקין יס' בגטי יוסף בן שמעון
שער לב ח"א

א חלוקי דינים בשנים שהוציאו ש"ט זה ע"י
ב היכא דמת א' מהם והכית יתומים מה דינם
ח"ב א כשהדין שכל א' עומד בשלו' איס' מחר א' שטר
תבו לאחד מה דינו
ח"ג א מלוה שמוציא' ש"ט מלוה מוציא' שהמלוה מכר
לו שדה: ב הדין בזה כשהיה ללוה קרקע אחר

שער לב ח"א
א ערב לכמות אשה אי משתעבד
ב אב סנכנס ערב לבנו לכמותה
ג ערב לאחר מתן מעות
ד חניק וקני מידו אי משתעבד לבני חרי'
ה המקבל אחריות שדה שמכר ראובן לשמעון איך משתעבד'
ו ערב שנתחייב על תנאי אי הי' אס' מלכא
ז נמערב לבושו של לוי ולא לבגד הממין: ח' עבד או
אשה שנכנסו ערבים מה דינן: ט הדין בקטן שערב
ממון לאחרים: י נכנס ערב ע"פ ב"ד אס' צריך קנין
יא המתערב לערב דינו כערב למלוה
יב הנכנס ערב בדבר שאינו קצום
יג ערב שמתה למלוה בזמני שיתבע חיובו ולא רצה
יד באיזה דרך נפד' ש"מ הערב
טו אין נפרעים מן הערב עד שיטעה הלוה שאין לו פלוס
יו זמן פריעת הערב אחר שלשים מהיום שנתחייב
יז כשהלוה במדינה אחרת אס' יתבע הערב תחלה
יח מת הלוה שאינו יכול להפרע מן הקטנים: יט התנה
שאפרע ממנו שארצה: כ שתנה בן יום נכס' ידוע' ללוה
כא כשהלוה אלס' אס' נפרע מן הערב
כב לז' שטוען פרעתי או מודה והער' מוסדו בקנוניא
כג כרת הלוה ומבקש הערב זמן לבקשו
כד ערב לחוב ע"פ וקלס' במ' צריך ראיה שלא נפרע
כה מורד בו הערב קודם שהספיק לקבל המעות
כו חלוקי דינים בערב לנכרי שלום מן ישראל
כז קבל הערב משכון מן הנכרי ונתנו למלוה וסאלו בשבת
כח משכון נכרי ביד ישראל והאזורו לו על פי ערב
כט ערב שלא בשע' מ' או פרישה למלו' איזה' חייב לו
ד אף הער' כופה ללוה שיוציאו מן הערבות
לא אס' הערב קדם ופרע למלוה גובה מן הלוה
לב באיזה אופן נקרא קבלן
לג אימתי אין למלוה כלום על הלוה אלא על הקבלן או
ממי שירצה

לד באיזה דרך יתחייב הקבלן
לה כשנעשה קבלן ע"פ ב"ד מתחייב
לו קבלן דכמותה משתעבד
לז כשתעבד הקבלן על תנאי אומתו משתעבד
לח נעשה קבלן בלא קצבה
לח' האומר תן לו ואני חייב לך אי הי' קבלה או ערב
לו צריך לפרס בשטר לשון הקבלנות ולא סתם ערב קבלן
לז' אף אי משתעבד בקבלנות
לב עבד או אשת איש או פנויה ערבים או קבלנין אימתי
פודעין

בג קבלן שמורד בו קודם שיתן המלוה המעות
כד אין הקבלן משתעבד אלא במה שהלוה משתעבד
מה ערב

לד באיזה דרך יתחייב הקבלן
לה כשנעשה קבלן ע"פ ב"ד מתחייב
לו קבלן דכמותה משתעבד
לז כשתעבד הקבלן על תנאי אומתו משתעבד
לח נעשה קבלן בלא קצבה
לח' האומר תן לו ואני חייב לך אי הי' קבלה או ערב
לו צריך לפרס בשטר לשון הקבלנות ולא סתם ערב קבלן
לז' אף אי משתעבד בקבלנות
לב עבד או אשת איש או פנויה ערבים או קבלנין אימתי
פודעין

בג קבלן שמורד בו קודם שיתן המלוה המעות
כד אין הקבלן משתעבד אלא במה שהלוה משתעבד
מה ערב

לד באיזה דרך יתחייב הקבלן
לה כשנעשה קבלן ע"פ ב"ד מתחייב
לו קבלן דכמותה משתעבד
לז כשתעבד הקבלן על תנאי אומתו משתעבד
לח נעשה קבלן בלא קצבה
לח' האומר תן לו ואני חייב לך אי הי' קבלה או ערב
לו צריך לפרס בשטר לשון הקבלנות ולא סתם ערב קבלן
לז' אף אי משתעבד בקבלנות
לב עבד או אשת איש או פנויה ערבים או קבלנין אימתי
פודעין

בג קבלן שמורד בו קודם שיתן המלוה המעות
כד אין הקבלן משתעבד אלא במה שהלוה משתעבד
מה ערב

א נאמנות שנפרע המלוה בפני עדים וטוען סטראי טינה
ח"ג א נאמא הנאמני' כתובה' לו' טוען שלא נכתב בדמותו
ב אס' הנאמנות צריך קנין
ח"ד א האך יפרע הלוה שטר של נאמנות מבלי חשש
גס אס' נאכד: ב השידור עדים דמלוה מלוה
לסטרי' מהמני' אס' דאיכא נאמנות

שער כה"א
א אין נאמנות מועיל על היתומים להפרע מהם
ב נאמנות שהאמן מלוה ללוה מהני אפי' נגד יתומי מלו'
ג כשים נאמני' ללוה אינו גובה תיורסי לזה ולא מפלגותו'

שער כה"א
א ראובן תייב לשמעון והעמידו אצל לוי' נמצא עני אימתי
מורד: ב טוען שמעון שהיה עני והטעהו וראובן
אומר עשיר היה ופעני

ג במעמד שלשתם אס' איזה מהם יכול לחזור בו
ד באי זה דרך וכה הקונה במעמד שלשתן
ה שכיב מרע שרצה להקנות אס' צריך מעמד שלשתן
ח"ב א ישראל האז לנכרי תמנה לישראל במ' מה דינו
ב שלטון שמה ישראל על עסקיו וא"ל תן מנה לשלוני
במ' מהני: ג המקנה לחברו מתנה במ' מה
והמומחה נתן לו ערב משתעבד בלא קנין
ח"ג א אחר לשמעון תן מנה ללוי ואמר בן יהודה
לשמעון שיש לו משל ראובן ואח"כ אינו רוצה ליתן מעני
שלא אחר ראובן מנה לי בידך נתנו וכו'
ב הפקיד חטי' ביד שמעון וא"ל תן מהסמכה לשלוני מ' ד
ח"ד א אס' יס' מקו' מורה במעמד שלשתן כשעסקן
באותו ענין: ב ראובן אומר לשמעון תן
מנה ללוי שיוכה ליהודה ויהודה אינו כאן
ח"ה א מעמד שלשתן שטען הממחה שטעה בהודאתו
א' כיצא מה דינו: ב אס' המומחה שהיה
ליתן טוען שאינו חייב כלום לממחה אס' יועיל
ח"ו א המקנה במ' מה שטרותיו המופקדים ביד שמעון
אס' יכול לחזור בו

ב חייב בשטר דאקנייה במ' מה אס' חייב ליתן לקונה נוף
השטר: ג אס' המקנה במ' מה הוי כפופר ש"ט
לחברו שיוכל למחול אותו

שער כה"א
א חטני מוב' לב' ע"פ פקסו וכו' או לא אחרתו לך ליתן
ב הודה ב' מה ש' הו' והחטני' אס' שנתקנה פועלי' א"ל נטלנו
ג אחר לחברו פרע חובי' לפ' ואמר כועשתי וכו' מ' כופר
ח"ב א היה לב' מעות ביד חטני' ומהם אחר ליתן וס'
כפיר' בן חטני' ופועל'

ב מת חטני' או פ' על שאין ס' כפיר' נטל' הא' חב' שבו'
ג כשחטני' נשבע להפטר ופועל' לנטול אותו שבו' נשבעין
ד פעמים שהשלח נפשה עד לחייב שבו' למפקד
ה אי חטני' דליתחול ונשאל מביעמו לשלוחים כי יכיר
דליהו עדים
ו למה בחטני' ופועל' נטלים בלא שבו' כשאין כאן
האחר להכחיש מה שאין בן בנטלין אחרים שנשבע'
אס' ג דליכא מכחיש

ז הא' מחר לחטני' בלא קצבה תן לפ' עלים מה שיצטרפו
ח חטני' או צימני' לתת מנה וכו' או לא צימני' אלא חמשי'
ט למ' ד חטני' נשבע אף ע"ג דמתו פועלי' יורשי' פועלי'
כפרעין בשבו' הורשין: י' דין חטני' ופועלי' אצל קטן
ח"ג א שמי' כתי' עדים המכחשים זה את זה האך מעידי'
בעדות אחרת

ב מלוה א' וליה א' בב' שטר' שכל א' מתוה כח א' אינו
מהם גובה: ג אס' הוי בזה שני מלו' ולוה א' מה דינם
ד שני ליוון ומלוה א' בשני שטרות
ה היכא דאיתמר בהני יד בעל השטר על התחמו' מה
דינו אצל לקוח' כשהלוה מדה
ו באיזה אופן מהימנין למימנים ופסל' בן למימנין
ח"ד א עד אחד אומר שהלוה ביום א' ועד אומר אותו
היום עתה ה' אכל בלוה ביום אחר

שער ד' ח"א
א באי' מקום יכול המלו' לתבע חביו או המלו' לפרע' לו
ב שני מקומות לענין פרעין והחזרה במלוה או פקדון
ח"ב א מלוה לזמן אס' יכול הלוה לפרע' למלו' בע' ק"ו
ב היה המום במתכונת' אין הלוה יכול לכיף המלוה
חובו עד זמנו

שער ד' ח"א
א הפרע מקצת חביו מה יעשה בשטר
ב שבותיבן שובר ע"ש שטוען המלוה שנאכד ומחמיקע"ז
ג טוען הלוה בריש שהשטר ביד מלוה מה דינו
ד הטוען שפרע על שטר שנאכד כפטר בהי' א'
ה טעני' פרעו' על כתוב' ללא נקטא ביד' אלמנ' או גרוס'

א הפרע מקצת חביו מה יעשה בשטר
ב שבותיבן שובר ע"ש שטוען המלוה שנאכד ומחמיקע"ז
ג טוען הלוה בריש שהשטר ביד מלוה מה דינו
ד הטוען שפרע על שטר שנאכד כפטר בהי' א'
ה טעני' פרעו' על כתוב' ללא נקטא ביד' אלמנ' או גרוס'

ח"ג א טען שפרע בדבר שסוה כך ונדע בהפך ואח"כ
טען שפרע השאר מהו

שער כ' ח"א

א יתומים שסלקו למלוה מקרקע שטרף על קצת חובו אס'
מורד וטורפו על השאר
ב מלוה מב' דד' יוכל לקבל הפרעון מאי זה מהס' שור'
ג אפי' אחר הלוה כשפרע שאינו רוצה לפרו' אלא א'
הדין עם המלוה
ח"ב א טוען הלו' אמה רוצה לקבלס' על חוב פלוני והמלו'
כופר: ב מלוק בזה כשהיה המוב בשטר

שער כא ח"א

א מלוה בשטר אי א' ל' לזה אס' תבע לי תשתבע
ב אי משבעין כהא למלוה שהוא צורב' דרבנן
ג הכ' שבו' ליתא אלא בטענת בריא
ד אין היתומים נשבעים שבו' וז'
ה אס' אין הלוה יודע לטעון בן אלא שאל מהב' ד' במה
יתחייב אי טענין ליה: ו' אינו מן השביעות היא זו
ז אס' המוציא זה השטר חסוד מה דינו
ח האז דמפיק שטרא שרצה לעשותה כמלוה ע"פ
להשביע היסת והלוה מהפכה
ח"ב א טען על השטר אומה וכו' ואלו המלוה כופר
ואמר הלוה הסכע ע"י מהו
ב טענת מחילה על השטר אי סייך בה האז דינא
ג אי כתר דפרעי לזה טען טענות אלו משתבע מלו' היסת
ח"ג א טען על השטר טע' פכא' שנתק' ונפטר והמלו'
כופר התנאי

ב מלוה מודה בתנאי וכופר על קיומו
ג אס' יס' עדים או עד א' על התנאי
ח"ד א המוציא שטר ופגמו נשבע ונטול
ב אס' מועיל הנאמנות לפוגם שטרו
ג כשים עדים בדברי הפוגם אס' נשבע
ד דין הפוגם במלוה על פה
ה מלוק שבין פוגם שטרו לפימת שטרו
ח"ה א עד א' מעיד על השטר שהוא פרוש': ב היתה
מלו' פ' ועד א' מעיד על הפרע' ואי אפ' ליה בלא היס'
ג הנפרע מן המושבעין לא יפרע אלא בשבו' ודין
הנאמנות בזה
ד גרוסה שבאה לבבות מלקימות או מבני חורין וי' ב"מ
מאחר לא חיישין לקנוניא
ה הנפרע מן הכספי ית' מים או שלא בפניו צריך שבו' ו
בני מלו' איך המקד כפרע' לא בשבו' כשאין נכס' לשני
ז כל הנשבעין ונטלין שפרעין ת"ז אין עליהם שבו' ו

שער כב ח"א

א מי שנאכד שטרו אי כותבין לו אחר ומה דינו כשטוען
הלוה פרעתי: ב אס' הלוה כופר עיקר ההלואה
נגד העדים הוחק כפרן

שער כג ח"א

א מלוה ולוה מולקין על השטר מה דינם
ב מלוה כשניה מולקין' א' או אחד בטום' וא' בתורף

שער כד ח"א

א כשהמפקד והנפקד נשבעין שניהם מי נשבע' תחלה
ב לזה שבאין להשביעו וטען שיש למלוה שטר וזה כופר
מה דינם

שער כה ח"א

א המלוה את חברו בעדים א' ל' לפרע' בעדים
ב טען המלוה שהתנה להיות נאמן כב' עדים
ג היה שם קנין כשהלוה בעדים

ח"ב א דין מלוה על פה שאחר המלוה א' ל' לפרע' עני
אלא בעדים

ב טען על זה הלוה שפרעו' בפני' וס' ואלכי או ממי
ח"ג א פירש המלוה שלא ופרעו' אלא בפני פלוני
ופלוני ופרעו' בפני אחרים
ב אחר הלוה פרעתי בפני א' חס' פלוני ופלוני עצמם
והלכו להם

שער כו ח"א

א לזה שהאמין למלוה סתם על הפרעון ופרעו' ב"ע
ב האמינו כשני עדים או כשלושה מה החלוק ביניהם
ג למה כהאמין הוצרכו לכתוב בלי שום שבו' ו
ד לא פי' כשני עדי' ולא בלא דום שבו' אי מצי' לאשבעו'
ח"ב א כלל כהאמין שטר גם מתרס' אי מהני
ב אס' המלוה שהאמינה הלוה נמצא כפר' על' לחי' דינו

סימני פרמי הינים כפי מה שהרקס המפרש

מה ערב או קבלן שפרעו למלוה והלוה טוען שהוא פרעו כבר

בזוה שמכר כל נכסיו אסמלוה גובה מלקוחות או מקבלן ח"ב א ערב שפרע למלוה קודם שהודיע ליתומים שהניח הלוה

ב אם מלוה זה היה נכרי ופרעו קודם שהודיעו ליתומי ג הערב שפרע אימתו גובה מלקוחות של לוה ומיתומיו ד אין הלוה פירע לערב שפרע עד שיחזיר לו שט"ס

ה ערב היוצא לאחר מיתום סטרות ו מת לוה בחיי מלוה והניח ערב ז הלוה עם הערב או הקבלן הם ככל תובע ונתבע לעניניהם

שער לו ח"א

א חרש שוטט וקטן שחבלו אין מעשיהם כלום ב סימא הוא כבדיו לכל דבר תביעה

ג העבד והאשה שחבלו אין משלמין אלא לאחר זמן ד אם יש עדים שמעות הלוה עזמן או הבאים מהם הם בעין חייבים

ה שאין מחויבים לאשה למכור כתובת בטובת הנאה והטעם

ו טפן המלוה שיש בידו האשה ממון שתיבת לו והיא כופרת

ח"ב א קטן התובע בטענת עצמו או של אביו ב יש על א' לקטן או נתן בקטנו ותבע בגדלו

ג אם נשבעין היסת על טענת קטן ד שבוטע הסומרים נשבעין לקטן

ה כל הנשבעין על טענת שמה נשבעי לקטן ו קטן הנתבע מחמת חבלה פטור אפילו אחר שיגדיל

ז לוה נקטנותו ומודה בעונת הפעולות חייב ח אין נשבעין ונוטלין מהקטן אלא שכיר

ט קנין הקטן אינו כלום ח"ג א דיני קטן הכא בטענת אביו

ב היאך היה טענתו בזה טענת בריא ג אי שייכא טענת בריא חבי אחרים

ד אם משביעים בעד א' על טענת שמה

שער לו ח"א

א לוה מאשתו או מעבדו אי משל' להו אחר זמן ב לוה מנכסיו מלוה פורע לה כשתתגרש או לזמן שקבע

שער לח ח"א

א תובע מנה ולוה מודה ב' ובשאר אומר איני יודע ב אין אומרים מחייב שבוטע ואינו יכול לנשבע משלם

א לא בדאורייתא ג אין היורשים בכלל דין

ח"ב א' הטוען שאינו יודע אם לוה אינו חייב אלא היסת שאינו יודע

ב טענו מטים ואמר איני יודע אם מטים אם שפורים ג טען מחמים פרעתין ומחמים איני יודע אם לויית

ד ידעתי שלויית ואני יודע אם פרעתי חייב ח"ג א מה הדין במלוה ולוה שכל אחד מהם אינו יודע

במות כהלואה ב הלויתין ואינו פחות מחתי כסף ופריות

ג לוה אי נפקד שאומרים איני יודע כמה הלויתני או מה הפקדת אצלי

ד יורש שא' יודע שאבי לוה ואינו יודע אם פרע ח טוען איני יודע אם לויית ועד אי מעיד שלוה מה דינו

ו תובע אומר שמה ונתבע בריא פטור אף משבוטע

שער טו ח"א

א המודה שהיה חייב לחברו ואינו יודע אם החזיר ב הודה מעצמו בלי תובע

ח"ב א זה הלוה מאתים וזה מנה ושניהם תובעין מאתים ב אם יש חלוק בזה ב' מלוה בשטר או בע"פ

ג אם חייב לזאת ידי שמים ח"ג א לוה שסנים תובעים לו מנה ומשיב מא' לויתי ואינו יודע מי

ב הוא מעצמו מסתפק בזה בלי תובע אם חייב לזאת ידי שמים

שער טז ח"א

א מקירת הכעלי דינים לברר טענותיהם ולהשביעם

שער מא ח"א

א פרעתין בפני פלוני ופלני והם כופרים ב אין העדים כאן או שמתו נפטר בהיסת ג חזר בו ואמר אין לי עדים

שער מב ח"א

א לוה שהודה בהלוה ואמר משטה הייתי כך ב אם יש למלוה משל לוה כשהודה לא מצי טעין השטאה

ג כשמודה מעצמו בלי תבועה לא שייך להשטות אלא שלא להשביע

ד המ דה כלל אמת עדי יכול לוה לא הד' מוכל שכן פרעתי

ה טענת שלא להשביע שייכא בין לו ובין לבניו ו חלוקי דינים בהודאה בפני בית דין

ז הודה באמת עדי אין לו סיס טענה ח"ג ב' א אמת עדי אם הודה דרך הודאה גמורה אינו יכול לטעון

ט המחייב עצמו בשטר הוא כאתם עדי י אחר הודאה גמורה אם פועיל טענת שלא להשביע

יא בהודאה בעד א' אי מחייב שבוטע או יכול לטעון ח"ב א א ש"ס סודרה אם ל' אמת עדי

ב אימתו היורשין מ' ימים בהודאת מורישם ח"ג א האומר ליתומים ששמע ממ' רישם על מעות

טמונים שהם של פלני ח"ד א ש' שסמר שהקדיש כל נכסיו הודה שיש

לכלוני מנה בידו ב ש"מ המודה על החוב אם יכול לחזור בו

ג מודה בפני שנים באמת עדי קנה האחר אף על פי שלא היה חייב כלום

ח"ה א ראובן שמודה שחייב לשמעון בפני לוי ואמר לו אתה עדי

ב התובע מנה לא' מן האחים או השותפים וא' הודה וא' שתק

ג כשהודאה בקנין לא מהניא שום טענה ד בהודאת המלוה בפני עדים לפטור הלוה אין צריך

אמת עדי ה שטר הודאה בלא קנין מסתמא א' כותבו אעפ"י

שלא נכתב בשטר ח"ו א שומץ או מתעסק שנתן חלק לשם ריוח ואח"כ

אמר שהיה קרן ב מנה לי בידך והילך ממסים אין לטעון משטה במה

שנתן ח"ז א לוה האומר להד"מ ואמר המלוה אמת עדי אי

מצי אצ"כ לטעון פרעתי ב הודאה כשבועה כלל אמת עדי אין עליו שום טענה

אפילו אחר שכחתי

שער מג ח"א

א מלוה בשטר גובה מהשועבדים והדין בקרקעות ובמטלטלין

ב דין מטלטלין ובהמה שנעשו אפותיקין ג בהנהגה דלית להו קלא אם התרה המלוה בלוקמ' שהם

משועבדים לו מה דיים ד בשעבוד אגב איכא קדימה גס למטלטלין כשכתוב

דלא כאסמכתא ה במעכשיו אין צריך דלא פאסמכתא אלא דלא כטופסי

דשטרי ו פ' ענין דלא באסמכתא ז מה שמקנס באגב אם צריך להיות צבור בקרקע

ח אופן הקנאת שעבוד פרה ועבד ט עשה עבדו אפותיקי אם צריך הקנאה אחרת

י עבד אי הוי כמקרקעי או כמטלטלי יא כמה קרקע צריך להקנות אגב מטלטלין

יב לוה ששאל או שגר קרקע או הקנה לו המלוה אי מהני לאגב

יג אם צריך שיהיה חלק אותו קרקע במקום מסיים יד כשאין ללוה קרקע כלל היאך תקנה מטלטליו באגב

ח"ב א שדה אפותיקי שמכרו או נשטף אי גבי מבני מרי דלוי

ב באפותיקי מפורש טורף מהלוקק והלוקק טורף ב"מ דלוה

ג ממשכן שדה בסתם ואחר כך מכרה אי טריף מינה או מב"מ

ד קרקע הממושכן אי יכול המלוה למכרו כדי להפדע

ח"ג א דין ההקדש אם מוציאין מידי שעבוד

ב עבד שהוא אפותיקי אם שחררו מוציאו מידי שעבוד

ח"ד א שעבוד דאקני היאך מהני

ב מלוה ולוקק המולקיס כשדה שמכר הלוה אש-היב

אצלו כשעת השעבוד ג קנה נכסים אחר שנשמעבד והורישן אם גובה אותם

מהיורשין ד לא אמרי' דצאקנה טעות סופר כשלא נכתב

ה בת לוה היורשת שנשאת אם המלוה טורף מה שקנה

אחר השעבוד כלל דאקני ו אין אדם מקנה במתא' או במכר מה שיקנה אלא במתא' י

ז שני מלוין שהאחד אחר שקנה הלוה קודם שעבדו והב' כופר

ח מלוה גובה ממה שביד לוה ביקרקעות ב"מ בכל אופן

ט מלוה מאוחר שגבה קרקע א' מ' באגב • ב"מ מוקדם טורפס ממנו

י כתב לראשון דאקני גובה מהמאוחר שגבה ממה שקנה

אחר שעבוד הראשון יא כתב לשניהם דאקני וקנה חולקים ואם תפס א' תפס

יב כתב דאקני למלוה ולאשתו וקנה אח"כ לב"מ יחייבין ולא לאשה

יג מה דין האשה הזאת אם קדמה ומפסה יד בכל אלו שדין לגבות תחלה • צריכין להשבע

טו מה לוה שכתב דאקני' ואח"כ מורישו הוריש ליורשו מממנו אם גובה מהם

יו ב"מ מאוחר שמוציאין מידי מה שגבה אם קדם ומכר מה דינו

יז מה הדין כשהאחר' גבה מעות בעין יח המלוה גובה מש"מ דלוי בלי כתיבה ומסיר'

שער מד ח"א

א שנים שלוו או קבלו פקדון מא' כמה נתחייב כל א'

ב אם גובה הכל מא' מהם אעפ"י שיש נכסים לאחר

ג המלוה בשני ערבים אינו גובה הכל מאחד מהם אם לא התנה

ד באיזה אופן מתחייבים השותפין בשלוה א' מהם ה כשאחד מהחייבים מביא רחיה שפרע הכל מוציא

מהאחר חלקו ו אחד מהשותפין שתבעו הלוה לדין על הכל והשותף

האחר הוא בעיר ז מה הדין כשאין השותף האחר בעיר

ח"ב א מלוה שרצה שיפנסו שנים עם הלוה כחוב ונפרע

הכל מאחד מהם מה יפרע לו האחר ח"ג א תבע לשנים וכפר א' והב' הודה על שניהם אם

הכופר נשבע על פיו ב תבע לשלשה וטענו כלם שפרעו אם יפטר כל א'

בעדות האחרים ח"ד א חלוקים כאיש ואשתו שלוו

שער מה ח"א

א תקנת חכמים בשמיטת כשפים בזמן הזה

ב צריך המלוה לימר משמט אני ואם א"ל אף עפ"י"כ יקבל

ג אם ניהג דין שמיטה גס במלוה בשטר ד האידנא אי איכא שמיטת כשפים גס בח"ל או דוקא

בח"י ה בשמשט צריך להחזיר שט"ת למלוה

ו הלוקק ש"מ מחברו קודם שביעית או אחר כך מה דינו ז התנה עמו שלא תשמט תנאו קיים

ח מלוה לעשר שנים אינה משמטט ט שוכניות אינה משמטט

י הממשכן ע"י ב"ד או מלוה על משכין מטלטלי אינו משמט ואינו כקרקע

יא מוסר שטר חובי לב"ד אינו משמט יב הדין כביפר במלוה ואחר השמיטה הודה

יג הקפת חנות ושכר שכיר אדם משמטין יד ת"מ דמסרו מילייהו אינם צריכים פרוזבל

טו שביעית אינה משמטת אלא לבסוף יו תקנת פרוזבול לשלל יושמטו

יז אין כותבין פרוזבול אלא על הקרקע והתקנה למי שאין לו

יח כשהמלוין או הלויים רבים כמה פרוזבולין כותבין יט יתומים שלוו על מי כותבין פרוזבול

כ יתומים שלוו אם צריכין פרוזבול כא דין פרוזבול מוקדם ומאוחר

בימני פרטי הדינים כפי מה שחלקם המפרש

ג

כב טוען מרובול היה לו ואבד אי מהני
בג אימתי היא שנת השמיטה

שער מו ח"א

א איסור הרבית בין בנשך בין באוכל עובר בשניהן
ב המלוה והלוה והעדים והמתעסקי עובדים כלוין
הסייכין
ג המלוה מעותיו בכרי להלוותם ברבית
ד הפסד ועונש המלוה ברבית
ה דין המערים בענין הלוואת רבית
ו ח"ב א אין לוקין על רבית קצוצה אבל יוצאה בדיונים
ב מן המלוה מוציאין ולא מכניו כשאינו דבר מסויים
ג דיני שטר שיש בו רבית ועדיו
ד לזה מן הנכרי ברבית ובשנתרצה להשוותם אומר לו
ישראל תנס לי
ה נכרי שלוח מן ישראל ובשעת המזרח רוצה ישראל
להכנס במקומו
ו ישראל מפקיד מעותיו לנכרי או נכרי לישראל
ז נכרי המלוה לישראל ונתגייר וזקף הכל במלוה
ח מוכר באשמתא מה הדין בפירות שאלו
ט כשאין שקטין נגמר יתמלס מחזור הפירור
י משכנתא בלא נכיתא או מתנה לדור במקום או בשותף
עד הפרעון
יא כל סוס מים שאינו דרך מקום וממחר הוא רבית קצוצה
יב הניתן בעבור הרבית חפץ שסיה יומת ממה שקצן
היאך מוציאין
יג א אכנס רבית אינה יוצאה לא מן המלוה ולא מן הלוה
ב אסור להלוות ברבית בניו ובני ביתו
ג דין הלוה ברבית לעבדים
ד אסור לתת עסקא קרוב לשכר ורחוק להפסד
ה מה הדין כשנתן העסק באופן האסור
ו דין נותן מעות למחצית שכר סתם ולא פי' יותר
ז מקנה מחצית במלוה ריות או הפסד העסקא
ח איזה שכר מקבל המתעסק בשום לו עסק אחר
ט דין המלוה שמוני למחצית שכר והדומה לו
י אופני איסור גרוף השכר עם הקרן
יא רבית מוקדמת ורבית מאוחרת
יב אסור ללוה שילמד למלוה או לכו בעוד המעות בידו
יג יש רבית גם בלכדים
יד אין למלוה לעבור לפני הלוה כשאין לו לפרוע
טו דברים האסורים מכלי הערמת רבית
יו הממשכן משכונא המותר' לא יאזור לשכרה מן הלוה
יז דיני מלוה הדר במצר הלוה בלא משכונא
יט בשלהיה אומר אחר ההלוה דור במצרי אי הוי קצוצה
או אכנס
כ באיזה ענין נאמר כל סלוקי בלא זויי אפוקי הוא ודיני
המשכנתא
כא אין מרבין על שכר מנות או ספינה כדי שיתן לו מעו'
לעסק או סוירה
כב לא יעשה עמו מלאכה שהוא בול כדי שהאחר יעשה
לו מלאכה יקרה
כג מלאכה אחת עצמה שצותן א' היא בול ובזמן ההוא
היא ביוקר
כד מלאכה קלה כבדה או קלה בזמן א' וכבדה בזמן אחר
כה מוציל בפירות קודם גמר בשולס
כו אם מותר לקנו' בול הזמור' קודם שיחמכו
כז שומרי גרנות לא יטלו בשכרן פירות בול אלא
כשיתעסקו בהם מעט
כח איסור קבלת צאן ברזל מישראל
כט פסיקה על הפירות קודם שיצא השער
ל מטיס יקרים במדינה ובכשרים בול אין לתת מעות
להביא כולל הכפרים
לא פסיקה על החליבה או בזוזה או רדיית כוורת
לב בהולכת סוירה או פירות ממקום למקום
יג א אין מוציאין מן הבנים רבית קצ' צה שלקח אביה'
ב הלוואת מ' זה לזה ברבית
ג דין המחזיר יותר מן המלוה כבדי שהדעת טועה או אינ'
טועה
ד באיזה ענין תועיל המחילה ברבית
ה ממון היתומים מותר להלוותו קרוב לריות ורחוק
להפסד
ו אפטרופוס שהלוה מעות יתושים ברבית קצוצה
ז היתר רבית בממון הקדש
ח פדיון בהקדש בזמן הזה ובממון עניים
ט הלוואה ברבית לנכרי אם יש בו איסור רשות או מלוה

י אופני היתר לישראל כשיש יד נכרי באמצע ודיני
משכונות
יא דיני נכרי שלוח או הלוה מעות ברבית ונתגייר
יב לוקח לזמן כטרשא דשרי מותר לפדות כדמים ליתנס
מיד
יג מותר לקנות שטר בפחות מדמיו כדי ליתנס מיד
יד בוצע מותר לראובן ליתן דינר לשמעון כדי שילוח ללו'
טו שומר להשפיע בדמו שפרע בשבילו כסף בגולתא
יו דין הפורע בעד חברו מים המחויי' לקרקע
יז המלוה לחברו בתנאי שישלם ממנו מים ממי ההלוואה
יח הענה שלא יפרע המס אלא מתה פירות באותם
המעות
יט אופן היתר להאכיל פירו' כשהתנו להחזיר המקדש אם
ירצה המוכר
כ מלוקי אכילת פירות כמותן מקצת דמים
כא לוקח שדה שאינה של מוכר אם יש לו שבה כשלא
הכיר בה
כב מלוה על שדה בתנאי תועיל שאלם לא יפרע לזמן
פלוני יהיה שלו
כג מלוקים בממשכן ע' מ' ששירצה למכור ימכרנה לו
כד משכנתא דטורא ובנכיתא המותרת
כה נכרי הממשכן בית ומכרו לישראל אחר אם מעלה
לו שכר
כו ממציא מרביתו לישראל שיבנה וידור בה אימתי מותר
בלא נכוי שכירות
כז לפדות מדמי השפירו' בשביל הקדמת המעות מותר
כח במכר אסור כה"ג
כט מותר למכור קרקע ביוקר לזמן כל שאינו מפרש אם
מעבדיו בכך
ל מלוקי דינים בטרשא
לא מוכר מחורה במקום הזול כשער היוקר לפוליכו
למקום היוקר
לב מלוה לזמן ומתנה דרך קנס אם לא יפרעהו בזמנו
יתחייב בכך
לג מוכר חבית בשנים ששה עשר א' והאחריו' על
המוכר עד שתמכר
לד פירות שהבא למכרן יוצא עשר והבא לקנות יתן"ב
מותר למכרן ב"ב לשנה
לה לקנות בהמה בדמים בול כדי שהבעלים ישתדלו בה
עד שתגדיל מותר
לו מוכר לתת מעות לקנות ומורות בול קודם שיכרתו
והוא סיהוך בהם
לז שוארי שדות שנותנים להם פירות בול בשכרן צריכין
להתעסק בגורן
לא מותר לתת מעות במדינה למי שיבא לו מטיס
מהכפרים יותר בול
לא לוקח פירות מחברו במק' הזול להעלות לו במקום
היוקר מותר אם יש לו שם
לב חמרים המביאים תבואה ממקום הזול למקום היוקר
לוקח מעות ליתן כמו שקנו
לא בשאר סחורות אין הדין כן
לב מוכר שפורה למקום אחר מותר להעלותה כאן כמו
ששה באותו מקום
לג מותר לתת מעות על קשואים קטנים שיתנס לו
כשיוגד גולתם
לד היתר מותר לתת מעות על חבית של יין שימכרנה
למלוק הריות
לה מותר לקנות יין בתשרי וכשנוטלו בטבת מחזור
המחץ
לו הקונה פירות כשער של פכשו וכולל אחר המוכר
להוסיף לו
לז כיצד האריסין יפולין להוסיף על דמי האריסות
לח מעלין על שכירות בית או מנות וכיוצא בשביל שנותן
לן מעות לפרנסן ולפיתן
לח קפינא אגרא ופגרא
לז מותר לעשות מלאכה היום והאחר ופשה לו וס' אחר
כשהן שוות
לא אימתי פועל מוציל בשכרו בשביל הקדמת המעות
לב אופן היתר קבלת נכסי צאן ברזל מישראל
לג לתת מעות למחצית שכר ע' מ' שלא ילוס אלא על
כספים ושיטמנס מותר
לד אם מותר להטות שההפסד בחובות ויהיה למקבל
ובמשכונות לנותן
לז דרך היתר להשכיר מעות כלשון שכירות
לז דין פוסקין על שער שבשוק
לז כשיש למוכר פיסק אפ"י שלא יצא השער
לז כשחפרו מאותו המין קצת מלאכות אסור לפסוק עד

י יציאה השער
כט שער שבשוק אינו של עיורו אלא של מד' כה
ס יציא' השער למדע ולישן ללקיטות ולכל אדם
סא פוסקין על שער הגבוה
סב היתר נקנין הפירות שאין ברשותו כשיצא השער
סג דרכי ההקנאה בפירות הצריכין לקרקע ושאין צריכין
ח"ה א אופן היתר ללוה פירות כפירות
ב דין ללוה פירות בלא קביעות וזמן עש לו מאותו המין
ולא יצא השער
ג בדבר מועט כגון לכר אם צריך שער אז שיש לו
ד דין עושין אמתה בפירות ובדמים
ה מי שיש לו קרקע או מחור' אינס כדמיו' להחשיב כיש לו
ו כל שאינו מטבע עובר באותו מקום הוי כפירא לענין
שאלה בשאלה
ז ללוות סאה שעדי' בסאה דומן שהם בשער א' אסור
ח המייב לשכרו מעות הלוה מותר לפסוק לפרעו
מפירות שיש לו כשער השוק
ט מותר להלו' לאריות ומטיס במטיס לזרע
י אם מותר להלוות מעות ברבית למי שיש לו מעות
יז דברים שחל עליהם איסור הנאה אי מייב להחזיר
ב לזה מעות שהיו מדברים של איסור הנאה
ג דין הלוואת י"ט אם נתנה ליתבע
ח"ז א דין נכרי המפקיד מעותיו לישראל להלוותן
ברבית או איפכא
ב ישראל שהפקיד לנכרי וא"ל אני לזה אותם ואליס
לישראל באחריותי
ג דרכים לקבל מעות מנכרי להלוותם לישראל ברבית
ח"ח א דיני מלוה מטבע ופסול
ב אם הוסיפו כסף במטבע השני
ג פסול הראשון ופסול השני
ד אי שמכין על נכרים בקיאים בכמות הפסד
ה דינא דמלכותא בענינים אלו

שער מז ח"א

א המוכר באונס ומסר מודעה נעשה המוכר כמלוה פ"פ
ב מוכר בדה כשטר או בעדים באחריו ונטרף גבי
מתעבדי
שער מח ח"א
א דיני כותבין שטר למוכר או ללוה אפ"י שאין האחר
עמו
ב אם אחר כתיבת השטר רוצה המוכר או הלוה לחזור בו
ח"ב א נכסים הנקנים ללוה בתנאי של אחר כך לפלוני
אי משמעבדי לב"ס
ח"ג א מת הלוה ואביו ויש ספק מי קדם בחזקת מי הם
הנכסים
ב אם דין זה נאמר גם כשאר יורשים שאינם בני הלוה
ג בן שמכר נכסיו אביו ומת הוא ואח"כ אביו אם בן הבן
מוציא מהלקוחות
ד בן שמכר נכסיו אחר שלוה מאביו

שער מט ח"א

א משכון שנאבד והמלו' תובע ללוה או איפכא
ב מלוה שרצה לשלם יתרון המשכון צריך לישבע שאינו
ברשותו
ח"ב א לא נאבד המשכון והמחלקת ביניהם בכמות
ההלוואה
ב שוים בהלוואה וכופר במשכון
ג נפחת המשכון ונפל מחלוקת ביניהם בזה
ד הלוה אומר משכון ותובע דינר ולוה אומר מוכר ותובע
דינר
ה מלוה טוען' נאבד ולוה אומר מוכר
ח"ג א ראובן משכן אצל שמעון והוא משכון או נתנו
ללו' ונאב' מלו'
ב אם יש עדים ששחרו לו כראוי
ג פסע לוי ואבד בידים
ד יורש מוציא שטר שהלוה המריש על משכון שנאבד
מהמוריש
ה לזה שטען לזרשי מלוה שאינו חייב על המשכון אלא
ל' והם אומרים שזה במנה
ו לזה ונשכנה אצל רחל ורחל כופר' במשכון
ח"ד א ממשכן דברים העשויים להשאיל ולהשכיר
ב המפקיד דברים אלו ואיך טוען לקוח או משכון
ג פי' דברים העשויים להשאיל ולהשכיר
א

סימני פרטי הדינים כפי שהם נקראים

ד' אם דברים אלו הם מעשיו למכור את כליו
ה' נפקד טוען על הפקדון שהוציאו על המכירה
המפקד
ו' טען יס לי בידך במנה כמות במנה כלים
ז' מלוה על המשכון ונאבד אין המלוה מפקד אלא כנגד
שינוי
ח' נאבד המשכון באונס מה דינו
ח"ה א' אם מלוה על המשכון ביפה את המלוה שיפוטנו
או ימכור המשכון
ב' כשהמשכון בלוי ונפקד את המשכון
ג' הדין בפנייה מכירת משכונת קרקע
ד' משכונת כרם שהזיקין את אילן שנתייבש
ח"ו א' משכן לזמן וכתב שנים שמתא היאך נדין
ב' טען מלוה קבעת שלא לפדות עד ה' שנים ולוה אומ'
עד ג'
ג' מלוה מוחזק בקרקע טוען עליו ק' דינרים ולוה כופר
במחשים
ה' ו' א' מופס כלים בעדים ואומר תפסונו בחובי והלה
בוסר הסוב
ב' נכנס בעדים לבית חברו למשכנו מה דינו
ח"ח א' עדים שראו שנגנב לבית חברו ולא ראוהו יוצא
או ראוהו יוצא בלא כלים
ב' נכנס בלא עדים והוציא כלים נאמן לטעון עליהם
ח"ט א' הנכנס יוצא בכלים בעדים וטוען לקומים
והלה אומר שאילנים
ח"י א' יוצא בכלים מנולים שאינם עשויין להשאל
ה"א א' המוחזק לנגב יוצא בכלים טמונים
ב' ראוהו שנטלן מרשות חברו שלא בפניו
ג' עד אחד ראוהו נכנס והוציא כלים ואינו יודע מה הם
ח"ב א' שומר של ב' והאשמו נשבעין לטול מן הגזלן
ב' אם גם בטענת כסף דכפשא וכיוצא נשבע ונוטל
ג' כל אלו הדינים הם הם דוקא בראיה
ח"ג א' מכור כליו וספריו ואומר שנגנבו
ב' יוצא לו שם גנבה בעיר
ג' דברים שאין עשויין להשאל וכו' עשוי למכור
ד' לוקח מגזלן שאינו מפורסם עשו בו תקנת הסוק
ה' בגנב או גזלן מפורסם אם הלך ופרע חובו אין בו
תקנת הסוק
ו' גנב שמשכן הגנב
ז' ל' קח מגנב שאינו מפורסם נוטל הדמים שנתן בין
מעט בין הרבה
ח' נתיאשו הבעלים קנה הלוקח
ט' גנב שהייב מנה למלוה ולוה עוד מאה ומשכנו לו
במחשים
י' לוקח שגנב במאה ומכר לאחר במאה ועשרים
ח"ד א' משכן דבר שעשין בו אוכל נפש ויש ביניהם
כפירה
ב' מה הדין במשכון אלהנה
ח"ה א' מופס בלא עדים וטוען בחיבו וומר משוויי
ח"ו א' מופס דבר המשתמש וטוען ששיתלו חייב לו כנגדו
ב' עדים רואים שכל אח' נתן מעות ולא ידעו כמה ואח'
טוען יותר
ח"ז א' דין בהמה משומר והעבדים שקטני' יש להם חזקה
ב' בהמה שאינה משומר' ועבדים גדולים אין להם חזקה
ג' אם צריך לתפוס מחיים או די לאחר מיתה
ד' מופס בטענת מלוה על פה אם גובה מהיתומים
ח"ח א' המזין במשכון של ישראל שהיה ביד גר שמת
בלא יורשים
ב' גר שמת וישראל המזין במשכנו שביד ישראל אחר
מה דינם
ג' המזוזק בנכסו גר שיש לו חובות אם המלוה נשבע
להפרע
ד' גר שיש לו שטר חוב על משכונת קרקע אם הוא
במשכון שטלעלך

שער נ

א' בענין זרק בט קרוב לו או קרוב לה
ב' מה יהיה הדין בזה בענין חוב
ג' אחר המלוה זרק לו חובי והפטר
ד' אחר לו זרק לו חובי בתורת גיטין
ח"ב א' לזה שטלח למלוה הלוואתו ע"י שליח כיצד יפטר
ב' הולך אי כוזב דמי בפקדון
ג' שליח שמחזיק במעות שטלח הלוה למלוה בטענה
שמלוה חייב לו

ד' שליח שהחזיר המעות למשלת מי חייב באחריותן
ח"ג א' לזה שטלח מעותיו למלוה ואחר דקב לס טען
סטראי פס חייב השליח
ב' מלוה טענה שליח לקבל את כופ' את המלוה והאחריות
על מי
ג' לא אחר לו אלא שימציא עצמו אצלו
ד' הרשות ביד ליה ליתן או שלא ליתן לשליח טענה
בעדים
ה' השולח בדיוקני האחריות על המשלח
ו' אי צריך וסגי לומר התקבלתי
ז' מלוה שאמר ללוה שליח מעותי ביד פלוני
ח' התנו כינויים שישלחם ביד מי שירצה
ט' כתב המלוה בתוך האגרת שטלח שליח מעותי ביד פלוני
י' התנו שישלח ממנו ביד מי שיבוא לו כתב ידו
יא' טוען המלוה שטלח לקבל עשרי' ולא קבל יותר והלה
אומר מאה
ח"ד א' דין כתיבת הרשאה
ב' אי כותבין הרשאה דוקא בפקדון או אפילו בהלוואה
ג' אמאי לא חיישין דילמא מת מרשה
ד' צריך לכתוב זיל דון וכו' וכו'
ה' כשרות עדות קרובי מורשה בשכר אפילו שלא יוציא
ממון
ו' הרשאה לעבדו הרשאה היא
ז' לא מפקינן ממונא באורכתא אטלעל דכפרה אפי'
אמר כתיבה
ח' אימתי נכון לבא פהרשאה ואימתי לא ואם יש פה
דין קדימה

שער נא

א' הנושא בחברו מנה וחברו בחברו מוציאין מזה וגומגין
לוה
ב' אין דין זה אחר אלא כשאין נכסים ללוה
ג' אין כופין הלוה שימבע את הלוה שלו כדי לפרוע
לבעל חובו
ד' אם ב' ד' חייבו מדרבי נען ללוה שני ופרע למלוה שלו
חזר ופרע לאחר
ה' או שידן האו דינא בחוב אחר שאינו הלוואה
ו' חלוקי דברים בדין זה בין מלוה על פה למלוה בשטר
ח"ב א' מלוה טוען אמנה על שטר מקוים והוא חב
לאחרים
ב' הדין בזה כשטוען פרוע
ג' חלוק זה בין אחר בפני הלוה לשלח בפניו
ד' אם הלוה שמוציאין ממנו טוען לישבע לי מלוה שלי
והוא כבר אחר פרוע
ה' או הא דאיתו נאמן כשחב לאחריו הוא אפילו כשחב
גם לעצמו
ח"ג א' מוכר שטרו לחברו באיזה אופן יקנה
ב' אי סגי מסירה או צריך גם כן משיכה
או הקנאה אחרת
ג' שטר אם נקנה אגב קרקע
ד' קני מידו בקנין שמכרו עש כל שעבדו ואסרו לו אי
מהני
ה' אופן מכירת שטר שיש לו על נכרי
ח"ד א' המוכר שטר באופן שאינו קונה שמתן אלא גוף
השטר למי מחזירין השטר
ב' לזה שפר' למלוה שלו אח' שמכ' ומס' שטרו בו'
ג' פרע ללוקח שנמסר לו השטר בלא כתיבה מה דינו
ד' המוכר שטרו שלא כהוגן וחזר בו או אית ביה מי
שפרע
ה' אם צריך לכתוב בזה זיל דון וכו' וכו'
ו' שטר משכונא של קרקע במה נקנה
ז' חוב על משכון שטלעלך אי סגי במסירה
ח' חוב מרע היאך מקנה שטרותיו
ט' לזה שהיא אחד מהעדים כשהם מניחין חובו
לאחר אי מהני
ח"ה א' אי מהניא מכירת השטר לאחר מעדיו
ח"ו א' דין מוכר ש' לחברו וחזר ומחלו
ב' מכנסת ש' לבעלה אי מציא למחול
ג' אם דין חזר ומחול נאמ' ג' כ' בשטר משכונא
ד' תנא דלא מצי מחיל אי מהני
ה' הויא דהלוקח חזר ומכרו למוכר או ללוקח
אחר אי מצי מחיל
ו' יורש אי מצי מחיל לעצמו

שער נב

א' המוציא שטרות בפסיסה או דלסקמ' מחזיר ע"י סי'
ב' אופן הסימן לתכריך כל שטרות
ג' פעמים שמחזירין התכריך למלוה ופעמים ללוה
ד' מוציא ש' בלא חפסיסה או ג' בלא תכריך ונותן סימן
של נקב
ה' מציא שיק' ש' בתוך שטרות קרועים למי יחזיר
ו' נמצא הש' שלא בדרך סינתן בו סימן
ז' שטר שנמצא ולוה מוד' מה דינו אצל בני חברו ומשעבדי
ח' מציא שטר שזמנו בו ביום
ט' המחזיר למלוה שטר שדינו שלא להחזירו אם גיבה בו
י' פרע על פי ב' ד' קודם שנמכר' שכל אי מהדר
ח"ב א' המוציא שובר למי יחזיר
ח"ג א' שטר הייצא מיד שליח אם הוא נאמן עליו
ב' שליח שמוציא שטר ואמר ידענ' ביה דפריע
ז' שליח שמת ונמצא כתוב על השטר שבידו שהוא פרוע
ד' נאמנות השליח בלא שביעה
ה' אפילו קרוב נאמן כשהוא שליח
ו' כל שהשליחות בידו נקרא שליח אפס' י' שער הזמן
ז' המחזיק בשליחות השליח מי נאמן
ח' אם השליח נאמן אעפ"י שיפסיסוהו עדים
ט' שלח טענה ע"י שליח והמלוה מכחיש
י' נמצא ש' ביד שליח ואינו יודע מי הפקידו אצלו
יא' אם צריך הלוה לפרוע חובו בפני שליח או להודיעו
יב' את השליח ולא נודע מי הפקיד' השט' אצלו ולוה
טוען שפרע
ח"ד א' המתחייב בקנין בשטר ומת אחר שמתדו
לשליח לשמרו ולא פירס לו כלום

ז' המוכר שמחל מה משלם ללוקח
ח' יורש שמחל מה שמכר אביו מה משלם
ט' אם צריך לכתוב בפי' אחריות דמחילה ואם
נמצא הלוה עני אי הוי מקח טעות
י' מוחל ש' טען הלוה ללוקח מוציא או שהלוה גזלכא
עתיקא הוא
יא' גר שהלוי לישראל ומכר שטר חובו ומת
ח"ו א' מוכר ש' ש' שכחור בו משעבדנא לך ולבאי כחך
אם יוכל למחול
ב' מוכר ש' ש' שאומר שטעה ולא פס ליה מידי גבי מלוה
ג' לזה שטוען פרוע על ש' ש' נמכר היאך יגבה הלוקח
ח"ח א' ראינו מוציא שטר שיש ללוו על שמעון וטוען
שהוא הלוה המעות
ב' המוציא ש' ש' וטוען שהמלוה היה שלוחו או שמכרו לו
כראוי ונאבדה ראיתו
ג' אם יש הפרש ביה בין אחים ונותנים לאחרים
ח"ט א' ראינו הלוה לשמעון ועשה חייב השט' בשם לוי
ב' אם מח' וביין הלוה שיחזר השטר על שמו של מלוה
ג' דין אחין או שותפין שנכתב שטר על פה אחד מהם

שער נב

א' המוציא שטרות בפסיסה או דלסקמ' מחזיר ע"י סי'
ב' אופן הסימן לתכריך כל שטרות
ג' פעמים שמחזירין התכריך למלוה ופעמים ללוה
ד' מוציא ש' בלא חפסיסה או ג' בלא תכריך ונותן סימן
של נקב
ה' מציא שיק' ש' בתוך שטרות קרועים למי יחזיר
ו' נמצא הש' שלא בדרך סינתן בו סימן
ז' שטר שנמצא ולוה מוד' מה דינו אצל בני חברו ומשעבדי
ח' מציא שטר שזמנו בו ביום
ט' המחזיר למלוה שטר שדינו שלא להחזירו אם גיבה בו
י' פרע על פי ב' ד' קודם שנמכר' שכל אי מהדר
ח"ב א' המוציא שובר למי יחזיר
ח"ג א' שטר הייצא מיד שליח אם הוא נאמן עליו
ב' שליח שמוציא שטר ואמר ידענ' ביה דפריע
ז' שליח שמת ונמצא כתוב על השטר שבידו שהוא פרוע
ד' נאמנות השליח בלא שביעה
ה' אפילו קרוב נאמן כשהוא שליח
ו' כל שהשליחות בידו נקרא שליח אפס' י' שער הזמן
ז' המחזיק בשליחות השליח מי נאמן
ח' אם השליח נאמן אעפ"י שיפסיסוהו עדים
ט' שלח טענה ע"י שליח והמלוה מכחיש
י' נמצא ש' ביד שליח ואינו יודע מי הפקידו אצלו
יא' אם צריך הלוה לפרוע חובו בפני שליח או להודיעו
יב' את השליח ולא נודע מי הפקיד' השט' אצלו ולוה
טוען שפרע
ח"ד א' המתחייב בקנין בשטר ומת אחר שמתדו
לשליח לשמרו ולא פירס לו כלום

שער נג

א' דינו המוציא שטר בין שטרותיו ואינו יודע מה טיבו
ח"ב א' מלוה שמצא שטר בין הקריעו' וטוען שלא נפרע
ב' כשאינו יודע מה טובו ולכא שמפון מה דינו
ח"ג א' מציא ביד מלוה סיכר חתום בשדים
ב' אם אין בסיכר הנפק בקיום חתימת העדים
ז' שובר שיוצא מתחת יד מלוה ונמצא השטר מוב' בין
הקרועים
ד' יוצא מתחת יד שליח שטר חוב ושובר
ה' שופר היוצא אחר חתים שטרות
ו' שובר כתוב מיד לזה יוצא מתחת יד מלוה
ח"ד א' האומר בשפי מיתה שטר בין שטרותי פרוע
ב' שובר פתום שאין בו סכום מעות או שאין בו זמן

שער נד

א' שטר שנזכר לו מקום ההלוואה גיב' ממעות אותו מקום
ב' לא נזכר מקום ההלוואה גובה ממעות מקום שצדצא
בו השטר
ג' כתוב בו שלח בפק מטבע סתם
ד' אם נמכר בעדים מקום ההלוואה מה דינו
ה' משמעות לשון כסף דינרים או דינרי כסף ושאר ל' וכו'

ז' המוכר שמחל מה משלם ללוקח
ח' יורש שמחל מה שמכר אביו מה משלם
ט' אם צריך לכתוב בפי' אחריות דמחילה ואם
נמצא הלוה עני אי הוי מקח טעות
י' מוחל ש' טען הלוה ללוקח מוציא או שהלוה גזלכא
עתיקא הוא
יא' גר שהלוי לישראל ומכר שטר חובו ומת
ח"ו א' מוכר ש' ש' שכחור בו משעבדנא לך ולבאי כחך
אם יוכל למחול
ב' מוכר ש' ש' שאומר שטעה ולא פס ליה מידי גבי מלוה
ג' לזה שטוען פרוע על ש' ש' נמכר היאך יגבה הלוקח
ח"ח א' ראינו מוציא שטר שיש ללוו על שמעון וטוען
שהוא הלוה המעות
ב' המוציא ש' ש' וטוען שהמלוה היה שלוחו או שמכרו לו
כראוי ונאבדה ראיתו
ג' אם יש הפרש ביה בין אחים ונותנים לאחרים
ח"ט א' ראינו הלוה לשמעון ועשה חייב השט' בשם לוי
ב' אם מח' וביין הלוה שיחזר השטר על שמו של מלוה
ג' דין אחין או שותפין שנכתב שטר על פה אחד מהם
א' המוציא שטרות בפסיסה או דלסקמ' מחזיר ע"י סי'
ב' אופן הסימן לתכריך כל שטרות
ג' פעמים שמחזירין התכריך למלוה ופעמים ללוה
ד' מוציא ש' בלא חפסיסה או ג' בלא תכריך ונותן סימן
של נקב
ה' מציא שיק' ש' בתוך שטרות קרועים למי יחזיר
ו' נמצא הש' שלא בדרך סינתן בו סימן
ז' שטר שנמצא ולוה מוד' מה דינו אצל בני חברו ומשעבדי
ח' מציא שטר שזמנו בו ביום
ט' המחזיר למלוה שטר שדינו שלא להחזירו אם גיבה בו
י' פרע על פי ב' ד' קודם שנמכר' שכל אי מהדר
ח"ב א' המוציא שובר למי יחזיר
ח"ג א' שטר הייצא מיד שליח אם הוא נאמן עליו
ב' שליח שמוציא שטר ואמר ידענ' ביה דפריע
ז' שליח שמת ונמצא כתוב על השטר שבידו שהוא פרוע
ד' נאמנות השליח בלא שביעה
ה' אפילו קרוב נאמן כשהוא שליח
ו' כל שהשליחות בידו נקרא שליח אפס' י' שער הזמן
ז' המחזיק בשליחות השליח מי נאמן
ח' אם השליח נאמן אעפ"י שיפסיסוהו עדים
ט' שלח טענה ע"י שליח והמלוה מכחיש
י' נמצא ש' ביד שליח ואינו יודע מי הפקידו אצלו
יא' אם צריך הלוה לפרוע חובו בפני שליח או להודיעו
יב' את השליח ולא נודע מי הפקיד' השט' אצלו ולוה
טוען שפרע
ח"ד א' המתחייב בקנין בשטר ומת אחר שמתדו
לשליח לשמרו ולא פירס לו כלום
א' דינו המוציא שטר בין שטרותיו ואינו יודע מה טיבו
ח"ב א' מלוה שמצא שטר בין הקריעו' וטוען שלא נפרע
ב' כשאינו יודע מה טובו ולכא שמפון מה דינו
ח"ג א' מציא ביד מלוה סיכר חתום בשדים
ב' אם אין בסיכר הנפק בקיום חתימת העדים
ז' שובר שיוצא מתחת יד מלוה ונמצא השטר מוב' בין
הקרועים
ד' יוצא מתחת יד שליח שטר חוב ושובר
ה' שופר היוצא אחר חתים שטרות
ו' שובר כתוב מיד לזה יוצא מתחת יד מלוה
ח"ד א' האומר בשפי מיתה שטר בין שטרותי פרוע
ב' שובר פתום שאין בו סכום מעות או שאין בו זמן
א' שטר שנזכר לו מקום ההלוואה גיב' ממעות אותו מקום
ב' לא נזכר מקום ההלוואה גובה ממעות מקום שצדצא
בו השטר
ג' כתוב בו שלח בפק מטבע סתם
ד' אם נמכר בעדים מקום ההלוואה מה דינו
ה' משמעות לשון כסף דינרים או דינרי כסף ושאר ל' וכו'

סימני פרטי דדינים כפי מה שהלך המכיר

שער נה ח"א

אם תוודע בהם

שער סא ח"א

א מלוה בשטר גובה ממנועבדים
ב דברים הנקנים באמירה אעפ"י שנכתבו לא מגבי
ממנועבדים
ג מלוה ע"פ גובה מן היורשים ולא מהלקוחות
ד מלוה על פה לא גבי ממקבלי מתנה
ה מתנ"ש מן הדין כירוש' וגובה ממנה מלוה ע"פ
ו נגבית ממטלטלי דשבק אביהון משום מלוה בלא כפייה
ז שבק מקרקעי ומטלטלי גובה ממקרקע כדינם
ח מאי דתקון לכוף יתמי למפרע ממטלטלי הוא דוקא
מלוה בשטר
ט לא הניח המורים כלום אי פרעו מנכסיהם
י"ב א מלוה ע"פ ומלוה בשטר מה הדין בהם לענין
קדימה
ב אם הלוה מתלה ואמרנו בנו ומת האב מי קודם לגבות
ג אימתו של שעבוד הלוהה בשטר

שער סב ח"א

א אסור לדון לפני עבד'ם ולפני הדיוט' שרי
ב לא אמרין בקנסות ובכלות דעבדי'ן שליחותיהו
ג כשהבעל דין אלס כפי'ן אותו בכותים אחר סרובו
ד המקבל על עצמו לדון לפני כותים אלס מועיל
ה השוכב בפני עכ"ס ונתחייב הכתוב למת חק המלך
ו אעפ"י שאין דיני קנסות בבבל ב"ד קונסין בפני הצורך
ז כיצד מתנהגין עם לוח אנס

שער סג ח"א

א המשלים את שטרו בדרך אפמכתא לא יתן למלוה
ב נעשה השלישית בלשון מעכשיו יתנה לו כתנאו
ג לוח שהשלים שטר מחר קרקע למלוה אלס לא יפרע
חובו בזמן
ד הקנה בקנין על החזרת השטר למלוה אי הוי אפמכתא
ה כל דחוזר השטר משום דליכא אפמכתא אינבו משו'
רביית

שער סד ח"א

א אי' מוציאים ממנועבדים לדברים שאינם קציבים
ב המתחייב עצמו אפי' בדבר שאינו קצוב מהני לגבי ידיה
ח"ב א המתחייב בדב' שאינו מצוי אצלו ואינו ברשותו חיי'
ב בלשון מתנה או מחר לא מהני
ג האומר נתתי לפלוני ק' זהובים בשעבוד כל נכסיו
ד טען זה כבר נתתם לך וזהה מכחיש
ח"ג א לוח שמקנה למלוה קרקע במשכונת חובו זמן
הרבה אחר שלוח
ח"ד א המתחייב במה שאינו חייב

שער סה ח"א

א המפרנ' אשת חברו שלא בפניו אבד מעותיו
ב הדור' בעלטה הנאה ואחר כל הון לא הפסיד אפי' הכי
מפסיד
ג לוחה ואכלה מוציאין מבעלטה
ד אעפ"י שלא פירסה בשעת הלואה שהוא לצורך
מוצת חייב
ה אין הפרש בזה בין אב לאחר
ו לוחה בפניו ולא הזמנתו לדין
ח"ב א נתן קרקע בשיור מוצת והוצרך ולוח

א ב' שטרות אחד בנימן סתמא וא' במחשה מי קודם
לבכור

ב בכת העבור כתב בא' אדר סתם ובאחד אדר ראשון
או סני

ח"ב א ש"מ שנתן לא' ר' ולאס' ש' ויצא עליו שטר חייב
היך גובה

ב מתלך בין דבור לדבור ממנו גובה
ג אחר מאתים לפלוני ואחריו ג' מאות לפלו'
ח"ג א ארסין שחלקו כיצד גובה בעל סוב מהם
ב ב' מ' לגבי לקוחות שלקחו כאחד
ג איתנהו לכלהו אמי קטן או מצי גבי כל החוב
מתד מנייהו

שער נו ח"א

א שטרי חוב המוקדמים פסולים ואיך נדע זה
ב אם פסיל זה הוא לגמרי או לא
ג נכתב ב' ס' ולא נחתם עד הלילה אי הוי מוקדם
ד כותבין זמן משעת הקנין ואין בו משום מוקדם
ה אין כותבין מקום שנמסרה להם העדות אלא מקום
סמיכותו בו

ו שטרי חוב המאחרין היך כשרים
ז אי לא כתיב דאקני אין המאחרים כשרים
ח כל שיש לדון למוקדם ולמאחר דייני' ליה במאחר

שער נז ח"א

א מלווי דינים בשטר קרוע
ב נקרע השטר ולא נשאר דכיון כלל פסיל לגמרי
ג איתברר בסקדי דכא נס נקרע כותבין לו שטר אחר
ח"ד א שטר שנחתם או נטשטש מה תקנתו
ב ככותבין לו שטר אחר צריך לכר' שקרעו הראשון
הנטושטש
ג יש טעמים אחרים להטשים השטר כשאין עומד
לפרעון
ד מטפסין שטר הלוהה משום אונס' דאורחא
ה אי מהניא טענת פרעין בשטר השני שהוא מעשה ב"ד
ו כל הני דכותבין שטר שני דוקא ב"ד ולא עדים

שער נח ח"א

א פנויה שלוחה ונשאת אי בעל לוקח הוי אי ערס
ב לוחה בשטר גובה מהבעל
ג לענין מוצתות אלתמה בעל יורש הוי

שער נט ח"א

א אין החוב נמחל בשתיקה
ב לוח שכתב בפניו ב"מ כל נכסיו וכתב לו קרק' כל שהו'
לא אבד
ג מלוה שקתם על שטר מחר של לוח לא אבד זכותו
ח"ב א ש"מ שאמר תנור' לב' מ' כראוי לו או כחובו מה
נוטל
ב אחר סתם לפלוני בעל חובי ולא אחר כמה ולא בקיבו

שער ס ח"א

א בכור שאמר איני נוטל ואיני נותן לבנ' וכן פשוט
ב כופין היורש לטפל בנכסיו לפרוע לב' מ'
ג בכור או פשוט שאמר אין אנו נוטלים ולא נותנים

ב המפרנס יתום שלא בתורת הלואה
ג דודו של יתום שאומר לאמו פרנס אחיך ואפרע לך
ד טושפיות נגבת בב"ד
ה השולח תשורה לחברי מכל דבר לא נתנה ליתבע
ח"ג א עמי שלוח על הצדקה המנעת לו ונתעשר אי
פרע מנכסיו
ב מת העני באיזה אופן הוא נפרע

שער סו ח"א

א בשטרות של מחר או מתנת קרקע ביום אחד
ב שטרי הולאות והלואות היוצאים ביום אחד ואין
בנכסים לכלס
ג קדם אחד מהם והחזיק זכה
ד א' מציא ב' שט' מ' שיש על אחד ביום אחד
ה אם יש הפרש בזה בין שטרי קרקע להולאות והלואות
ח"ב א עד אחד מעיד במנה וא' במאמי' אלס מצטרפין
ב אין הפרש גין מעידים על יום אחד לזה אחר זה
ג הדין שזה בזה בעדי פרעון דמצטרפין
ד התובע אלף ומביא עד לכ' ועד לר' ועד לש' ועד
למ' ועד לת' ק

שער סז ח"א

א בעל חוב מאחר שקדם גובה מה דינו
ח"ב א דין תופס לב' מ' במקום שחב לאחרים
ב עשה כן בשליחות המלוה אם דינו
ג תפס במקום שאינו חב לאחרים קנה וחייב באחריותו
ד הולך מנה לפלוני שאני חייב לו שליט שוייה
ה מלוה שתופס מן הלוה לצורך מלוה אחר וחב לאחר'
מהו
ו הנפקד שתופס בפקדון לזכות מלוה של חפסיד
ז מסר הנפקד ביד ב"מ של חפסיד אי הויא פשיעה
ח"ג א פ' שהלוי לנכרי וקדשה מאות' ונחמו' בנכסיו אס' וזכה
ח"ד א שטרא פרסאה דמסריה בפני עדי ישראל גבי
מבני חרי

ב חתמו בשטר פרסאה עדי ישראל גבי ממנועבדי
ג שטר הנכתב בערכאות
ד שטרא פרסאה שאין יודעין לקרותו היך מקרינ' ע"י
כותים
ה שטרי נכרים דכתבי האודנא מה דינם
ו שטרות העולים בערכאות שסמרו דרכו ההקנאה

שער סח ח"א

א שטר שכתב בו זיוי מאה דאוינן פלעין עשרים
ב כתוב בו כסף זיוי דאוינן ונחתם הסכום
ג כתוב בו מלמעלה מנה ולמטה מאתים או איפכא
ד למעלה ספל ולמטה ספל או איפכא
ה כתוב בו שית מאה ומאה איך יפורס ו איסמא עאס
מעו או איפכא כמה יוציא
ז המסכיר ב' ב' זהובים לשנה מדיונר למדש ונתעברה
ח פ' רוס להא דאמרין אי תפס לא מפקין מיניה

שער סט ח"א

א פרעיה זיוא זוזא פרעון הוי
ב ליה על המשכון ופרע קצת אלס אוכל לה' בכדי מה
שפרע

שער ע ח"א

א המודר הנאה מחברו אלס פורע לו חובו
ב פנתפס על חברו בשבול מסים וארכונות
וגולגולתא
ג הפורע חוב חברו שלא מדעתו בכל אופן אבד מעותיו
חמו סימני פרטי דדינים שבח לאל שוכן מעוניים

מפתחות לשונות הגמ' והפוסקים ולשבא עליהם איזה חזש בס' גרולי תרומה :

בגיות כפרי

פרק אלו מציאות השב תשיב אין לי אלא שמעכו ברש"ת ב"ד וכו' ח
תמורה והרי השבת העבד דאמר רחמנא לא תעבד ותנן מקור את הכר וכו' שס ז
שנים אומזין שלחו מתם ראשון קב' פליג רב הונא ואמר יתלוקו ג יא
פרק שני דייני גזרות דאזלי יתמי וגבו בייטות מיניה אינהו מגבו וכו' ד כש ועב
פ"א קמא דב"ק בעי מיני' רב סמו בר אבא מר' אבא כהנא שמינ' בשלכו וכו' ותוס' שס לב
ת"ר מוכר לה' או לשלשה כאל' וכו' שס לב
פרק חזקת הבתים אין לאוס חזקה וכו' גמרא ורש"י ז"ל ותוספות ולשוניות
בוסקוס ז"ל
פרק הדיינין על פלוגתא דרב ושמואל התם
פ"ק דב"מ הווא רעיא דהו' מסרי ליה חיותא כל יומא בסהדי וכו' שס סה
פ' שום היתומים בנכרי סקבל דרון בדיני ישר' לזה ולא לזה יד ע"מ
פ' הכותב סדר רבא בר חמא למימר דשבעה דאורייתא כו' כא קט עב
פ"ק דגיטין אמר רבא מסתברא מילתא דרב כו' ובהאים
פרק נישא כתנאי וכו' ומשני דבדר' במ"ש קמיפלגי וכו' פת קבל עב
פ"ט דקמא אמר רבא השורף שטריו של חברו פטור' כו' פט קבל
פ"ב דכתובות אם יש עדות שיתנה בהינא' וליחוס דילמא משקא עדות
בהאי כי דינא וכו' לא קמ עב
פ' ג"פ אמר רבא בר בר חנה אר"י ל' שאלא שאין נכסים ללוה וכו' לה קנה עב
פ' הכשבעין אי דאמר נ' אית לי ונ' לית לי מה לי הוא מה לי אבדה וכו' לו קסד
פרק הגיזל בתרא על מתניין האומר לחבירו גולמתי
ובגמרא ה"ד אידימא דלא וכו' טל קעה עב
פרק זה בורר אמר רבא אמי ראיתי את אביבס שהטמין מעות וכו' מה קפג
פרק שבעות הדיינין מה הפרט מפורס וכו' יצאו עבדים שהקשו לקרקע' מה קפז
פרק השולח אמר ר"י אפילו השאילו תקום לתנור וכו' לא צריכא דמנח
אסיכי
לשון ספרי מקץ שבע שנים * יכול מתחלת השנה או בסופה הרי איתא דן מה רח עב
פרק איזהו נשך אי איתא תוצא נשך בלא תרבות ומרבית בלא נשך וכו' מו רי עב
בס' פה ואלו עובדין בלא מעשה וכו' למה לא מנו בהדיהו סרסיר
ומסייע
סס מתני' לא ואמר לו עדור עמי ואנכס עמך * קסה
מדיוקא שהרי בשעת הפרעון אפילו בסתם אסור
סס כי יוכי דלא תשלם שכור' דידכו עד הוי' שעת'
סס גר תושב האומר לשגון רבית מאי הוי' דכתיב כו' שס רכל
סס מכר לו בית מכר לו שדה ואמר לו לכשיהיו לי מעות החזירם וכו' שס רמב
סס מתניין אבל אומר לו הלואי עד שיבא בני וכו' מיה' לא קתני עד שיחזור לי
פלוגי פקדוני
בהגוזל קמא גרב יהודה אמר פסלתו מלכות נמי היינו כו' סס
בהספינה אגב שאני דהא מטבע דלא ניקני בחליפין כו' נא
בגט פטור אלא מעמה שדי מכורה כך שדה גדולה וכו'
סס אבל בשטרי מקח וממכר כו' חזן מאחריו' שבו
וכו' לא דקאמי מכת אבהותה עם מה שנא' בפ' ת"ה אמר
רב פפא דאמר רבנן המוכר שדה לחבירו וכו'
בס' נוחלין בסוף הפ' אמר ליה תניתיה נשאו גדולות
וכו' והשתא בשולח מו ידעין וכו'
מ"ס ויהא גבי דר' בר חנינא דאוכא פסידא ללקיטו' ושויה רבנן וכו' נח שלג
בהאומנין כל האומר בו וכו' טעמא דכתב ליה האי הא לא כתב ליה וכו' סד סב
בשני דייני גזרות אלא רבי אושעיא מ"ט לא אמר כרבא פה שנה

תוספות רש"י רשב"ם רבינו שבשון

דבור בפרק המקבל מהו שסדרו בכ"מ פסק ר"ת בספ' הישר וכו' א ג עב
בשנים אומזין שיעבדו כצ"ח לומר בשטרי מקח וכו' א יט
סס מדע שכן כותב לו וכו' אין לפרש להכי מוכח דב"מ גובה וכו' שס שס עב
בפרק הבית והעלייה ד"ה לעשות בשלכו והרואהו בשל חברו וס' בית הגמ' ד כו עב
בפרק מי שהיה נשוי סבר רמי בר חמא למימר וכו' מכאן רגילין וכו' שס לד עב
בפ' המוכר את הבית וא"ת אמאי גובה כולו דנשעין ליתמי נאכפיו וכו' פ לה
בפ' האשה שנתארמלה וליהמני' במגו' אי בעי מקיל ליה כו' שס שס עב
בפ' מי שאחזו אבל בשטר קנה אשה נמי קאי וכו' ו סס עב
בפ' חזקת הבתים תימ' דאמר' ריש' פ' הורק גבי ההוא ש"מ סס
סס לשון רשב"ם ז"ל רחיה במאי אדרב קאי שהלכה כמותו וכו'
ורבינו חננאל פסק
בפ' הגוזל בתרא והובא דמודה שחייב אלא שטוען לו פרעתי ז
בפרק כל הנשבעין בשם סדר תנאים ואמוראים ז"ל להלכתא
כמר בר רב אשי וכו'
בפ' שנים אומזין לשון רש"י ז"ל גבי אין לך בידו אלא נ' והילך שס נ עב
לשוני סס א"נ להיכא דהודה בכל דלאו הילך הוא ואשמועינן דאינו נשבע
לשוני בההב במשנה אין שבעות הדיינין על הטענה פחותה מב' מעות
דבור בריש פרק שנים אומזין אין נשבעין על כפירת שטנוד קרקעות וכו' שס נב
לשון רש"י ז"ל פסוק המניח פטור חק מלמי שעורין דהא אומר לאו
שעורין וכו'
דבור סס דדוקא היכא דיש לו תביע' על שני השוירים סס
לשון הרשב"ם ז"ל בפ' הספינה אהא דתניא יין וחומץ תין א' סס נח עב

דבור בפ' יס נוחלין תימא לר' אחאי תלי טעמא תסוס כו' שס
בפ' הדיינין ואס תאמר אחאי לא מתרצין הכא דבוריה לא לותי' כלו וכו' יב ע עב
לשון רש"י סס הואיל ובפנינו העני לעבור על פי ב"ד אינו נאמן וכו' שס עב עב
דבור בפרק שבעות העדות והשתא יהא מוחזק כפרן ויפרע הכל וכו' שס שס
לשון רש"י ז"ל בפרק שום היתומים אידימא בב"ש נכרי דסקיל רבית
וליהי נוקקין
דבור שס למה ליה לאותובו לרב אחי מתני' ממילתא דרב אשי גופה
ע"ש והלכתא כרב נאמן בדיני דנוקקין לנכסי יתומים יו"ל איתא שס עמ עב
ע"ש ואיכא בינייהו בין רב הונא וכו' ודבורים אחרים שס
לשון רש"י סס וכו' גללי יתמי סיהו בני מעבד מצוה דהיינו מבין י"ג שנה שס סב
דבור בהשטות פין מיהו יס להביא ראיה דאפילו רב הונא דמפרש טעמא שס פד עב
בריש ב"ב חע"ג דכפ' יס צבור תנן בצור בתוך ל' יום כו' יו נג עב
סס תפסוט דלא אמרי' מגו במקום חזקה דמדמי וכו' שס שס
בפרק כל הנשבעין וא"ת דמה בכך דאין שכיר עובד בכל תגזול שס צו עב
בפ' האשה שנתארמלה וא"ת ומ"ט לא מהימן במגו וכו' יו צו עב
סס אמאי לא מהימני במגו דהא רב נאמן גופה אית כו' שס
לשון רשב"ם בפרק חזקת אלא דמי לשאר מה לי לשקר שבנמי שתי הטענות שס צפ
דבור סס רש"י פירש דמספקא ליה כמאן הלכתא וצריך לדחוק וכו' שס שס
לשון רש"י בפ' הכותב יכולה לומר שתי כתובות הוו שני שטרות היו לי יט קא
דבור בפ' הכותב ולא שייך כאן מגו הואיל וטעמא וכו' כה קמ
סס ב' ואיכא למימר לאו דוקא ומדפרע מקצת וכו' שס קט עב
בר' ס מצינא ונמיזו וזו מתאננקיט יאע"ג דאין מקחו כו' שס קי
דיבור בפ' הזהב אמר ר"י בשקני וא"ת דכפ' הפועלים וכו' כו קכא
ל' רש"י בפ' הפועל אינו שבעה סתם אשה חייבת לבעלה
דיבור בספ' ק' דגיטין היינו דוקא בדאיבא סהדי דטעות'
בפרק גט פטור ואס תאמר היכא דאמר מתחלה לאו איהו
הוא אמר סיכול וכו'
בפ' ב' דייני גזרות ל' רש"י ז"ל ואומר שטרך מוויק או פרוש
לשון רש"י ז"ל בפניקין ומיירי בהמסיסה בנו מטלטלין בכתובתה וכו' לה קנד עב
דבור בגט פטור ומלעא דרשב"ג דאמר הערב לאשה בכתובתה וכו' שס שס
סס ואס תאמר אי בשמיכ מודה ל' א התקבלתי וכו' שס קנז
דבור בפרק הפולח רב נאמן ור' אחאי פטור וכו' בב"ק ובפרקא
קמא דכתובות וכו'
דבור בפ' המספיק התם דקא תבעי ליה הכא בבא לזאת ידי שמים
דבור בפ' שביעות שנים תסוס קמא דרבא נראה דקפז ונשבע וכו' מ שס
דיבור בפרק שבעות הדיינין א"נ כמו שפ' ד"ת צריך לברר אמיתות הדברים
וכו' מא קעז
דבור בפרק זה בורר כך אדם והא דאמר בפרק גט פטור ש"מ שהודה
אז"ל מב קב
דיבור בשלהי ג' פ' חזר ואמר לנו אבא פרעתי נאמנים וכו' היינו
פרעתי
לשון רשב"ם סס איבעיא לכו ש"מ שהודה מהו מיבעי ליה אם אי'
כן וכו'
דבור בפרק חזקת אלא כדרבין בר שמואל ומיירי ברייתא דוקא
שלא וכו'
דבור סס עשה עבדו אפוקי וכו' אפילו סבר רבא דעבד כמקרקעי וכו' שס שס
לשון רש"י בפ' ק' דקדושין קנה שטר כגון שאמר לו זה קנה קרקע
במזקה וכו'
דבור בפרק איזהו נשך וא"ת בלאו האי טעמא נמי פטור דהא תנן
עבדים וכו'
דבור בפ' ק' דקדושין ור"ת פ' דהיינו טעמא שכותב פרוזבול
על הקרקע
דבור בפ' השולח וקשה לר"ת דאי משיב ברשותו של ליה וכו' שס קנה עד
לשון רש"י ז"ל בפרק כל שעה אפילו לרבא דאמר דעד עכשו
הוא ביד ליה וכו'
דבור בפ' מי שמת דאיני קנה ומכר וכו' הקשה ר' שמואל שס
דבור בשנים אומזין תרין נמי בבטל חוב וכו' שס שס עב
דבור בוס נוחלין ואין העבור נוטל פי שנים במלוה וכל שרן בשבט
וכו' שס קנח
דבור בהשולח ומי איכא מידי דמדאורייתא משמט שביעית ואמי
הלל וכו' מה רח
שס שטר שיש בו אמרויות נכסים אינו משמט הא דאמרין
לעיל וכו' שס שס עב
לשון רש"י בפ' בתרא דשביעית השועט את הפרה וכו' ודפוותה
בשבת בהשולח
לשון רש"י בפרק השולח לא על הקרקע אם יש קרקע ללוה
דלא תקנו אלא וכו' שס רח עב
דבור סס לא על הקרקע וכו' ורשב"ם פירש משום דקרקע כל שהוא
לשון רש"י סס אין צריכין פרוזבול שאין שביעית משמט מעב של
אביהם המת
דבור באיזהו נשך * נשך באוכל תנין ואס תאמר תמלה הוה ליה
למדרש רבית וכו' מו רי עב

מפתחות לשונות הפוסקים זל

[illegible]

לשוננו

מפתחות רישומת הפוסקים ז

לשוננו ההתקבל ומיירי שהגש יוצא מתחת ידי האשה
 משוכתו כלל פ"ט סי' י"ח ואפילו אם היה לו עושר וכו'
 תשובות שנים בכלל פ"ז נראות כמותות זו את זו
 ואילו הן שאלת ראובן הוציא סיכר וכחוב בו ששמן
 מחל כל תביעות ממנו וכו' פ"ט ראובן הוציא ט"ח
 על ששמן שזמנו ה' בנים וכו'
 לשוננו פפרק י"ט יחלוק דיקא בכ"ה ר' זח לפלוגי ש' לפלוגי וכו'
 לשוננו בד' אבות נזקין ונע"ג דככל דוכתא רגיל הרי"ף
 תשובת כלל פ' סימן ז' אינו יכול לבנות תוכו מאחד מן המרשים
 תשובתו של ה' כלל ס' ו' ולמטה שנכתב בטעות וכו'
 ע"ס מה שכתב בכלל פ' ד' וקא"ל לן על פ' רש"י ז"ל מההיא דפ' וכו' כו' שלב
 לשוננו בשלח י"ט ונחל פניין לא איפשיטא וכו'
 תשובתו כלל ט"ז סימן ד' ושאלת שט"ח שאל על אשת איש שלוח וכו' שששעב
 לשוננו בבט פשוט וק"ל כע"ל דהא רב פפא שהיה בתרא
 לשוננו בריש סנהדרין וט"ח אמרו דמיא ממונות לא בעו
 לשוננו בד' נדרים אבל אסמכתא דר"י הוא להוציא כו'
 לשוננו בשני דייני גזרות והתפסות כתבו דוקא כשפסקו
 בית דין ואחר כך לותה וכו' ע"ס מה שאמר בריש הפרק
 פניא איך מי שהלך למדינת הים
 לשוננו בהכונת וכן משמע מתוך דברי הרי"ף ז"ל שמשוה
 לשוננו בנערה שנתפתה ולא ראה היא דהתם מחלה בשביל וכו'
 לשוננו שם וכתב הרי"ף ז"ל הא דאמר רב נחמן בטל שני את הראשון וכו' שם שם עב
 לשוננו בדיני ממונות בתרא הא דהלואה אחר הלואה מצטרפין
 לשוננו בתי שיהיה נשוי עוד תירץ דהתם במטלטלין לבד וכו'
 לשוננו בשנים אוחזין וכתב הרי"ף ז"ל בתשובה
 דוקא במקום דאובא פסידא לבעל חוב וכו'
 ע"ס מה שכתב בהמביא וא"ת וכו' דהולך לאו בזכי וכו'
 לשוננו שם והלכה כר"י דעולא ורמי בר חמא דלעיל סברי וכו'
 לשוננו מהמביא וקיימא לן דהא רבנן דר"ע פסלי בסטר שנעשה בהדיוט
 לשוננו שם כתב הרי"ף ז"ל דדוקא ערבות דלא מקבלי שואדא וכו'
 לשוננו שם בריש הסוגיא הני תרי ליבני ל"פ אהדדי דליכא מאן דפליג
 לשוננו בהשאל ושמאל אחר בבא באתנע
 השם עסקין ע"ס מה שאמר בשנים אוחזין
 בההיא דתקפו כהן ומ"ד התם בא בסוף
 לשוננו בהאשה שנתארמלה והא דמהני תפיסה מספק כתבתי
 הר"ף הרי"ף נזקי הרהור רבינו ירוחם
 לשוננו נמקי יוסף ז"ל ומבדיל של מול שמעין להיבא דיהב מד מן האמין
 תמנה וכו'
 לשוננו על ברייתא דלא תבא אל ביתו וכו' כל הני טעמא דידהו דלא
 כתיב וכו'
 לשוננו בפרק המפקיד והכי משמע ליטנא דאמר אדעתא דארעא
 נחית וכו'
 לשוננו בפרק ואלו מבלטין מבין נראה דמשמע חמירא מנדוי דאלו
 מטרה שזין לו
 לשוננו ז"ל בפ"ק דב"מ אם יש לראובן שום תביעה על בעל חוב
 לאחר פרעתיך וכו'
 לשוננו ה"ן ז"ל בפרק מי שהיה נשוי ואיבא מ"ד דדוקא בשלא
 החליטה עדין לאחר וכו'
 לשוננו בפרק בתרא דנדרים ולענין הלכה פסק הר"ם בשם רב
 עמרם וכו'
 לשוננו נמקי יוסף ז"ל בפרק חזקת הבתים דאם איתא דתרווייהו
 אליבא דרב פליגי וכו'
 לשוננו ה"ן ז"ל בפרק הדיינין ובודאי דכי אמרינן הכא תאי איבא
 בין שבויה דאור יתא וכו'
 לשוננו הרי"ף בשערי שבויות שער א' ו' הוצא המרדכי
 בפרק הנז' דלא מבעי' לג' מ' אלא שבויה דרבנן וכו'
 לשוננו ה"ן ז"ל בפרק הדיינין ובודאי שאלותם הסגוין
 שם שהיה מן הדין וכו'
 לשוננו שם ומיהו כתב הרמב"ן דמסתברא דוקא כדתפס מצית אבל וכו' שם מט
 לשוננו שם וכו' אדרבא הלכתא כשמואל דמתקין רב אשי
 אליבא דה' ברייתא
 לשוננו רבינו ירוחם נ"ג חלק שני ולפי זה כמו כן דוקא שהתובע
 אחר מיילי בדדיומא וכו'
 לשוננו נמקי בשם ה"ה בס' המניח דהיבא דקדם נזק
 ומפס מאי דאודי ליה וכו'
 לשוננו רבינו ירוחם נ"ב ח' ב טען למכרו דבר שאינו מסויים
 בגזן מטרה גדילה וכו'
 לשוננו ה"ל סוף ח' ב וגם כתב כי כולי עלמא מידו שאם
 היה טוענו מנה וכו'
 לשוננו ה"ן בריש שבויות הדיינין ואלתא הוא נשבע הא קו"ל שבודא וכו' שם סא
 לשוננו הרי"ף ז"ל בשלח גט פשוט אי קא תודי ליה דלא פרע ליה
 גובה וכו'
 לשוננו נ"י בהמכר את הבית מההיא דשער כוס דאמרין

מפתחות לשונות הפוסקים זל

[illegible]

76

מפתחות לשונות הפוסקים ול

לפסח הלכה לא אחרינו וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון סוף פרק ב' בשם הרשב"א	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון הרמב"ם כ' בפרק ב' מהלכות שכירות אם הפקיד או הסכיר או השאיל בטרם וכו'	ה	ל	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון הרמב"ם ב' מהלכות אישות האשה שמכרה או נתנה לבעלה ש"ח וכו' ופרק ל' דמכירה חבל	ו	ל	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
הבבלי שמכר או נתן וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון כסף משנה ז"ל שם ואני אומר שמדקדוק דברי רבינו נראה דהא דלא מהניא וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון הרב המגיד ז"ל שם ופי' מקמו בטל מיד וזהו דעת הרבה מן המפרשים ז"ל וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון שם פרק כ"א ולא הוזכרו בעיות אלו בהלכות לא כתבנו גם כן רבינו	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון פרק ב' דזביה ומה שאמר שאין לבעל אלא אכילת פירות בלבד וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון כסף משנה ז"ל שם אבל הנותן מתנה לאשה וכו' כפי הרב המגיד ז"ל וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון הרב המגיד ז"ל פרק כ"ב מהלכות אישות ים מולקין בזה ואומרים שהיא נאמנת וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
וכן כתב בפ"ז דפקדון זה לשונו כתבו קצת המפרשים ז"ל שאם יש מעשה וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון בפרק ה' מהלכות מכירה אומר לחנוני תן לי בליגה פירות ונתן לו וכו'	ז	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון הרמב"ם ז"ל פ"ז מהלכות טוען הורו רבותי הכל מי שנתחייב שבועה וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון כסף משנה ז"ל פ"א דטוען כל מי שנתחייב שבועה מדבריהם וכו'	ז	מ"ח	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון שם פ"ב וכן אם היה הסוד מן הנשבעין בטענת ספק וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון בפ"א דשבויות כל מי שנתחייב וכו' ומ"מ יש לתמוה וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון ה"ה בפ"ב דשכירות גם זה פשוט שאין שבועת השומרין בכופר וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
ל' הרמב"ם בפ"ה דטוען וכן המופר בשדה חברו בורות שימין ומערות לשון כ"מ שם בפ"א ואני אומר שאין מכאן הכרע דאכא לחומר וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון ה"ה ז"ל בפ"ג דטוען זה מתבאר בסוגיא שם אליבא דשמואל וכו'	ז	נכ	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון כ"מ ז"ל שם ואני אומר שמתבאר בפרק ד' מהל' גזל' וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון הרמב"ם ז"ל שם פ"ו בית מלא תבואה משרתי לך והלא אומר וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון כ"מ שם פ"ד הר"ן וכו' לא ירדו לשוף דעת רבינו ולא דקדקו בדבר	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון הרמב"ם פ"ט מהלכות נזקי תמון היו שני השוורים תרדופים א' גדול וא' קטן וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון ה"ה פ"ג מהלכות טוען ופי' רבינו דלפי המסקנ' ה"ה באמר וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
דקדוק לשון הרמב"ם שם אם נראה לדוינין שהנטען הערים חייב שבועה	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון כ"מ בפ"ה דשאלה ויש לתמוה איך כתב כן בשם רבינו ז"ל שהרי רבינו וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון פ"ה פ"ד דמלוה ואכלו הוא דבר תימה בדיון זה היאך יפה כתב וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון לחם משנה ז"ל פ"ד מהלכות טוען קשה קצת דהיה לו להעמידו על הדרך וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון כסף משנה פ"ד דעדו' וכן אם היה עד א' וכו' ומפרש רבינו שהפקדותא וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון הרמב"ם פ"ב דטוען טענו שיש לו אצלו חוב בעדים וקנין או בטרם	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון ה"ה פ"ו מי שהודה בב"ד שאני חייב לשלוני התובע מנה • דין זה וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון שם ומכאן שהוא סבור שכל מקום שהוחזק פפרן וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון שם פ"ד ועל כל פנים דברי רבינו בדיני' אלו של עד א' וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון כ"מ פ"י דמלוה כתב הרשב"א בתשובה שמדבר רבינו בפרק זה וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון ה"ה שם זל"ט דדברי רבינו קיימים במ"ם במנה ז' דא"ל להעמיד וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון כ"מ פ"ט מהלכות אישות מ"ם הר"ן ז"ל שמדבר רבי' נראה שלא פסק כר"י וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
ל' ה"ה בשלהי הלכות נחלות וכו' פי' זה לדעת רבינו דקפ"ד דלחוב שם שם	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון הרמב"ם פ"י דטוען אין מחזיקין בכנסין קטן וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון לחם משנה שם יש לתמוה על הטור ז"ל פי' קמ"ט שכתב דאם המחזיק וכו'	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון ה"ה פ"ב מהלכות מלוה ולא באו דינין אלו בבאור אלא סוף על מ"ם	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
לשון שם פ"ז מן הלוח עזתו נפרעין בלא שבועה ה"מ כדלא טפן שם	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם
ל' כ"מ שם נראה שדעת רבינו לפרש ששארצו הכו דלא לוסף עלה שם	שם	שם	שם	לשון ה"ה שם וכתבו קצת מפרשים ז"ל דאפילו ה"כ	שם	שם	שם

מפתחור לשונות הפוסקים זל

השמות ובמ"ס ברח וכו' לשונו שם פכ"ו כבר כתבתי פכ"ה לשון הרשב"א כו' לשון כסף משנה שם היינו דוקא במלוה בשטר אבל לא במלוה על פה לשון ה"ה בסכ"ו ואני אומר שאפי' מן הקבלן אינו טורפין אלא בראיה וכו' לשונו שם ולפי דברים אלו אף בערב שאינו קבלן כל שנכנס מדעת וכו' לשונו בפרק כ"א ובתב הרשב"א ז"ל ג"ל שלא בא רש"י לפרשה וכו' לשון לשון משנה על לשון הנזכר לשון הרמב"ם פרק כ"ו ע"פ מפרשו מ"ה הלכה וקדש הערב ופרע החוב וכו' לשון ה"ה שם וגם רבינו מפרש מ"ה בבריתא שאם נתב לו מלוה התקבלתי לשון הרמב"ם שם או שאמר הערב ללקוח הרשיתי לערוב וכו' לשון ה"ה בספ"ה דטוען המרש והטוען אין נזקקין להם לשון ה"ה בסכ"ו דמלוה ראיתי כתוב בשם רבינו שרירא וכו' ועיין בסוף הפרק וכו' לשון כסף משנה בפרק ה' דטוען וא"ת קשה בטענת עצמו וטוענו ודאי הא וכו' לשון לשון משנה בסוף פרק זה בקטן נפרעין מנכסיו נראה דנפרעין מיד וכו' לשון הרב המגיד בפ"א דשכירות ונראה דבריו רבינו שהרי בגמרא אמרו דלפי התקנה לשון הרמב"ם בפ"ט מהלכות מכירה שהקטין בשטר אפי' ע"ש לשונו בספ"ו מהלכות מלוה אפי' שקנו מידו שאין קנין מיד הקטן כלום לשון הרב המגיד בפרק ה' דטוען ומ"ס רב ע"א בטענת אביו כן נראה מן הסוגיא וכו' לשונו שם פרק ד' אבל יורש שטען ואמר וכו' זהו כראש"י לפי מה שפירשנו וכו' לשון כסף משנה שם נראה דבריו ה"ה דגמי שטר שכתוב בו סלעים כתב רבינו וכו' לשון הרב המגיד בפרק ב' דמלוה בתב הרשב"א ז"ל ושמעון מונה דלוה מאשתו וכו' לשונו בפכ"ב דאישות והכרת הוא שהוא ז"ל מחלק בין קונה ומקנו וכו' לשון לשון משנה שם ובעת הרשב"א יש להקשות דמאי קסיו בגמרא למ"ד לא קמה לשון הרמב"ם בפכ"ה דא"ב וכן מי שגורם את אשתו וכו' ע"ס מ"ס בפרק ו' מת"מ מי שגירש את אשתו ועשה בינו לבונה וכו' לשון כסף משנה בפרק ה' דטוען ואם כן ה"ל לשלם מטין לזאת י"ש דלא גרע וכו' לשונו בפרק נ' דשאל ודע שטוען זו שכתב רבינו שיטתו השומר וכו' לשון הרמב"ם בפ"ה דשאלה ולמה נשבע כאן בעל המקדון לפי שאין השומר וכו' לשונו שם הנע עצמו שפקיד אצלו כיון שלא זהובים ופסע בו וכו' ע"ס מ"ס פרק ד' דטוען אבל אם אמר לו כיון שלא דינרין וכו' לשון כסף משנה שם כתב עוד ה"ה ועוד הוסיף דבריו ואמר א"ת תשאל וכו' לשון הרב המגיד בפרק ה' דטוען דבר זה מוסכם מכל הפוסקים ז"ל ודקדקו כן וכו' לשונו שם ואני תמה למה לא כתב רבינו למעלה בדיו מנה י"ב לידך וכו' לשונו בפרק ו' מן לי מנה שהלויך והרי העדי' וכו' לשון כסף משנה שם לי נראה לחלק בענין אחר דהכא מייירי דיימדו אותם לעדים לשון הרמב"ם שם אפי' שהמכין עדים אינה עדות וכן המורה וכו' לשון כ"מ בפ"י דעדות ומ"ס דרך מאמץ לדבריו כלו' דאם טען שם הרב המגיד בפ"א דמכירה כו'ד האומר לעדים הוו עלי עדים שאני חייב וכו' לשון כסף משנה בריש פ"ו דטוען למד כן רבינו ז"ל מדמתן פרק זה בורר וכו' לשונו שם ודע שעל מ"ס אדם עשוי לא להשביע וכו' לשונו בפ"ז דערכין המקדים את נכסיו ואח"כ גורם את אשתו וכו' לשונו שם ו"ל דהמס דוקא תוך כדי דבור וכו' ופירוש ל' הרמב"ם לשון הרמב"ם בפרק ג' דמכירה כד"א כשהיו אותם הפטולטין וכו' ע"ס הרב המגיד וב"מ לשון ה"ה שם המקנה עבדים וקרקעות כא' החזיק בעבדים וכו' לשון הרמב"ם בפרק ב' דגנבה וכן הוגה עבדים ושטרות וקרקעות וכו' לשונו שם בפ"ו דעבדים אבל אם כתב מצי נכסיו לפלוני עבדי לשון כסף משנה בפ"י דעדות ראובן ששכר פרה וכו' בס"ט מהלכות מכירה כתב רבינו

מפתחות לשונות הפוסקים זל

[illegible]

מפתחות לשונות המסכים

טל	שס	באמדותיה וכו' ולשון הרב ז"ל שס	שער	דף	פורים בית יוסף ובעל הלבושין ז"ל
שס	שס	לשון בעל הלבושין ז"ל שס סעיף ט"ו			לשון ב"י ז"ל בסיומן ז"ל גבי והגוינים פסקו שמסדרין וכן כתב
מג	שס	לשון הטור ז"ל בא"ה סימן פ' דמקדק ועשתה מלכא	ב	א	רב אלפס וכו'
מד	שס	לשון ב"י סימן קי"א וכן אס נתן ללוח על	ב	שס	לשון ז"ל בסיומן ז"ל שס"א בכתובות שלנו שאנו
		תנאי שלא יחול עליו וכו'			כותבין שופרי מ"ח וכו'
		לשון ב"י סימן ז' א' ונראה מדבריו שפרש כפירוש הרי"ף	שס	שס	לשון הטור ז"ל בסיומן ז"ל בד"א במלוא בשטר אבל
		דף"י לפרש וכו'			אס היתה המלוא שכל הבעל וכו'
		לשון שס ורבינו רישא דמחציתין מפרשה כהרמבם	שס	שס	מחצית דבעל הלבושין מהלכות אישות סימן ס"ט
		ומה שכתב והניח וכו'	שס	שס	לה' גבית מלוא פ"ט מחצית
		לשון סי' פ"ז הכלל העולה דבשבעה דאורייתא או	שס	שס	לשון ב"י בסיומן כפ"א וכן פסק הרי"ף ז"ל וכן פסק
		בשביעת המענה וכו'	ג		הרמבם בפ"י מהלכות נחלות
		לשון שס וכתב הרי"ף ז"ל לפרק הכותב שהחייב			לשון הטור סימן ז"ח ואס בא למסכנו לא ימסכנו הוא
		שבעה שקדים ומכס וכו'	שס	ד	בעצמו וכו'
		לשון הטור ז"ל סימן פ"ז סעיף כ"ב עס סעיף			לשון סימן ז"ו ואפילו בחזק לא ימסכנו דבר
		לא וכו'	ו	ז	שעושיין בו אוכל נפש וכו'
		לשון ב"י שס ואינו יודע מה חזרה שייכא בזה וכו'			לשון שס בגין סכין של שחיטה ופרות המרכסות
		דהאי חזר וכו'	שס	שס	וכיוצא באלו וכו'
		לשון שס אבל תימה דאפילו בלא עדים ובלא			לשון סימן ק"ז כתב רב אלפס בתשובה וכו' ובסיומן
		הודאת הנטען וכו'			ס"ט נראה שדחה בספרתו על מי שהוציא כסף יד על
		לשון הטור שס ואפשר שהוא סובר דמסכין אינו	ב	כ	היתומים ול"מ"ט ובשבעין היסת וכו'
		נקרא הילך אבל לפי מה			לשון סימן ת"כ בסב"ד תגבית לנכסל ד' דברים אין
		לשון ב"י שס זה נלמד מההיא דאמרינן בהדיין	שס	יב	נותנין לחובל וכו'
		אמר רב עזר אחר שמואל			לשון ב"י סימן ק' בס"ף מציעא כתב ר"י וזה שמעין
		לשון הטור סימן פ"ח ועל שטר שכתב יסבע בעל	ג	ג	דסתם ומן ב"ד ל' יום
		השטר ויטול וכו'	שס	שס	לשון שס ופ"ט ורובה זמן למכור נכסיו היינו קרקעות וכו'
		לשון ב"י שס ולמנו מדברי התוס' דפ"ק דמציעא	שס	שס	לשון הטור סימן קע ה"ה הליקת קידם שסילקו המצרן וכו'
		שכתבתי בסמוך וכו'			לשון ב"י סי' ק"ג נראה מדבריו דכל היכא דחטרתי
		לשון שס וכתב בא"מ"ב ולאחזק שססקו דא"י	שס	שס	להניח לב"ד וכו'
		תפס לא חפיקין וכו'			לשון שס דהוקרה אין טעמו נכין בעיני דא"י מטעם דמחזין וכו'
		לשון הטור שס תבעו מנורה גדולה וסוד' לו בקטנה	שס	שס	לשון הטור בסיומן ק"ג ה"ה השומע בטעיות וכו'
		פטור אבל וכו'			ובסיומן ר"ה כתב אס לא שלם וכו'
		לשון שס כתב הרמבם תבעו במאה של מלוא וסודו לו וכו'	שס	שס	לשון ב"י סימן קצ"ו ונראה בפ"ק דבבא מציעא דמה
		לשון ב"י שס גס יס לפרשו דדוקא דה"ק אף על פי שהראש	כ	שס	דברי התוס' וכו'
		הסכים לדברי הרמבם			לשון שס ומשמע לי דהיינו בדשוייה אפוקיין אבל
		ל' הטור שס אס כמערים שפער והשיב קולם שיגמור זה	שס	שס	אי לא שוייה אפוקיין וכו'
		טענתו וכו'			לשון סימן ק"ז ודעת רבינו בסיומן ע"ב גבי מה
		לשון ב"י סימן ע"ה וכתוב בהגהות מרדכי פרק כל	שס	שס	שאמר ואס אינו סוה לשומת וכו'
		הנשבעין דוקא בעדות בע"פ			לשון הטור ס"ח כתב הרמבם הא דאין ככתב
		לשון הטור שס טענו מנה לי בידך וכו' אין לך בידי	כב	כב	אדרכתא במטלטלין וכו'
		אלא חמשים וכו'			לשון ב"י סימן ה' וזה כפי טעמו של הרמבם שהוא
		לשון סימן פ"ב בד"א שאין בו נאמנות או שהאמינו	כב	שס	נפכי טרדת המועדות
		על עצמו			לשון הטור פ"ט י"א עס מ"ס סימן ק' אבל אס יאמר
		לשון סימן ז"א ואס אותו שמעמיד על פה אומר	כד	שס	אינו רוצה לללם שהוא מסרב וכו'
		בפני נמסר השטר	שס	שס	לשון שס י"א כתב הרמבם שסם לאיס המצוי בעיר וכו'
		לשון ב"י שס ולי נראה דא"י דעדיף ע"א טפי			לשון ב"י כפי"ד ולא נהירא ונראה שאינו יכול להסתלק
		בשטר מב' עדים על פה	כה	שס	מא' למכרו וכו'
		לשון הטור שס שטר שאין חתום אלא עד אחד או			לשון ב"י ז"ל ב"ד סימן של"ד בראשיתו וכתב רבינו
		שנים וכו' עד אבל הרמבם	שס	שס	יורחם דמלקין אותו וכו'
		לשון ב"י שס פ"ז וז"ט ונעשה פסול פשוט הוא			לשון שס ואין דבריו נראים שכתב דשמתא אין לה זמן
		ומ"מ יס לדקדק וכו'	כו	שס	עד שיתודה וכו'
		לשון הטור בריש סימן ע"ט שהרי הודה בכ"ד שלא			לשון סימן ק"ה בח"מ ואס לא נודע בודאי הערעור
		פרשו פעם אחרת וכו'	שס	שס	וב"ד מסיפקים וכו'
		לשון סימן ע"ט ואין נאמן לומר פרעתי עד שיודה			לשון סימן תי"ט כשכאין להגבות לטוץ וכו' כ"כ
		בעל דינו וכו'	שס	שס	הראש בפ"ק דבבא וכו'
		לשון ב"י שס וכן דעת הרמבם ז"ל פ"ו מטוען וללא			לשון סימן ק"ג א"ל הרשבא בתשובה יס לו קרקע
		כדמשמע מדברי הרשבא	כו	שס	והוא אמוד שים לי מעות
		לשון סימן טל ומשמע מדבריהם שאס יס פסק דין בידו וכו'			לשון סימן של"ו ומדברי רש"י ז"ל נראה שחולק על זה שכתב
		לשון סימן ע"ט ומ"ס רבינו אפילו אס עד אחד	כח	שס	דכי לא אמר וכו'
		מכחישו ק"ל דאס מכחישו וכו'			לשון הטור סימן ק"ב י"א דבעדות אין צריך ליתנה
		לשון הטור ריש סימן פ"א וכתב הרמ"ה והוא דלא	שס	שס	לי בזולא דהשתא וכו'
		אמו שהדי בתר הכי וכו'			לשון סימן ק"ז כסס רבינו יונה ובסיומן תי"ט כתב
		ל' ב"י סי' ס"ט יס לתמוה דאדרב' כיון דמדאורייתא לא הוה בעיקר וס' יב	כט	שס	מה המזין קודם ששלם וכו'
		לשון סימן פ"א עכשו שאומר שפרע אפשר שהוא נאמן ויטבע			לשון סימן ק"ח וכתב הרמבם דוקא שכתב חתם
		היסת	שס	שס	שיבנו מעלית או מביטות
		לשון שס סימן ס"ט ותמהני על מה שכתב בעל התרומות			לשון סימן ק"ז ואס אין בעל חוב יכול לטרוף מן
		שאס אין כתב ידו	ל	שס	הלקוחות כגון שמכרן וכו'
		לשון שס כתב רבינו ירוחם ב"י מ"ז ואס התמים			לשון בעל הלבושין ז"ל סימן ק' טכולן באין וגובין מן
		עדים אחס חתומתו וכו'	לד	שס	העידות שבידו וכו'
		לשון שס כתב בעל התרומות דמסתברא כסברא			לשון הטור סימן ק"ח אבל אס אין יכולין לטעון
		ראשונה דמהימן במבו וכו'	לה	שס	להס שהסיר כגון וכו'
		לשון שס ומהר"ר אליה מורח ז"ל בתשובה חלק ע"ז וכו'			לשון סימן ז"ט וכן אס נראה לו ממון וכו' ובסיומן
		ל' בטור א"ה סימן ק"ג י"ט ש"ר ז"ל דאלמנה נמי אס נפאת	שס	שס	קא כתב ואס יס לו מעות וכו'
		ל' במ"מ סי' ק"ו וכתב עוד בתשובה וכו' ואפי' אחר שדה זו יטעון			לשון בא"ה סימן ז' וכן פי' ר"י דרביין בשדה שהכניסה
		ל' ב"י סי' ק"ן ומיהו כתב ה"ר יונה וכו' ע"א אי חזל בשיטת הראב"ד	לח	שס	לו שים משלה וכו'
		לשון			לשון ז"ל במ"מ סימן ז' ול"מ נכחי מלוג שהס

מפתחות לשונות הפוסקים זל

ז

שער	דף	ל' הטור ז"א ואם לא נתן ב"ה לחנוני קצב כמה וכו'	שער	דף	לשון הטור שם אבל כנגד היתומים שאין להם טענת
שם	פב	ל'ה לא הוציא בזה אחר זה מבין לו שניהם וכו'	שם	פב	בריא נוטל בלא שבויה
שם	עב	לשוננו סי' ל' ואעפ"י שאין צריך דרישה ומקרה וכו'	שם	עב	לשוננו סימן ט"ס אבל אם אכלום בין בחיי האב בין
שם	עב	לשוננו סימן ע"ד ואפילו הלוינו בסיבוב ואמר לו לזה אני	שם	עב	אחריו מותר וכו'
שם	עב	רוצה לזאת וכו'	שם	עב	לשון ב"י סימן ק"י ומה שכתב א"ו שהוציא שטר
שם	פג	לשון ב"י סימן כ' אין הכונה שצריך שיפא כתיב באותו לשון וכו'	שם	פג	מקויים בעל התרומות בשע"ד
שם	עב	לשוננו סימן קכט ומ"ה הראש וגם במקום הנתינה וכו' כ"ל דלרבותא	שם	עב	לשוננו סימן כ' ודברי רבינו נוטין לזה שכתב לפי
שם	עב	לשון הטור אכן העור סי' קכ"ט במה דברים אמורים לכתחלה אבל	שם	עב	שהיה ר' ירמיה רוצה
שם	עב	כדיעבד וכו'	שם	עב	לשוננו סי' ק"כ והא קרי ל' מקיימת שטר שלא בפני בע"ד
שם	עב	לשוננו סימן מ"ט היו שנים בעיר ששמותיהם שוים כא'	שם	עב	ל' סי' ק"ח כמדומה בעיני שדין זה כמעט גמר' פסוטה היא וכו'
שם	עב	יוסף בן שמעון וכו'	שם	עב	לשוננו שם נראה דה"ה אם קדמו היתומים ותפסו
שם	עב	ל' ב' י"ט תמיה' לי מילת' שרבי' נמשך אחר סברת הראש	שם	עב	אין מוציאין מידם וכן וכו'
שם	עב	לשוננו שם לא ילעמי למה לא הבין רבינו דברי הרמב"ם שהרי דין וכו'	שם	עב	לשוננו שם ומ"ה בין אם הוא ערב וכו' וז"ל בעל
שם	עב	ל' הטור שם ונמצא אצל המלוה סובר מקויים ששטר של יוסף וכו'	שם	עב	התרומות בשע"ד
שם	עב	לשון ב"י שם כל שהוא כותב כן יש לחוש שמה הערים לכתוב כן וכו'	שם	עב	לשון הטור שם אם טענו יורשי הלוא אבינו אחר
שם	עב	לשוננו שם ושם מע' דלהראש ל"ה יתבי' וזו וזה דר' כתבי או וזה דר' יתבי' ל' שם	שם	עב	לשון ב"י שם ול"ה לטענת יתומי' קטנים לאו טענה
שם	עב	לשון הטור שם ואם זמן הסטר שמוציא שמעון על ראובן	שם	עב	הוא כלל וכו'
שם	עב	היה קודם וכו'	שם	עב	לשון הטור שם אבל כשטענים עם יורשי הלוא
שם	עב	לשון בית יוסף סוף סימן פ"ה נראה לי שמה שהצריך	שם	עב	צריכין ג' וכו'
שם	עב	שמה מלוה שלו קודמת וכו'	שם	עב	לשון ב"י סימן קכ"ז ולכאורה משמע דהיינו דוקא
שם	עב	לשוננו סימן ק"ל וכתב הרמב"ם ד' א' שאמר לו הלוא	שם	עב	שאומר שפרע' ל' וכו'
שם	עב	לשון הטור ש"ס קכ"ט והרמב"ם כתב דהא דאמרינן וכו' ול' ב"י שם	שם	עב	לשוננו סימן פ"ט ואדרבא טענת הראב"ד מה שכתב
שם	עב	לשוננו שם מן קכ"ח ואין הערב גובה מהלוא עד וכו'	שם	עב	שהסכים וכו'
שם	עב	לשוננו שם ואפילו שחתמו קודם חתימת עדים דוקא	שם	עב	לשוננו סימן ת"י כלות' שאם יש בו נאמנות אין הלוא
שם	עב	שכתב פלוני לזה וכו'	שם	עב	ובל' ליתר אמתה הוא
שם	עב	לשון בית יוסף סימן רל"ה ועוד י"ל דפ"ל להרמב"ם ז"ל	שם	עב	לשוננו סימן פ"ב כגון שטר אמתה כלומר שאומר
שם	עב	דכי תניא במדבר ואינו וכו'	שם	עב	לכתבו וכו' עד פ' ב' דכתובות
שם	עב	לשון הטור שם מי שהוא תרש ונושא ונותן יפה ומבין כשהם	שם	עב	לשוננו שם וז"ל דהיינו עובד דפר' חזקת הבתים וכו'
שם	עב	מלכרוס וכו'	שם	עב	לשון הטור ז"ל סימן כ"ח כיון שהודה שמדמי השור
שם	עב	לשון ב"י בח"ה סימן ז"ג ורבי' ירוחם חולק עליו	שם	עב	היה המוב
שם	עב	לשון הטור שם סימן קי' ח כתב תשובת הראש ז"ל על אשה	שם	עב	לשון הרב ב"י סימן פ"ג בשם הר' יטבא שגשאל על
שם	עב	שמהלכת כתובתה וכו' וכחשן משפט סימן תכ"ד הביא	שם	עב	ראובן שקב' מעות וכו'
שם	עב	בסמ"ח דבריו שפסקי' דכראין כסמרי אהדדו	שם	עב	לשוננו סימן פ"ב יש לתמוה שמדברי הראש ז"ל לא
שם	עב	לשוננו באבן העזר סי' ז' ואפ"י הכי כתב בשם ר' האי	שם	עב	משמע דין זה
שם	עב	וכי דברי הרב בבית יוסף	שם	עב	לשון הטור שם וסימן י"ו ראה הדין זכות לא' מהם
שם	עב	ל' חזן המשפט סימן כ"ו ה"כ חייב שאין המו"ב על טענת	שם	עב	וז"ד חפץ לאמרה וכו'
שם	עב	קט וכו'	שם	עב	לשון ב"י סי' ע"ה ודעת תלמודי' הרשב"א בהרש"ם ז"ל וכו'
שם	עב	לשון בית יוסף סימן ז"ב ומה שכתב רבינו דל' בשיש	שם	עב	לשוננו סימן פ"ב הכל דברי ש"ה בשער כ"ה אלא שיש
שם	עב	עדים וכו' כלומר שש"ה הלך וכו'	שם	עב	קוטר כלשון רבינו
שם	עב	לשון הטור סימן ע"ה ונראה שהוא מחלק בין אם העד	שם	עב	לשון הטור סימן ת"י העדים שאין כתב ידם יוצא
שם	עב	לפנינו אם לא וכו'	שם	עב	תקום אחר וכו'
שם	עב	לשוננו באבן העזר סימן כ' המגרש את אשתו ונשאת לאחר	שם	עב	לשון פב"י ז"ל סימן כ"ט על ב' תשובות שהביא בשם
שם	עב	וגרסה חזרת וכו' עם מה שכתב בורה	שם	עב	הרשב"א ז"ל
שם	עב	ל' עה סימן של"ד מי שגירש את אשתו וכו'	שם	עב	לשון הטור ש"ס מ"ו וס' פ"ד ע"ה עד א' פוטור' מן
שם	עב	לשוננו סימן פ"ה הא דלא אמרינן בשבועה הבאה על	שם	עב	השבועה ודברי הרב
שם	עב	ידי גבול וכו' וא' ל' כתב וכו' וכו'	שם	עב	לשוננו סימן ע"ה ולענין פוטור' אם מועיל כשכח
שם	עב	לשוננו סימן רכ"ג אם טענו שדה גדולה בעומרים ועבד גדול בכפומי שם	שם	עב	לגבות מלקוחות
שם	עב	לשוננו סימן ע"ה טענו שניהם שפס' כגון שטענו הלוי' וכו'	שם	עב	לשוננו סימן ת"ה אבל אם הפקידו המלוה אצל א'
שם	עב	לשוננו שם וכן אם אומר לחבירו נתתי' לי מנה מפני שהודת וכו'	שם	עב	אעפ"י שיוצא
שם	עב	לשוננו סימן ט' אבל אם שניהם הפקידו לו זה בפני זה	שם	עב	לשוננו סימן פ"ה וסובר רבינו דאע"ג דפירש רש"י
שם	עב	ובעל הבית תובעו וכו' וכו'	שם	עב	ז"ל מחלקת וכו'
שם	עב	לשוננו שם ותמיהו על רבינו שרצה להסכים דברי הרמב"ם עם הרי"ף ז"ל שם	שם	עב	לשון הטור סימן כ' אבל אם אינם עמו ואח"כ באו
שם	עב	לשוננו סימן לב' דאי לא טעון שיסבע לו שנתכוין להשקות וכו'	שם	עב	לו עדום תמיה'
שם	עב	לשוננו שם וז' נראה שאין חלוק בין שני הפירושים דלדברי שניהם	שם	עב	לשון ב"י סימן ע"ה דמתני' בכל גוונא היא וכו' וכן
שם	עב	לשוננו שם שער' וסבבי ליהוי פלך שהדי' אחר ליה בנימותא וכו'	שם	עב	דנמצא לא חלקו
שם	עב	ל' הטור סימן רנ"ה אם כמיוצר דבריו בלשון צוהה כו'	שם	עב	לשוננו שם הוא הסבר' שכתב ה"ה בשם הרשב"א ז"ל
שם	עב	לשון בית יוסף סימן פ"ה והיינו מ"ה בסיומן ל"ב דלא	שם	עב	לשוננו סי' ע"ד ימ' מ' דברים אלו הפך תשוב' הראש ז"ל
שם	עב	אמרינן מטעה אני בד'	שם	עב	ל' ס' מ"ב והרמב"ם כתב בפ"ו מהל' איסות תקנו חז"ל
שם	עב	לשוננו ש"ס שם ויש לתמוה על מ"ה הראב"ד ושב' עכשו	שם	עב	לשון הטור ז"ל סימן פ"ה בד"ה דמחני פוטור' סתם וכו' ולשוננו
שם	עב	לשוננו סימן ע"ט ומתוך מה שכתבתי יתבאר לך שאין דברי רבינו	שם	עב	בא' סי' י"ה
שם	עב	לשון הטור סימן קי' ואפילו ידע הלוקח שעשה	שם	עב	ל' ב"י סי' כ"ו לא ידעתי למה כתב שברא ז' בשם ו"ה שלפי דעתי וכו'
שם	עב	אפיתוקי וכו' ויש מ"ה סימן ק"ה אבל מטעמים	שם	עב	ל' שם וכן כתב ר' ירוחם בנש"ו ח' וכתב שם יש מי שחילק וכו'
שם	עב	אין גיב' אפילו היו בידו וכו' וכו'	שם	עב	ל' ריש סי' רנ"ג ומתפא' משמע בזה ד' דם' ל' לגמר' דהא דר' יוכי'
שם	עב	לשון בית יוסף סימן קי' נראה לי דלאו למימרא דכי	שם	עב	ל' הטור סי' קפ"ו מ"ה ע"י שליח כגון ששלח הנותן שלוחו לנפקד
שם	עב	כתב בשעבוד מטלטלין מעבדו	שם	עב	לשוננו שם ואם אינו יכול לברר הטענו' כתב בעל ה'ת' אם המחה
שם	עב	ל' סימן מ"ב ודע שבטורות שלנו שנהגו לכתוב דלא כאסמכתא	שם	עב	לשון ב"י שם וז' דברי דין זה הוא אליבא דהריף לא אליבא
שם	עב	לשון הטור סימן ר"ב בחזק' בקרקעות אם העבדים	שם	עב	דהראש
שם	עב	בתוכו וכו' עם לשון ה"ה	שם	עב	ל' סי' ס"י ואם כתב לו שטר מכירה קני לך וכו'
שם	עב	לשון הטור סימן קכ"ב היתה הקרקע צחית סלע וכו'	שם	עב	ל' הטור סי' ר' ושאני' יכול למחול וכו' כ' הרמב"ם וכו'
שם	עב	לשון הטור סימן רע"ה ויש שהוא חזקה בלוקח ואינה חזקה וכו'	שם	עב	ל' סי' צ"ה וק"ר ישעיה כתב מתני' איירי דלא אמ' לפועל
שם	עב	לשון ב"י סי' קי"ז כן נראה מדברי ב' התרומות במ"ד שכתב	שם	עב	ל' סי' פנ"ג והרמב"ם כתב שהפועל צריכ' לישבע
שם	עב	הא למה וכו'	שם	עב	ל' סי' קנ"ה אם אין פסולות צריך לישבע כגון שהתמלך כו'
שם	עב	לשוננו ולשון הטור ז"ל כן כתבו התוספות שם אהא דאמרינן אי דאית	שם	עב	ל' ב"י סי' קכ"ה ויש לתמוה עליו דבשלמא כשהוא שליח
שם	עב	לשון הטור סימן קכ"ג אם ירד המלוה לנכסו לזה והחזיק בהם וכו'	שם	עב	ל' ב"י סי' קכ"ה ויש לתמוה עליו דבשלמא כשהוא שליח

מפתחות לשונות הפוסקים זל

לשון ב"י סי' ק"י צמ"ט ו"א שלטנא וכו' סברא זו עלתה על דעת כ"ת שם קצו עב
לשון סימן כ"ו הנותן מתנה דבר שאינו מצוי אצלו דברים
בדורים
לשון הטור סימן ק"ב אבל לפי סברא אחר תגס בכאן
לעולם ספק
לשון בית יוסף סימן ק"ד מחדש ה' ואם באו שניהם
כאחד לגבות וכו'
לשון בית יוסף באבן העזר סימן צ"ב ואפשר דלא
השוה רש"י ז"ל דין נז"ב כו'
לשון הטור ונראה לי שאם מפדו קרקע שתייכים לשלם
ולא מתעם וכו'
לשון סימן ע"ז אבל הרמב"ם ז"ל כתב שנים שלוו וכו'
ובסי' קלב כתב ז"ל כתב הרמב"ם שנים שערבו לא'
לשון ב"י שם והראש כתב שאבי העזרי סבר בבב' העשור
לשונו שם בתם מורי הרב הגדול הר"י בירב זלה"ה בתשו' וכו'
לשונו שם ודע דבדיונים אלו לא שאל לן בין אם לוו בשל פה
סהריו וכו'
לשון הטור סימן קנ"ב לפיכך אם השותף טען ע"ז
וכו' ובסי' קע"ז ז"ל בד"א שאל נתמני השותף מתוך טענותיו
ל' סימן קכ"ב ואם סברא כדברי הרמב"ם דאיכפת וכו' ול' הרב שם
לשונו סוף סימן ע"ז ונראה שהמילוק בין שני הדיונים
הוא שבדיון הראשון וכו'
לשונו סימן ס"ז וכתב ב"מ כ"א והרי ק"ז ל' לא הביא
אחד מן הלשונות וכו'
לשונו שם תבעו ובסר וכו' כן כתב הרמב"ם ז"ל בסי'
השוכר וכן כתב הר"ן ז"ל וכו'
ל' שם ולכאורה משמע דבתרי שני דהלכה כרב נחמן דבינו וכו'
לשונו שם תנן בפרק בתרא דשביעית וכו' ולא ידעתי
למה השמיט רבינו דין זה
פ"ט לטור ז"ל שלא הביא שם ההוא דליתומים על
נכסיו אפסטרופוסים
ל' שם וכן אם אימר המלוה תנאי היה כינינו שלא פסמטנו וכו'
לשונו בטו' יורה דעה סימן קס"א והרמב"ם כתב דאפי'
בפחות משה פריטה וכו'
לשונו שם שטר שיש בו רבית בין של תורה בין של
וכו' ולשון יוסף ז"ל
לשון בית יוסף שם ודע שכתבו התו' וכו' אלא
דמסיימיה בה הגהות לפי וכו'
ל' בריס סי' קס"ט וכן אם העמידו אצל הגוי וכו' וגם הרמב"ם וכו'
ל' ב"ה סי' ר"ז וכל היכא שלא קנה וכו' דהא אחריון
פשיט וכו'
לשונו שם נמצא רב' היכא שלא קנה הסדה וכו'
ולמה שאתרו תלמידיו וכו'
ע"ע לטור ז"ל בריס סימן קנ"ט בטור' יורה דעה שלא
הביא אלא טעם אחד להיתר הלואית הע"א כרבות
ל' בשלמי הלכות רבית אבל באינש אמרינא דלא אתחזק בהאי וכו'
לשונו ולשון בית יוסף שם בריס הסימן ולא כל שכתב
אלא רואין אדם שטלטל ואין לו וכו'
ל' בית יוסף שם ולענין מותן עסק וכו' וכן נראה דעת
רבינו שכתב וכו'
ל' שם הנותן עיסקא לחבירו וכו' וכתב ר"י בת"ד שאם כתב וכו'
לשון הטור בב"י סימן ק"ס ואפי' הלוא נותן לו יותר
מדעתה ע"ס מה שאמר בחשן המשפט סימן רל"ב
וה"ה לכל המקלל מעות מחברו וכו'
ל' שם וגם הרמב"ם ז"ל כתב להיתר וכו' והרמב"ם אסר אפי' בפסח
ל' ב"י שם ובס' סימן קצ"ז ואפשר דמתנה מרובה אפי' וכו'
ל' שם ויש לדקדק לדברי האוסרים אפילו בסתם היכא שפי' וכו'
לשונו שם ואפי' רבות בדברים נמי אסור כו' ואפ"י שכתב ב"ה וכו'
ל' שם ולא יאמר המלוה ללוה הודיעני אם בא בו' אך הרמב"ם וכו'
לשונו סימן קס"ג במה דברים אמורים בשפדע ל' לבסוף
המנה וכו' ותלמודא וכו'
ל' סי' קס"ז ומ"א אם אמר ללוה הלוי כו' דעת רבינו לחלק
ל' שם ובחזק דקיימא לאגרא וכו' משמע דור בדרך בני אדם וכו'
ל' הטור שם ומיהו דוקא שאמר לו כ' בשעה שמרויח וכו' וב"י
לשון ב"י שם ובהלואה ודר בספר וכו' ודעת הראב"ד בפרק ו'
לשון הטור סימן קע"ז אבל אסר לו' הלוי מנה להתעסק בחנות וכו'
לשון ב"י המעבד דמי שכירות חכרו ותובעו מה שהיה יכול וכו'
ל' הטור סימן קע"ג שומרי השדות שבעלי השדה
חייבין ליתן להם
ל' שם י"א שחמר אפילו במפרש' אם אקדים לך
לא אתן אלא וכו'
ל' ב"י סי' ס"ט ודוקא במכר מיעט וכו' וכתב בהגהת אשרי וכו'
לשונו בחשן המשפט סי' רלב וב' ואם ע"ס במתן כו'

מפתחות לשונות המכונים

לכ"ד	שם	רעט עב	שער דף	לשון סימן ר"ג אם לא הפסוק בין אחד לחברו אלף	שער דף	שם	שם
ל' סימן ק"ג ירד לתב' בתורת משכבו' כו' וכתב ב' וכולי	שם	שם	שם	חלק קזה לפלוני	שם	שם	שם
לשון הטור שם וכתב ה"ר יונה ז"ל דלא הוי מצו להוציא כולי	שם	שם	שם	לשון ולשון בית יוסף בא"ה סימן קפ"ז ואם הקדים	שם	שם	שם
לשון ב"י סימן ז' כתב רבי' האי אלף הפסוק נשבע	שם	שם	שם	הזמן פסול ומ' תגמל ביום כו'	שם	שם	שם
וכפטר כתב וכולי	שם	שם	שם	לשון הטור סימן ח"ג ואם אין כתוב בו דאקני פסול	שם	שם	שם
לשונם סימן שס"ז ולא נהירא לא"ה הראש דכיון שהוא	שם	שם	שם	לשון בא"ה סימן ז' היתה עליה מלה על פה קודם	שם	שם	שם
אומר וכולי שם	שם	שם	שם	שנשאת וכו'	שם	שם	שם
לשון הטור סימן שס"ז בד"ה בגנב שאינו מפורסם וכו'	שם	שם	שם	לשון ב"י סי' רנ"ו בחפז משפט נשאל הרשב"א ז"ל על ראובן	שם	שם	שם
עם מ' ש' בסימן שס"ט הלוקח מן הגולן מטלטלין לפני יאוש וכו'	שם	שם	שם	שם לו שני בתים וכולי	שם	שם	שם
לשון ב"י סימן שס"ג והר"י פתב' שקנה לגמרי כו' כן נר' כו'	שם	שם	שם	לשון בא"ה סי' ק"ט ומדברי בעל העטרה משמע וכולי	שם	שם	שם
לשון בריש סימן ס' וממ"ס הרא"ה בתשובה כבר נהגו וכולי	שם	שם	שם	ל' הטור סי' קר אבל רב אלפס כתב וכו' ולזה הסכים א"ה הראש ז"ל	שם	שם	שם
לשון בסוף ע"ב ומה שהכריע רבי' שהדין עם המחזיק וכולי	שם	שם	שם	עם מ' ש' בסימן רע' ח' ונפקא מינה שאם שאר הורפים קטנים וכולי	שם	שם	שם
לשון בסימן קנ"ז וכתב ה"ה בפ"ה מהלכות שכנים וכולי	שם	שם	שם	לשון בריש סי' ק"ז מזה על היתומים וכו' עם מ' ש' בסי' רע"ח	שם	שם	שם
ומדברי הראש	שם	שם	שם	וכתב הרשב"א ז"ל על דבריו וכולי ודברי ה"ה פ"ה דמלוה	שם	שם	שם
לשון הטור שם הן של טהרה אפילו נפל כלו לרשות אחד תפן	שם	שם	שם	לשון בא"ה סי' פ"ה ופירש רש"י שאפילו אם טהרה	שם	שם	שם
לשון בית יוסף סימן ע"ב כתב רבינו ירושם ג"כ מ"ב	שם	שם	שם	מצוה לכתבם	שם	שם	שם
דהוא הדין למעוה שהלוח ישראל לנכרי	שם	שם	שם	לשון ב"י שם נראה שאין פ"ה כפ"ד דרבי' דכיון דסיים	שם	שם	שם
לשון הטור ז"ל סימן ק"ב קרוב לפלוני ונאכדו חייב	שם	שם	שם	ואמר וכולי	שם	שם	שם
דמשמח זרוע ושמור	שם	שם	שם	לשון הטור סי' רצ"ג בח"מ מתנת שכיב מרע כיוצא	שם	שם	שם
ל"ה ואם א"ל זרוע לי מבי בנור' גטין אז יש לו דין גט	שם	שם	שם	וכולי כתב ה"ר יונה וכולי	שם	שם	שם
לשון ב"י סימן פ"ג כתב הרי"ט בא"ה בתשוב' שנשאל	שם	שם	שם	לשון ב"י סימן ק"ז ואפשר שדברי רבי' מנחם הם בתר	שם	שם	שם
על ראובן שקבל וכו'	שם	שם	שם	מקנת רבנן בתראי	שם	שם	שם
ל' הטור סי' קכ"ה ואפילו לא אחר לשלוח אחר לפ' כולי עם מ' ש'	שם	שם	שם	לשון סימן ק"ד ואם יש מלוה בשטר ומלוה ע"פ	שם	שם	שם
בסי' שם ז"ל וכן לבטל של נזול ולא ליד שלוחו	שם	שם	שם	לשון ב"י סי' קנ"ז נר' מדבריו וכו' וכתב הרא"ה ז"ל	שם	שם	שם
ל' ב"י שם פתב' הר"ק בנור' וכולי ואפשר' שכתב רבי'	שם	שם	שם	לשון סי' רצ"ה ואף על גב שלא הזכיר קנין ע"כ	שם	שם	שם
ל"ה ומ"ס בשם הראש"ד ובמקום שאין מנהג ידוע וכולי	שם	שם	שם	בקנין הוא וכולי	שם	שם	שם
לשונם שם בסי' כתב הרמב"ם שלח המלוה שלוחו ללוה	שם	שם	שם	לשון סי' פ"ה כ"ד נראה לי הפעם לפי שכתבנו	שם	שם	שם
לב"י ברי' סי' קכ"ג וכתב' התוספות כולי ומתים' דאפילו אין בידו גם	שם	שם	שם	השטר ליד שמעון זכה	שם	שם	שם
לשון סימן קכ"ה התרשה את חברו וכולי ע"ש ומ"ס והרמ"ה וכולי	שם	שם	שם	לשון סי' רכ"ה נראה לי שאין זו טענה * דהא גם	שם	שם	שם
לשון סימן קכ"ג ימעה מ' ש' אין כותבין הרשאה ללא לתובע וכולי	שם	שם	שם	בכתוב נכסים לאחר שלשים יום	שם	שם	שם
לשון הטור שם וכשם שיכול לקנות השטר בכתובה ומסירה וכולי	שם	שם	שם	לשון סימן ר"ז ויש לדקדק דכיון דקיימא לן אסמכתא	שם	שם	שם
לשון ב"י סימן קכ"ב ומשמע לרבינו ז"ל דכיון שהקנה לו וכולי	שם	שם	שם	לא קניא הדין כן גט וכולי	שם	שם	שם
לשון שם ואם מת המורשה וכולי הנה נראה לפי פירוש הראש ז"ל וכולי	שם	שם	שם	לשון סי' פ"ה כתב הרמב"ם המחייב עצמו בדבר שאינו קצוב	שם	שם	שם
לשון סימן קכ"ג יכול אלס לרשות נשים יצבדים וכולי	שם	שם	שם	לשון בית יוסף סי' ר"ה ודע שהתוספות כתבו בזה	שם	שם	שם
לשון סימן פ"ה ראובן טהרה תנה וכו' ומשמע דכשלא הגיע וכולי	שם	שם	שם	שהיה נשוי פי לשון וכולי	שם	שם	שם
לשון שם מת שמעון וכולי הם דברי בעל התרומות ז"ל	שם	שם	שם	לשון סי' פ"ה מתש"ב ז' יש להוכיח שהוא מולק על	שם	שם	שם
בשם פ"ה ומה שכתב וכולי	שם	שם	שם	הריקאנאטי ז"ל	שם	שם	שם
לשון בעל הלבושים ז"ל אם מת שמעון ונשארו יורשו וטוען לו וכולי	שם	שם	שם	לשון באבן העזר סימן ע"ב וכתבו התוספות והראש	שם	שם	שם
לשון הטור סימן ס"ו כתב הראש"ד ז"ל שקנה מחליפין	שם	שם	שם	והר"ז ז"ל בשם רש"ם וכולי	שם	שם	שם
הם במקום וכו'	שם	שם	שם	לשון הטור שם סימן ס' והרמ"ה כתב דוקא אם בא	שם	שם	שם
לשון ב"י שם וזריך לפת' טעם למה כתב רבינו סברא	שם	שם	שם	המשלח וכולי	שם	שם	שם
הראשונה וכו'	שם	שם	שם	לשון שם ס"פ ואינו זריך להחזיר הכל וכולי ולשון	שם	שם	שם
לשון שם ולי נראה דאף לסברא הראשונה נמי דינא	שם	שם	שם	בית יוסף שם	שם	שם	שם
הבי כיון דאיתיה בעולם	שם	שם	שם	לשון ב"י סי' ז' ולענין פלוגתא דרפרס ורב אחא כתב הראש"ד סו' שנו	שם	שם	שם
ל"ה שם אחר נכסו לפלוני וכו' וכן נרא' שהו' דעת הראש	שם	שם	שם	לשון הטור סימן ל' ויש עוד דרך אחרת להעלות המחבולות	שם	שם	שם
וכו' וכתב הרשב"א וכו'	שם	שם	שם	ל' ב"י שם ונראה לי דמכאש' דנקט רש"י ז"ל לא דוקא שאין זה	שם	שם	שם
לשון שם ובע' התרומות ז"ל דמפרש כרס' ואינו לומד תכאף וכו'	שם	שם	שם	לשון סי' ק"ה ויש לדקדק בלשון רבי' שכתב אעפ"י	שם	שם	שם
לשון שם ומה שכתב רבינו אבל במקום ב"ה נראה שטעמו הוא	שם	שם	שם	שלא תפס וכולי	שם	שם	שם
משום וכולי	שם	שם	שם	לשון נראה לי שהכי פ' וישו נתנו לאחר אגב	שם	שם	שם
לשון שם וכן נמי אם הלוח קיים פרק המוכר עד	שם	שם	שם	קרקע אי בק"ס וכולי	שם	שם	שם
ולמד משם רבינו וכו'	שם	שם	שם	לשון סי' ס"ט כתב הרשב"א ז"ל כל שטרי חקק	שם	שם	שם
לשון ולשון הטור ז"ל סימן ס"ב וכתב הרמב"ם דוקא	שם	שם	שם	וממכר וכולי	שם	שם	שם
באחים דשמטי וכולי	שם	שם	שם	לשון שם אפשר לפרשו דהבי קאמר בהדיאטו' אפ"י	שם	שם	שם
לשון סימן ס' הקונה קרקע על שם בנו קטן וכולי	שם	שם	שם	שראו וכולי	שם	שם	שם
בהר"ה סי' ק"ד	שם	שם	שם	ל' הטור סימן מכ ואם אפשר לתלות המחק וכולי	שם	שם	שם
לשון סימן ס"ב ובהגהות בפרק הנזכר כתבו בשם	שם	שם	שם	ול' בית יוסף	שם	שם	שם
ראובן ראה בעדים וכולי	שם	שם	שם	לשון סי' ע"ה וכן כתב א"ה הראש בתשובת שאלת	שם	שם	שם
לשון הטור סימן ס' ה' מצינו או יותר ברופין	שם	שם	שם	ראובן משכנן וכולי	שם	שם	שם
זה על זה וכולי ודעת הרמב"ם ודברי הרב	שם	שם	שם		שם	שם	שם
לשון ב"י שם ודע שכתב הרמב"ם ז' פרק י"ח דאבלה היה גלוח א' וכו'	שם	שם	שם		שם	שם	שם
ל' סימן נ"ה ומ"ס ומתיב שבועות התורה לכתוב פשוט וכולי	שם	שם	שם		שם	שם	שם
לשון בסוף סימן פ"ה וכתב הרב המגיד בפ"ה מהל' מלוה	שם	שם	שם		שם	שם	שם
בשם הראש"ה	שם	שם	שם		שם	שם	שם
לשון הטור סימן נ"ה שלם שהושלם בידו שטר לזמן ידוע	שם	שם	שם		שם	שם	שם
לשון שלח סימן ס' ה' אפילו שהחייב מודה שהמלוה הפקידו וכו'	שם	שם	שם		שם	שם	שם
ל"ה אם אין השטר בידו ואין עד' בשטר אינו כלום	שם	שם	שם		שם	שם	שם
לשון ב"י שם ומ"ס ואפילו אין עליו עדים וכולי וק"ל	שם	שם	שם		שם	שם	שם
אם השלם אחר וכולי	שם	שם	שם		שם	שם	שם
לשון הטור ז"ל שם על השטר שנמצא כתוב עליו מכתובת יד המת	שם	שם	שם		שם	שם	שם
לשון ב"י סימן מה ואם אין שום מטבע מפורש וכולי	שם	שם	שם		שם	שם	שם
ולא ידעתי למה	שם	שם	שם		שם	שם	שם
ל' הטור סי' קי"ג אין ב"ה טורף מן הלוקחות כו' עם מ' ש'	שם	שם	שם		שם	שם	שם
במ"ר ר"ה וי"ר שנתן להם קרקע או שבטו קרקע כולי	שם	שם	שם		שם	שם	שם

הרמב"ם * הרשב"א * הר"ה * הר"ה * רבי' האי *

א

שם ד עב

א 7 יב עב

שם יו עב

ד כח עב

שם ל עב

השנה

מפתחות לשונות הפוסקים זר

שער	דף	השגתו שם שחט את הפרה ופילקה וכו'	שם	שם	עב
שם	לח	השגתו שם ובדברים כלבד היא נדחית וכו' א"ל	שם	שם	שם
	לו	דבריו פותרים			
	לז	השגתו בפ"ג דעבדים חלך שגור וכו' לא נאמרו			
	מו	דברים הללו			
ו	מו	תשובת הרשב"א בסיומן תתצ"א ושמיט' שהביא הרב בב"י בשור' י"ד בסיומן ק"ס ז"ל	מו	רמ	עב
שם	עב	לא יחזור ויקחנו וכו' ובס' קע"ז ז"ל כתב בעל התרומות במ"ג ישראל שהלכה	שם	שם	רמא
שם	עב	למכרו מנה וכו' תשובתו הביאה הרב' שם בריש סי' קע"ד ובתשובה			
שם	עב	אחרת וכו' תשובתו בסיומן תרצ"א כתבת שהורגלו שם לכתוב	שם	רמב	עב
שם	כ	בשטריו הביאה וכו' השגתו הראב"ד בפ"ה מהלכות טוען טעני ענכיס	שם	רמט	שמו
שם	שם	וכו' א"ל המחבר פוסק תשובת הרשב"א ז"ל הביאה הרב בב"י סיומן קפ"ב	שם	שם	שם
שם	עב	שאלת קהל שהורגו למעו' לשון הרמב"ן ז"ל בריש מציעא זה אינו דכולהו אינסי	שם	שם	שם
שם	עב	לאו האי דינא גמלרי השגת הראב"ד בפ"ג דגולה המוטף משכון וכו' ועיד הרי פירש	שם	שם	שם
שם	עב	השגתו בפ"ג דשלוחין היתה לו מלוה ביד אחר אינו יכול וכו' לשון הרשב"א סיומן אלף קכ"ב וכל מוכח בב"ק בשור' שנגמ' ד' וה' נא	שם	שם	שם
שם	עב	לשון סי' תתקפ"ד תדע שאף במקדון שיכול לומר נאנשו וכו' לשון סי' תתק"ח וכו' וכו' שאלת כל נכסי כאלו פירש	שם	שם	שם
שם	עב	לו הן וכל שעבדים השגת הראב"ד בפ"י דזכו' לפי' הירש עדין שטר זה וכו' השגת בפ"י דמוכר ומזיק הכהנים שפגלו את	שם	שם	שם
שם	עב	הזכר במזיד וכו' לשון הרמב"ן ז"ל בהאשה נקנית בספר הללמות	שם	שם	שם
שם	עב	ותמה על רש"י שפירש לא מתנו לכתב שכל פתנו חכמים כתיבה לדבר וכו' השג' הראב"ד בפ"י דמכירה ודברים אלו וכו' עד שטר' בהן	שם	שם	שם
שם	עב	תשובת הרשב"א ז"ל הביאה הרב סיומן ר"י מ' שקנו ממנו בעדים שימכור ביתו וכו' ע"מ מ"ס סי' אלף	שם	שם	שם
שם	עב	ל"ג ודברי הרב המחבר ס' תורת אמת תשובת הראב"ד בפ"ג דמכירה ואם חזר בו המוכר וכו' תשובת הרשב"א הביאה הרב בסיומן ז"ל ועוד שכל	שם	שם	שם
שם	עב	האומר מעשהו וכו' השגת הראב"ד בפ"י דזכו' השולח תשורה למכרו	שם	שם	שם
שם	עב	וכו' ז"ל ה"ה תשובת הרשב"א הביאה הרב ז"ל בסיומן ק"ד שאלת	שם	שם	שם
שם	עב	דאוכן ושמעון היה לו לאחד לשון הרשב"א הביאה הרב ז"ל בסיומן קכ"ח שאלת נאמני	שם	שם	שם
שם	עב	הקהל לוו מהכותים וכו' הריבש ת"ה מוהרריק מוהרין לב פוהרשץ מוהרש' מוהרין' חביב	שם	שם	שם
שם	עב	מוהרי אדרכי מוהרא ששון לשון הריב"ש ז"ל סיומן תט"ו תמלה כתבת מ"ש רב	שם	שם	שם
שם	עב	אלפסי וכו' שומל שטרות וכו' לשון מוהרשץ בראשונות סיומן קמ' ט יראה מלכריו	שם	שם	שם
שם	עב	ד"ס כ להראש ז"ל לשון הריב"ש סי' תע"ג ואין אומרים אין אדם מוריש	שם	שם	שם
שם	עב	אלא בשבועת התורה לשון סימן ע"ח לשון פ' מן תפ"ג ועוד שהאשה מתה בחי' בעל'ה	שם	שם	שם
שם	עב	וקודם שמכר לשון סימן תצ"ה ואין השטר בשל מחמת השגיטה	שם	שם	שם
שם	עב	לשון סימן תצ"ה ואין השטר בשל מחמת השגיטה לשון מוהרשץ בפ"ב סי' ק"ק י"ט לדקדק על הרמב"ם	שם	שם	שם
שם	עב	כי הנה בפ"ג לשון הריב"ש סי' שפ"ב נבד סי' רס"ד	שם	שם	שם
שם	עב	לשון מוהרשץ בסוף ת"ב ממאי דקאמר לא שנו אלא דמת מלוה וכו' לשון ח' א"ל סי' י"ב על חמירת מוהרש' ט"ז ט"ז ז"ל פ"ה	שם	שם	שם
שם	עב	לשון הריב"ש סימן טז' וס' מן שט"ה אין צריך לומר לפי מ"ש וכו' לשון מוהרשץ בסוף ת"ב ועוד נראה לע"ל טעם	שם	שם	שם
שם	עב	אחר לקיים השטר לשון הריב"ש סימן רכ"ב אצ"ל לדעת בעל העיטור	שם	שם	שם
שם	עב	והראש ז"ל וכו' לשון מוהרריק בשרש ס"ה ואמנם נלע"ד דמ"ס שאינו	שם	שם	שם
שם	עב	נאמן לומר טעית וכו' לשון מוהרין' לב ח' א"ל סיומן ק"ג ז"ל כתב הטור בשמו	שם	שם	שם
שם	עב	וא"ל הראש ז"ל כתב וכו' לשון מ"ב סימן ס"ו דני דייקין שפור בדברי	שם	שם	שם
שם	עב	הרמב"ם וכו' השגת הראב"ד ז"ל בסוף פרק' פרק' ז"ל מהל' מלוה וכו' תשובת הרשב"א ז"ל הביאה הרב בב"י סיומן ת"ז שגשג על	שם	שם	שם
שם	עב	ראובן שהודה בכתב וכו' תשובת רבינו האי בסיני אוחזין ד' מהכא משמע	שם	שם	שם
שם	עב	דהלכה בלשונא קמא דפרק שבועת הדיונין וכו' והתם כתבו בשמו להפך	שם	שם	שם
שם	עב	תשובת הרשב"א ז"ל סיומן תתק"נט לשון הראב"ד ז"ל הביאו הר' ז"ל פרק כל הנשבעין	שם	שם	שם
שם	עב	דמתני' להכא כעין נשבעין וכו' שכרות הפוכות בסם הרשב"א גבי אי בעינן שם או	שם	שם	שם
שם	עב	כינוי בשבועת היסוד ש"ט שער י"ז ויש עוד חילוק חמישי בין א"ל השבועות לדאורייתא אס' וכו' שם	שם	שם	שם
שם	עב	לשון הרשב"א הביאו הר' ז"ל בפרק הדיונין ויש להרשב"א ז"ל דרך אחרת	שם	שם	שם
שם	עב	השגת הראב"ד בפ"א דטוען ביר חטים יש לי בידך בודליו וכו' השגתו בפ"ד דמלוה וכן הורו רבותי שהכופר במלוה	שם	שם	שם
שם	עב	על פס' לשון הרמב"ן ז"ל בחידושי ב"ב פרק גט פשוט מהו	שם	שם	שם
שם	עב	שיטתו אס' מעיד וכו' תשובת הרשב"א הביאה הרב סיומן פ' מסתברא שאין	שם	שם	שם
שם	עב	זה הוזק בפרק שזה לא כפר השגת הראב"ד ז"ל בפ"ד דטוען	שם	שם	שם
שם	עב	תשובת הרשב"א סיומן תתק"ט ראובן היה תחזין במקום ח' ש"ב וכו' תשובתו הביאה הרב סי' ק"ו והרשב"א כתב בתשובת	שם	שם	שם
שם	עב	הרי"ף ז"ל פסק וכו' ונמצאת לו תשובה אחרת סותרת לזו	שם	שם	שם
שם	עב	השגת הראב"ד בפ"ו דשכירות ל' יום לאו דוקא אלא כל מוך זמן נמי	שם	שם	שם
שם	עב	השגתו בפ"ו דטוען אין צירך לזה הטעם וכו' לשון הרמב"ן בסוף שבועות טעם בחנוני על פנקסו שדינו	שם	שם	שם
שם	עב	מן התורה וכו' תשובת הרשב"א הביאה הרב סיומן ע"ב שחלק על	שם	שם	שם
שם	עב	הרמב"ן ותשובת סי' תתקצ"ה תשובות שנים שהביא ב"י סיומן כ"ט דנראה דסתרי אהלדיו	שם	שם	שם
שם	עב	השגת הראב"ד בפ"ו מהלכות מלוה אני קיימתי את שתיכם וכו' בה השגתו בפ"ב דהלכות שכירות משנתנו היא אס' אוכיר	שם	שם	שם
שם	עב	ולא אעבדך וכו' לשון בעל העיטור חות' ה' המפאה וק"ל כרבה	שם	שם	שם
שם	עב	דאמר חזר וכו' תשובת הרשב"א ז"ל סיומן תתקצ"ה כיון שביבול לא	שם	שם	שם
שם	עב	נתקן אלא מטום תקנת הלויין תשובתו הביאה הרב ז"ל בב"י סיומן רכ"ג שכל הניתן כך	שם	שם	שם
שם	עב	מטבע ואפילו מטבע לשון הרמב"ן ז"ל בספר המלחמות בפרק בתרא דכתובות	שם	שם	שם
שם	עב	דא"ה לרב ששת משכמת לה וכו' השגת הראב"ד בפ"ה מהלכות מלוה ולוה וא"כ לא	שם	שם	שם
שם	עב	ברב ולא במזוט וכו' תשובת הרשב"א הביאה הרב סיומן קי"א אפילו הגיע	שם	שם	שם
שם	עב	זמן הפרעון ונמרטל המלוה וכו' תשובתו סי' תתקע"ג ע"מ מה שכתב ה"ה פכ"ה מהלכ'	שם	שם	שם
שם	עב	מלוה שחשכים עם הרמב"ם שחפלו מן הערב כפרעים דעת הראב"ד ז"ל שהביא הרב בב"י סיומן קי"א על	שם	שם	שם
שם	עב	ענין זה מה שכתב פ"י בפ"ג פ' לשון הרמב"ן בפרק שבועת הדיונין הביאו שם הראש	שם	שם	שם
שם	עב	ז"ל והרמב"ן הקשה על מה שחזר וכו' השגת הראב"ד בפ"י דשכירות אין הדעת מסכמת	שם	שם	שם
שם	עב	על זה שנמסר שבועה לקטן השגתו בפ"ד דטוען אני אומר שזה מחלוקת ראב"י	שם	שם	שם
שם	עב	ושכמים וכו' וכן בפ"א השגתו בפ"ד דגול' זהו תימה ומאמר ש"ה לא היה	שם	שם	שם
שם	עב	ס' וכו' ע"מ השגה הנכרת השגתו בפ"ה דשאלה ורבותי אין מורין כן וכו' ע"מ	שם	שם	שם
שם	עב	מה שהשיב בפ"ג דמלוה על שטתו הוא הולך וכו' השגתו בפ"ג דמכירה ולמה בעי טיהיו בתוכה והרי	שם	שם	שם
שם	עב	אמר לי אגב וקני תשובתו סיומן תתפ"ז שאלת ב"ב שאל בטרט וכו' ע"מ מה	שם	שם	שם
שם	עב	שהביא הרב בשמו בסו' ק"ל בשם ר"י כתב הרשב"א שגובה מהלקוחות וכו' ועוד	שם	שם	שם
שם	עב	לו שם דודאי היכא דאוכא משעבדי וערב יכול ערב לדמותו	שם	שם	שם
שם	עב	למשעבדי לשון הרמב"ן בפרק אלמנה לב' ג' שאלו באפותיקי מפורש	שם	שם	שם
שם	עב	בין ב"ס בין וכו' השגת הראב"ד ז"ל בפ"ו דמוכר הרב איפו פוסק כן דרשב"ג וכו' וכו'	שם	שם	שם
שם	עב	השגתו בפ"ט דמלוה ויכול ללוהו ומכרו וכו' וכו' הרמב"ם וכו'	שם	שם	שם

מפתחות רשונות הפוסקים זר

שער	דף	שער	דף	שער	דף
ז	מח	ל	קמו	לשון מוהרררררר סימן ל"ג שהיה הלשון מוטעה וכחוב	
מט	שס	לח	קע	נו ואמר הלוח פרעתיך	
שס	שס	מב	קעמ	לשון מוהררררר סימן ק"ס דיוורר הטוען ברי שאביו	
שס	שס	מב	קפה	פרע מיפטר בלא שבועה	
שס	שס	מב	קפז	לשון מהרי אדרבי ז"ל סימן ז"ב על שתי תשובות	
שס	שס	מב	קפז	כלל פ"ה פ"ה ח' וכלל פ"ה ח' דנראה דסתרי אהדרי	
שס	שס	מב	קפז	לשון מוהר"י וכל חלק ח' סימן ק"ה ועל מה שטען	
שס	שס	מב	קפז	שנאמנות סתם לא מהני	
שס	שס	מב	קפז	לשון חלק ב' סימן ל"ח הביא שם תשובת הראש	
שס	שס	מב	קפז	בסוף כלל פ"ד	
שס	שס	מב	קפז	לשון ח' א"ה לדקדק בדבריו דכיון דהרמב"ם ז"ל	
שס	שס	מב	קפז	יראה דס"ל בהרמב"ם	
שס	שס	מב	קפז	לשון מהרש"ל בפרק איזה נשך בד"ה תשיך לא סגי	
שס	שס	מב	קפז	וכולי כ"ב פירש וק"ל	
שס	שס	מב	קפז	לשון שם ורחוק לשכר חס"ה נ"ב ונראה בעיני לפרש וכו'ל	
שס	שס	מב	קפז	לשון מהרשך בח"ג סימן ב' ראיתי לתמוה עליו וכו' עם ת"ש על הריב"ש סימן ט"ה	
שס	שס	מב	קפז	וה"מ ומתוספתו על מהר"ם והגהות	
שס	שס	מב	קפז	לשון הריב"ש סימן ט"ה ואם כן ביותמים דלאו בני מיעבד	
שס	שס	מב	קפז	תורה נוכח	
שס	שס	מב	קפז	לשון מוהררררר בפרש ק"ו ואף על גב דמשמע	
שס	שס	מב	קפז	מתוך דברי הראש דאפילו זקפן	
שס	שס	מב	קפז	לשון מוהר"י נ' אביב ז"ל בסיומן ק"ג גרסינן בפרק איזהו	
שס	שס	מב	קפז	נשך אחר רב נחמן	
שס	שס	מב	קפז	לשון מהרש"ל בפרק א' זהו נשך בד"ה דקא מקבלי	
שס	שס	מב	קפז	וכולי ותורה א"כ לעיל	
שס	שס	מב	קפז	לשון ת"ה סימן ט"ב ראובן בקש למסור מעותיו לשמעון וכו'ל	
שס	שס	מב	קפז	לשון בבביתו סימן ז"ד שהתיר ללוות דוכר זהב בזהב וכו'ל	
שס	שס	מב	קפז	לשון מוהרררר בח"ג סימן ט"ט בזהב דתוספות	
שס	שס	מב	קפז	דהנשבעין עבדי איניס דגזים	
שס	שס	מב	קפז	לשון הריב"ש סימן ט"ט לא בא לומר שלא יוכל	
שס	שס	מב	קפז	לשון על המסכן	
שס	שס	מב	קפז	לשון ת"ה סימן ט"ג ואין חילוק זה נאמ' אלא לענין	
שס	שס	מב	קפז	הלוה אם יתור וכו'ל	
שס	שס	מב	קפז	לשון מהרש"ל בטעם אחרון בד"ה שטרי מקריז וכו'ל	
שס	שס	מב	קפז	ואני אומר	
שס	שס	מב	קפז	לשון מוהר"ב בחידושו קמא ח"ב ולכאורה נראה	
שס	שס	מב	קפז	דדברי המוס' אלו וכו'ל	
שס	שס	מב	קפז	לשון הריב"ש סימן ק"פ ש"מ שכתב בצואתו בזה	
שס	שס	מב	קפז	הלשון אני מניח	
שס	שס	מב	קפז	לשון מוהר"ב בח"ג סימן מ"ח בפירש לשון רבינו	
שס	שס	מב	קפז	שרירא גאון	
שס	שס	מב	קפז	לשון בח"ג סימן ל"א כיון דחזין לבעל הטורי ז"ל	
שס	שס	מב	קפז	שכתב דין זה	
שס	שס	מב	קפז	לשון מוהר"י אדרבי ז"ל בתשובתו הראשונה	
שס	שס	מב	קפז	לשון הריב"ש בסיומן ת"ג בטעמי מחילת ה"ל לרב	
שס	שס	מב	קפז	ז"ל להבביר	
שס	שס	מב	קפז	לשון מוהר"ק ז"ל בח"ג סימן ק"ב במה שהקשה על	
שס	שס	מב	קפז	הרמב"ם והריב"ש ז"ל	
שס	שס	מב	קפז	לשון הריב"ש בסיומן ר"ג ויש חילוקים על סברא זו	
שס	שס	מב	קפז	של הרשב"א ז"ל	
שס	שס	מב	קפז	לשון מוהר"ק ז"ל בפרש קפ"ז על אודות שטר שעולה	
שס	שס	מב	קפז	בערכאית	
שס	שס	מב	קפז	לשון מהריב"ל ז"ל בראשונה דף ז"ג ולכאורה יראה	
שס	שס	מב	קפז	ומענין לדברי	
שס	שס	מב	קפז	לשון מרומת הדשן סימן שכ"א	
שס	שס	מב	קפז	החדושי דינין	
שס	שס	מב	קפז	אם המלוה תפס אין מוציאין מידו לעשות הסידור	
שס	שס	מב	קפז	אם אין ללוה אלא מעות מוציאין לו תהם בדרך הסידור	
שס	שס	מב	קפז	מקורה בענין פרעון העם אי נהנין ביה דין סידור או לא	
שס	שס	מב	קפז	לוה שהפסד עני וכו'ל וכו'ל אסר להסביעו בין	
שס	שס	מב	קפז	שבועה שאין לו בין שבועה שלא יוציא מאשר תשיג ידו	
שס	שס	מב	קפז	מקורה אם כל הנשבע ונוטל יכול לומר איני	
שס	שס	מב	קפז	נשבע עד שיביא ממנו	
שס	שס	מב	קפז	המנה המלוה שפרענו בלא שום זמן כ"ד הכל	
שס	שס	מב	קפז	לפי תנאו	
שס	שס	מב	קפז	אם המלוה מכר בני חרי לע"א שאין המלוה יכול	
שס	שס	מב	קפז	להוציא מידו גז' מלקיות דמשעבדי שקדמו	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו כל	
שס	שס	מב	קפז	כמיניה לשום אח"כ	
שס	שס	מב	קפז	ו	
שס	שס	מב	קפז	שער דף ד' לה	
שס	שס	מב	קפז	האשה שהפסידה לבעלה קרקע נכ"ב ונתאלמנה או	
שס	שס	מב	קפז	זיה ויתר מהסומא שקבלו אין לה ממנו אלא כשיעור השומא	
שס	שס	מב	קפז	הראשונה והמותר ינתן לב"ח	
שס	שס	מב	קפז	שבועה דאורייתא שהפכה הנשבע על התופע וקבלה לאו	

מפתחות לשונות הפוכים זל

המורה בפני א' מחייב לב' מנה ואח' כ טוען משטה הייתי מהו	שער	דף	המוכר בוזל בשביל שהלוקח נותן לו מעות מיד אעפ"י	שם	שם	שם
האומר לחברו הרי אלו יעידו עליך שאתה חייב לי	מב	קפ	שיצא השער ויש תמתי לרועות' כל שהוא בפחד מותר	שם	שם	שם
מנה וסתיק אין בשתיקתו כלום ופטור	שם	קפו	מי שיש לו פחורה נצמכה כאן בוזל ובמקום אחר ביוקר	שם	שם	שם
קנין מועיל בטל טענת השטח' כגון שאמר אני מודה בקנין	שם	שם	א"ל חברו במקו הזול תנה לי כאן ואוליכנ' למקום היוקר	שם	שם	שם
שאלני חייב כולי אעפ"י שלא אמר ואתן לו חובו לזמן פלוני	שם	שם	ואמכרנה שם ואשתמש בדמים יש בזה חילוקין	שם	שם	שם
אינתי אמר' לשון מתנה דמד תהני ללשו' ירוש' דאידך	מג	קצל	ורובן להחמיר	שם	שם	שם
לזה שלא כתב למלוה מטלטלי באגב מקרקעי אפילו פירש	שם	שם	האומר לחברו הלוני תמשים ומצא מ'ה וטהגין למנות	שם	שם	שם
בהדיא מטלטלי ומקרקעי וקדם ב"ח מאומר וטריף	שם	שם	עשירות מהו	שם	שם	שם
לזה לא תפקינן מיניה	שם	שם	מי שנשמתה מהו להלוות מעותיו ברבית דרבנן	שם	שם	שם
הלוה משנים ולא כתב דאקני לשום אחד מהם וקנה	שם	שם	ישראל שלו' מכות' ברבית ונתגייר ולא זקף כלל הרבית אם	שם	שם	שם
נכסים בין הלוהה ראשונה לשניה מהו	שם	שם	מותר מה שעלה קודם שנתגייר או לא	שם	שם	שם
שפשה שלו ביחד בין בשטר בין בע"פ אם כל אחד ואחד חייב	שם	שם	כוחי שלה מישאל מנה לשנה א' ברבית דינר לחדש	שם	שם	שם
כ"ב זהובים בפני עצמו אין נוגעין בעדותן אלא חיישי' כולו	שם	שם	ולא זקף ואח' כ נתן לו י"ב דינרין לרבים כל הפנה ובתוך	שם	שם	שם
מלוה שנתפס משל לזה מטלטלין קודם זמן השמיטה	שם	שם	הזמן נתגייר א"כ ישראל שלה מע"א בכה"ג מה יהיה הדין	שם	שם	שם
ואחר השמיטה חזר הלוה ותפס לזה מהו	שם	שם	ברבית שעלה משנתגייר ואילך	שם	שם	שם
מתנה שלו מא' ולא כתב פרוזבול אלא על א' מהם שהיה	שם	שם	המוכר ססירה לחברו בעד י"ב דינרין לזמן כל' ושוב	שם	שם	שם
לו קרקע ולא נאכרו האחרים גובה ממנו חוב כולם	שם	שם	א"ל מפ' לי עכשו ואנכה לך שנים אם נגמר תנאי זה	שם	שם	שם
המלוה לחברו חמש גפנים טעינות בחמש ודינר מיקרי	שם	שם	אינו יכול לשוב ובומר שיתן י"ב לזמן פלוני כבתחלה	שם	שם	שם
רבית או לא	שם	שם	ואם לא נגמר הרשות בידו	שם	שם	שם
האנוסי המתפככים לבא תחת כנפי השכינה מה הם ברבי'	שם	שם	הפלה ה את חברו בשביל שימחיל לו חוב זהו מי הור"ק	שם	שם	שם
ש"ס שכלול ברבית דרבנן עם הקר' גבי מחשעבדי	שם	שם	או אבק רבית	שם	שם	שם
אסור להלו' לישראל ע"מ שיתן ריוח כך וכך לעני' או לשאר מלוה	שם	שם	לזה ע"ס ומלוה עני אסור ללוה מעותיו לתועל' העני	שם	שם	שם
הלוה על שדהו וא"ל אם אקנה זה נותן לי מכאן עד ג'	שם	שם	ל"ר ז"ל המוכר לחברו פירות במחשון וא"ל	שם	שם	שם
שנים הרי הוא שלי ולא א"ל המוכר קני מעכשיו שנמצא	שם	שם	שיתן לי כך וכך באייר נראה דשרי	שם	שם	שם
שלא קפ' וכל הפירו' שכלל רבי' קצו' ה' לא נחת' לנכס'	שם	שם	מקבל שלוקח לעצמו הדורות' שפכחים הכותי' פשבאים	שם	שם	שם
כדין גולה תמם אלא ב"ד כופין אותו לקוי' מצומ ופי' אחיך עמך	שם	שם	לפד' משכונותיהם הרי הם במקום שטר עמלו	שם	שם	שם
הלוה ברב' ונתן לו דבר שהוא מסויו' ונשתמ' בו ונתבל'	שם	שם	בנכס' הקדש דזמן הזה וכן של יתומים מותר להלו' בקנס	שם	שם	שם
ועכשו אינו שוה דמיו הראשונים צריך להחזירו לו	שם	שם	מי שהיה מלוך פירותיו ממקום למקום מצאו ישראל חברו	שם	שם	שם
וישלים השאר חביתו	שם	שם	וא"ל תנס לי ואני אגלה ים להסמפ' אם צריך שיהיו	שם	שם	שם
מחל לו הלוה חפץ מסויו' זה מה ועשה בו	שם	שם	לו שם ב"כ פירות כאותן שנתן לו כאן ועוד אם יצא	שם	שם	שם
לא היה חפץ מסויו' זה שוה כל הרבים שקבץ ונתרצה המלוה	שם	שם	שם השער ואין לו מהו	שם	שם	שם
בו בעד כל הרבי' כשמשויר אינו מחזיר אלא החפץ לבדו	שם	שם	אסור לימר לחברו הלוני מנה להרוות בו ואני וילך	שם	שם	שם
שטר עוסקא שכתוב בו פלגא באגר' תרי תלתא בהפס'	שם	שם	מאיתים עד שתריות בהם כמו שהרוותי אני	שם	שם	שם
או פלג' בהפסד' תלתא באגרא כניתן תלי מ' לאא ואו	שם	שם	גם אסור לימר לו הלוני מנה חדש זה ואני אילך מנה חדש	שם	שם	שם
כתיב ביה פלגא באגר' ומלת' בהפסד' או פלגא בהפס'	שם	שם	פלי' שבו עושין הירוד וכיוצא שכוח יותר מיומן	שם	שם	שם
ותרי מלתי באגרא במקבל מליא מילתא	שם	שם	גם אסור לימר הילך ק"ק דינרין וזהו לעולם לרל	שם	שם	שם
הלוה מחברו והחזיר לו מעותיו והיה משלח לו פתנה	שם	שם	אחריתי ע"מ שלא תלוי' אלא על משכנו' של כספים	שם	שם	שם
מרוכה בסת' כמו שהיה רגיל קידם ההלוהה מותר	שם	שם	ולא תשמרס אלא בקרק' ולא תלוי' אלא עשרה לק' בו	שם	שם	שם
האומר לחברו הלוני מנה א"ל מנה אין לי חטין במנה	שם	שם	יש לו מותר לפס' כ בשער הגבוה אעפ"י שלא יצא השער	שם	שם	שם
יש לי ונתן חטים במנה ומזר ולקחן ממנו בתשע' אפי'	שם	שם	מעותיו של ישראל מופקדות ביד כותי ואחריות על	שם	שם	שם
המנו לפרוע לו חטין במנה אסור לפרעי במעות	שם	שם	ישראל והלך הכותי והלוה לישראל על משכון מהו	שם	שם	שם
מכר הלוה החטין לאחר בתשעים יכול המלוה לקנותם	שם	שם	הבא בהרשאה בשביל ליהנות מהשכר אינו בכלל ואשר	שם	שם	שם
ממנו בתשעים אפילו יפרע לו הלוה המנה במעות	שם	שם	לא טוב עשה	שם	שם	שם
אחר הלוה למלוה אחר זמן שהלוה לו דור בחצרי בשכר	שם	שם	המתכוין להנאתו ולא להזיק לחברו ומחיל' ניוק' מהו	שם	שם	שם
מעותיך הבטלו' אצלי לדברי האחרוני' שאומרים שכל	שם	שם	המוכר ש"ס לחברו וקבל עליו אחריות דמחילה אם נמחל	שם	שם	שם
שהרוות לו זמן הוי רבית קצוצה הכא מהו	שם	שם	הקונה גובה כל דמי השטר ולא הדמים שנתן פלבד	שם	שם	שם
היה המלוה גברא דעביד לשיגר אפילו בחצר דלא	שם	שם	אין השלים נאמן כנגד טענת גזלתו ממני ויש עדים	שם	שם	שם
קוימא לאגרא והאריך לו זמן הוי רבים קצוצה	שם	שם	מטלטלי דומתי משתעבדי למלוה ע"פ או לא	שם	שם	שם
הלוה על המשכון ואח' כ דר בחצר הלוה בענין שהוא	שם	שם	האומר לחברו שדה שאני לוקח קמיה לך ולא אמר שדה זו מהו	שם	שם	שם
אבק רבית אין מנכין לו השכר	שם	שם	שנים המעידים בדיני נפש פ' זה שיעור גדול וזה שיעור קטן	שם	שם	שם
	שם	שם	ויש בו כשיעור לחייבו מהו שיצרטרמו שניהם	שם	שם	שם

חם ונשרם ספר גדולי תרומה